

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**HODNOCENÍ NASTAVENÍ SYSTÉMU Z PODPOR MLADÉHO
ZEMĚDĚLCE**

Coufalová Kateřina

© 2016 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Kateřina Coufalová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Hodnocení nastavení systému z podpor mladého zemědělce

Název anglicky

Rating system from support of young farmers

Cíle práce

Diplomová práce se zabývá dotacemi, určenými na činnost mladých zemědělců. Cílem práce je zhodnocení potenciálu získání dotace pro žadatele a posouzení zda používané filtry, které jsou nastaveny na jejich bodové hodnocení, se v průběhu času změnily a jaký mají tyto změny vliv na úspěšnost podaných projektů, čili srovnání alokace prostředků k potenciálnímu získání dotace. Práce je zaměřena rovněž na podporu mladých zemědělců žádajících o podporu LFA.

Metodika

Rešeršní část této práce bude založena na shromažďování informací z odborné literatury, která se věnuje aktuální problematice dotací, informace budou čerpány také z oficiálních internetových stránek agentury SZIF a v práci bude rovněž vycházeno z polostrukturovaných rozhovorů se zaměstnanci této agentury.

Analytická část práce bude vypracována na základě informací poskytnutých SZIF. Práce bude založena na tabulkovém a grafickém zobrazení statistických údajů, které následně budou porovnány s využitím metody syntézy (zformulování závěrů a doporučení).

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

dotace, rozvoj venkova, zemědělství, LFA, mladý zemědělec

Doporučené zdroje informací

- MAREK D., BAUN M J., Česká republika a Evropská unie. Brno: Barrister & Principal, 2010. ISBN 978-80-87029-89-3.
- MLČOCH L., UNIVERZITA KARLOVA. Ekonomie důvěry a společného dobra: Česká republika v Evropské unii: pokus o nástin perspektivy. Praha: Karolinum, 2006. ISBN 80-246-1188-0.
- PLCHOVÁ B., HELÍSEK M., ABRHÁM J., Česká republika a EU: ekonomika – měna – hospodářská politika. Praha: Krigl, 2010. ISBN 978-80-86912-39-4.
- ŠTOLBOVÁ M., Hospodaření zemědělců v oblastech s přírodními omezeními po vstupu ČR do EU Farming in areas with natural constraints after the Czech Republic accession into the EU : (výzkumná studie). Praha: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, 2012. ISBN 978-80-86671-93-2.
- ŠTOLBOVÁ M., Méně příznivé oblasti pro zemědělství v ČR a EU: (kriteria pro jejich vymezení a podmínky plateb: výzkumná studie). Praha: Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky, 2006. ISBN 80-86671-35-6.
- ŠTOLBOVÁ, M. *Problematika méně příznivých oblastí*. Praha: Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky, 2007. ISBN 978-80-86671-47-5.
- TVRDOŇ J., WOKOUN R., VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE. Přímé zahraniční investice a regionální rozvoj. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1736-0.
- WOKOUN R., Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.
- WOKOUN R., VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE. NÁRODOHOSPODÁŘSKÁ FAKULTA. Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie. Praha: Oeconomica, 2003. ISBN 80-245-0517-7.
- www.szif.cz
-

Předběžný termín obhajoby

2016/17 ZS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Ondřej Škubna

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 20. 11. 2015

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 20. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 25. 11. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma "*Hodnocení nastavení systému z podpor mladého zemědělce*" vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce pana Ing. Ondřeje Škubny. Veškerá odborná literatura a další informační zdroje, které jsou citovány v práci jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28.11.2016

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat svému vedoucímu práce panu Ing. Škubnovi, za cenné rady, pomoc a čas, který mi věnoval. Významné poděkování směřuje i k panu Ing. Procházkovi za jeho pomoc a poskytnuté cenné informace, bez kterých by tato práce nevznikla. V neposlední řadě patří mé poděkování i mým rodičům za podporu při studiu.

Hodnocení nastavení z podpor mladého zemědělce

Souhrn

Tématem diplomové práce je hodnocení nastavení z podpor mladého zemědělce. Teoretická část práce čerpá z prostudované literatury, legislativních opatření a internetových zdrojů. V práci jsou uvedeny základní historické údaje a změny, kterými Česká republika prošla od vstupu do Evropské unie a popis jednotlivých institucí, které jsou s dotační politikou úzce spjaty. Dále je zde uvedeny pravidla, kterými se mladí zemědělci řídí při podávání žádostí o dotaci a vymezení jejich povinností vznikajících při následném čerpání schválené dotace. Teoretická část se rovněž zaměřuje na problematiku ekologického zemědělství, které je Evropskou unií stále více podporované a jeho rozšiřování je zahrnuto ve všech programových obdobích a čerpání dotací na méně příznivé oblasti LFA. Ty jsou s mladými zemědělci úzce spjaty a hospodaření v těchto oblastech je pro žadatele výhodou již při podání žádosti.

Vlastní práce je zaměřena na srovnávání dvou kontrastních regionů a porovnávání zájmu o zemědělství z pohledu pohlaví. Mimo zájmu žadatelů je srovnávána jejich úspěšnost, což úzce souvisí s genderovým porovnáním. Na základě komparace je v závěru dosaženo cíle stanovení návrhů a doporučení, která mohou zlepšit efektivnost dotací pro mladé zemědělce a pomoci tak k budoucímu fungování zemědělského sektoru u nás.

Klíčová slova: Dotace, mladý zemědělec, Evropská unie, životní prostředí, LFA, programové období

Rating system from support of young farmers

Summary

The topic of this thesis is to evaluate the rating system from support of young farmers. The theoretical part of the work draws from the literature, legislative measures and internet resources. The work presents the basic historical data and changes which the Czech Republic has undergone since joining the European Union and the description of the individual institutions are closely linked subsidy policy. There is also a given rules governing young farmers in applying for a grant and definition of their responsibilities arising from the subsequent drawdown approved subsidy. The theoretical part also focuses on the issue of organic farming, which is a European Union increasingly supported and its expansion is included in all programming periods and using grants to less favored areas LFA. They are closely linked to young farmers and farming in these areas is for the applicant advantage at the time of submission. Custom work is focused on the comparison of two contrasting regions and comparing of interest in agriculture from a gender perspective. Outside the applicants' interest is compared to their success, which is closely related to gender comparison. On the basis of comparison is the conclusion reached in a goal for the proposals and recommendations that can improve the efficiency of subsidies for young farmers and aid and for the future performance of the agricultural sector in the country.

Keywords: Grant, a young farmer, the European Union, the environment, LFA, programming period

OBSAH

1 Úvod	4
2 Cíl a metodika	5
2.1 Cíl	5
2.2 Metodika	6
3 Teoretická východiska	7
3.1 Vývoj zemědělství	7
3.2 Společná zemědělská politika	12
3.3 Legislativa	17
3.4 Zahájení činnosti mladých zemědělců	21
3.4.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců	
Preferenční kritéria	24
3.4.2 Podporované investice	27
3.4.3 Výše podpory a spoluúčast	29
3.4.4 Programové období 2007 - 2013	33
3.4.5 Programové období 2014 - 2020	36
3.5 Zemědělství a životní prostředí	42
3.5.1 Méně příznivé oblasti - LFA	49
4 Vlastní práce	52
4.1 Mladí zemědělci Praha	55
4.2 Mladí zemědělci Ústecký kraj	58
5 Závěr	72
6 Seznam použitých zdrojů	75
6.1 Seznam autorské literatury	75
6.2 Seznam internetových zdrojů	77
7 Přílohy	

1 Úvod

Dotace pro mladé zemědělce jsou velmi důležité a od vstupu České republiky do Evropské unie se odehrála řada změn a velký vývoj, který však pro dlouhodobé fungování a soběstačnost naší země stále není dostačující. Neustále se zvyšuje průměrný věk lidí pracujících v zemědělství a mladá potenciálně nastupující generace zemědělců se více stěhuje do měst, kde se věnuje jiných činnostem než zemědělství. Podpora mladých zemědělců se udržuje na vyrovnané úrovni již po řadu let, což ovlivňují i dotace pro mladé zemědělce určené. Velmi pozitivní je rovněž postupně rostoucí zájem zemědělců, a to i mladých zemědělců o ekologický způsob hospodaření, což by v budoucnu mělo napomoci udržení zemědělské a potravinové soběstačnosti naší země a rovněž pomoci prostředí a krajině, ve které žijeme, být plnohodnotně využitelnou i pro budoucí generace. Ekologické zemědělství a jeho stále větší podpora je velkým zájmem Evropské unie a zemědělci věnující se tomuto způsobu hospodaření získávají vyšší dotační podporu, to se však pro zatím netýká dotací pro mladé zemědělce.

Důvodem pro výběr tématu, „Hodnocení nastavení z podpor mladého zemědělce“ byla nedostupnost souhrnných informací, které by žadatelům poskytli snadný přehled o tom, jaké jsou jejich šance pro získání dotace, jakou mají konkurenci, jaké dokumenty je důležité prostudovat a jaké další možnosti mimo jednorázové dotace mají. Díky vstupu České republiky do Evropské unie máme možnost podpořit mladé zemědělce v jejich začátcích a pomoci tak celému zemědělskému sektoru v dalším rozvoji. Částka, kterou jsou mladí zemědělci z fondů Evropské unie podporováni není zanedbatelná, proto bychom měli naplno využít této podpory a podpořit tak rozvoj zemědělství a zvyšovat jeho efektivnost, která postupně zajistí soběstačnost naší země.

Práce se více zaměřuje na programové období 2007 - 2013, a to nejen v teoretické části, ale hlavně v praktické, kde můžeme při porovnání dvou kontrastních regionů zjistit jaký je zájem mladých zemědělců o zemědělství, zda je větší zájem mužů nebo žen či který z regionů vykazuje pravidelnější vývoj zemědělství, a to zejména v podobě podpory mladých zemědělců. Je pravděpodobné, že analýza dat z oblasti Praha bude vykazovat zkreslené výsledky, protože Hlavní město Praha téměř nedisponuje zemědělskou půdou, a je z možnosti hospodaření mladých zemědělců v této oblasti vyjmuta. Mladí zemědělci žádající v Praze zde mají pouze trvalý pobyt, proto jsou zde místně příslušní k podávání žádostí, ale jejich hospodaření se nachází v jiných regionech České republiky. Data z porovnávaných regionů jsou z tohoto důvodu neporovnatelná.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je objasnit problematiku hodnocení systému z podpor pro mladé zemědělce v České republice, na základě studia odborné literatury, poukázat na význam poskytovaných dotací pro mladé zemědělce a stanovení doporučení, které by mohlo pomoci efektivně podpořit zájem mladých zemědělců o zemědělský sektor. Teoretická část práce popisuje společnou zemědělskou politiku, která s podporou mladých zemědělců úzce souvisí, podmínky, které musí žadatel před podáním žádosti splňovat a kritéria pomoci kterých jsou přijaté žádosti hodnoceny a schvalovány.

Významná část teoretických východisek je věnována ekologickému zemědělství a méně příznivým oblastem LFA. Ekologické zemědělství je stále častěji zmiňované téma a je třeba mu věnovat pozornost, protože jeho důležitost je neméně důležitá a mimo to mladí zemědělci mají rovněž z určité části zájem o ekologické zemědělství. Méně příznivé LFA oblasti se v České republice stále rozšiřují o nové oblasti. Žádající mladí zemědělci, kteří mají pozemky v LFA oblasti mají oproti žadatelům podnikajícím v oblastech mimo oblasti LFA bodové zvýhodnění, které jim ve výsledku může zajistit snazší způsob získání dotace. Mimo zvýhodnění mladých zemědělců je kapitola věnována problematice dotací pro běžné zemědělce, hospodařící v LFA oblasti. Kapitola zmiňuje podmínky získání dotace a důvody proč jsou zemědělci hospodařící v LFA oblasti podporováni vyššími dotacemi, než zemědělci hospodařící mimo oblasti LFA.

Vlastní část práce se zaměřuje na porovnání dvou kontrastních regionů v období let 2007 - 2012. Podstatou je zhodnotit zda existuje výrazný rozdíl mezi srovnávanými regiony s tím, že Praha která je specifickou oblastí může vykazovat zkreslené výsledky, které v konečném důsledku působí jako neporovnatelné s běžným regionem, kterým je Ústecký kraj. Mimo to se vlastní část práce věnuje otázce genderové rovnováhy ve zvolených regionech. Cíle bude dosaženo nalezením vhodného doporučení v otázkách genderové nerovnosti mezi pohlavími a poukázáním na rozdíly, které vykazují srovnávané regiony v počtech žadatelů či jejich úspěšnosti.

2.2 Metodika

Teoretická část práce je vypracována na základě odborné literatury, právních norem a internetových portálů souvisejících s problematikou dotací v zemědělství, pomocí kterých je analyzován vývoj zemědělství v České republice, Společné zemědělské politiky a úroveň ekologického zemědělství. Praktická část práce srovnává dva kontrastní regiony za období 6 let, v rozsahu od roku 2007 do roku 2012. K vypracování praktické části jsou použity interní informace agentury SZIF v Praze, která poskytla tabulky s celkovými počty žadatelů v obou regionech ve srovnávaném období. Získaná data se skládají z roku podání žádosti, registračního čísla, místa podání žádosti, osy, skupiny opatření, názvu subjektu, názvu projektu a statusu žádosti. Podmínkou získání těchto dat bylo zachování anonymity žadatelů v tabulkách jmenovaných.

První část praktické části práce představuje prostředí, které je do regionálního srovnávání zahrnuto, čímž pomůže nahlédnout k dalším podrobnostem o zvolených regionech a pomocí čísel nastínit jaká je významnost srovnávaných regionů v rámci celé České republiky. Mimo jiné jsou důležitá i porovnání srovnávaných regionů s celorepublikovými výsledky v určitých letech. Díky tomu je možné získat ucelený přehled o podpoře a důležitosti působení mladých zemědělců v České republice. Jednotlivá souhrnná data pro každý z regionů jsou uvedena v tabulce, ze které se následně vychází ve značné části práce. Velký význam je kladen na porovnávání zájmu mladých zemědělců v jednotlivých regionech a v otázce pohlaví. Díky tomuto porovnání je možné analyzovat data s cílem zodpovězení otázek diskriminace pohlaví, ke které by v rámci zemí Evropské unie nemělo docházet. Je rovněž důležité mít přehled o potřebě motivace jednoho z pohlaví z důvodu případného nižšího zájmu o zemědělský sektor. Nové dotační období 2014 - 2020 ve vlastní práci není srovnáváno z důvodu malého množství dat k porovnání. Efekt takového srovnání by byl v případě šetření jednotlivého zemědělského podniku, pro naše účely by pouze tři roky z nového období, mohly poskytnout zkrácené údaje a výsledky by byly založeny pouze na hypotézách.

Veškerá data jsou zpracována do přehledné formy a statisticky vyjádřena pomocí tabulek a grafů. Ty následně slouží k další analýze a vyhodnocení zjištěných skutečností. Podkladové údaje a výsledky jsou následně porovnány metodou syntézy, díky které je možné stanovit závěry a doporučení.

3 Teoretická východiska

3.1 Vývoj zemědělství

„Česká republika vstoupila do EU (2004) jako stát, v němž zemědělský sektor zaměstnává méně než 4% pracovní síly. V devadesátých letech navíc procházel významnou restrukturalizací, nejen odvětvovou, ale i z hlediska vlastnické struktury. V této specifické oblasti problémů, které musely řešit starší členské státy EU a ani mnozí noví členové (polská či maďarská kolektivizace zemědělství nedosahovala rozměrů kolektivizace československé), je dodnes řada nevyřešených bodů. Navzdory těmto potížím si udržovalo české zemědělství v řadě odvětví vysokou efektivitu, o čemž svědčí i to, že ČR v produkci řady komodit před vstupem do EU zaujímal druhé místo v rámci desítky nových členů, hned za Polskem a předstihla i řadu producentů v rámci EU-15 (cukr, olejniny).¹

Vstup České republiky do Evropské unie znamenal pro české zemědělce řadu výhod, to však, ale pouze v určitých sektorech. Pozitivní bylo zejména zvýšení příjmů a životní úrovně, vyšších výkupních cen a rozšíření možnosti exportu. Negativní však je, že se nepodařilo zastavit trvalý pokles podílu zemědělské produkce na celkovém HDP a na zaměstnanosti. Evropská unie stanovuje například kvóty pro pěstování některých plodin, či produkci mléka nebo zákaz podpory vysazování nových vinic, této tržní regulaci se Česká republika musela postupně přizpůsobit. To způsobilo zejména změny v komoditní skladbě. Změna byla zejména v cukrovarnictví - Česká republika přišla kvůli stanoveným kvótám o 22,5% cukru a s tím se úměrně snížila i výroba cukru a plocha cukrové řepy.

Dopad vstupu do EU na český zahraniční obchod přinesla několik výhod a výzev. Stát se členem EU znamená, že všechny transakce zahraničního obchodu jsou součástí vnitřního obchodu. Zahraniční obchod s třetími stranami se uskutečňuje na základě smluv o EU. Rozšířené možnosti exportu a společný trh EU rozhodujícím způsobem ovlivňuje i národní trh v České republice. Obchod se zeměmi Evropské unie tvoří většinu mezinárodní obchodní výměny.²

---

1 FAJMON H., Společná zemědělská politika Evropská unie a český venkov, [cit. 2016-11-03], 2007, strana 9, 10

2 KŘÍSTKOVÁ Z., Multifunkční zemědělství v regionálním kontextu, [volný překlad 2016-11-08] 2005, strana 63

Vstupem do EU se český zemědělský sektor vystavil přímé konkurenci z dalších 26 států. Podmínky pro hospodaření, včetně podpor z rozpočtu EU a z národních rozpočtů se však v jednotlivých členských státech liší.

Podmínky vyjednané před vstupem deseti nových členských států v roce 2004 znevýhodňují jejich zemědělce oproti farmářům v tzv. „starých členských státech“. Zemědělci „v nových členských státech“ obdrželi v prvním roce svého členství pouze 25 % přímých plateb oproti „starým členským státům“. Výše dotací je postupně navyšována. Tyto rozdíly přetrvávaly až do roku 2013, kdy se platby s ostatními členskými státy srovnaly. Nové členské státy mohly z vlastních zdrojů přímé platby dorovnávat národními doplňkovými platbami. Vlády mohly navýšit platby o 30% nad vyplacenou hodnotu z fondu Evropské unie pro daný rok. Platba však nesměla převýšit 100%. Česká republika pro čerpání přímých plateb uplatnila zjednodušený systém tzv. režim jednotné platby na plochu. V rámci toho dostávají zemědělci platby na hektar zemědělské půdy. Tento zjednodušený systém mohl být využíván do roku 2013.³

Od vstupu ČR do EU došlo k výrazné změně podoby českého zemědělství. Zatímco plocha, na které je pěstována pšenice, kukuřice či řepka olejka, do roku 2015 významně vzrostla, plocha pro pěstování brambor, zeleniny či množství chovaných prasat a drůbeže značně poklesly. Souvisí to zejména s rentabilitou produkce daných komodit, která je dána cenami zemědělských výrobců, nákladovou konkurenceschopností českých producentů, ale i silou konkurentů z okolních států EU. Pro vývoj zemědělství posledních let je rovněž typické zvyšování produktivity. Je to patrné na snižujícím se počtu pracovníků v zemědělství. V roce 2015 činil průměrný počet zaměstnanců v zemědělství 97,8 tisíc, což bylo 2,5% podíl na celkovém počtu zaměstnanců v České republice.⁴

Po vstupu České republiky do Evropské unie byl vývoj zemědělství ovlivněn zejména resortní politikou Ministerstva zemědělství. Ta byla uplatňována od roku 1998 v souladu s Konceptí agrární politiky před vstupem do Evropské unie.⁵

---

3 EUROSOP, Zemědělství [online], [cit. 2016-10-29]. Dostupné na: <<https://www.euroskop.cz/8924/sekce/zemedelstvi/>>

4 EDOTACE, Proměna českého zemědělství po vstupu do EU [online], [cit. 2016-10-29]. Dostupné na: <<http://www.edotace.cz/clanky/promena-ceskeho-zemedelstvi-po-vstupu-do-eu>>

5 CES, Společná zemědělská politika EU a její aplikace v ČR [online], [cit. 2016-11-01]. Dostupné na: <<https://ces.vse.cz/wp-content/vosta.pdf>>

Celkové podpory pro zemědělství byly mezi lety 2000 a 2002 zvýšeny na 23% , ale i přes to Česká republika nedosahovala průměrných hodnot členských zemí Evropské unie (průměrná podpora činila 35%).

V období vstupní etapy 2004 - 2006 bylo pro české zemědělství primární připravit se na změny, které nastanou po roce 2006. Byla zapotřebí synchronizace strukturálních podpor pro zemědělství i venkov s dalšími strukturálními podporami Evropské unie. Důležité je podotknout že za rok 2009 byla celková výše Evropských dotací přibližně 40,5 miliard korun a z toho 25 miliard korun směřovalo na přímé platby a téměř 8 miliard korun na Program rozvoje venkova.⁷

Průměrná mzda v zemědělství za rok 2015 dosáhla na 21 478,- Kč, což bylo zhruba 80% průměru mezd v České republice. V současnosti je prakticky v celé Evropské unii trend snižování počtu zaměstnanců v odvětví zemědělství, lesnictví a rybnářství. Jejich počet se od roku 2000 snížil o více než 5 milionů, což v roce 2014 bylo s výsledkem 5% zaměstnaných v zemědělství. Oproti tomu vzrostla zaměstnanost ve všech odvětvích o 10 milionů zaměstnanců.⁸

Díky reformám zemědělské politiky mohou nyní zemědělci rozhodovat o své produkci na základě poptávky na trhu a ne na základě rozhodnutí přijatých v Bruselu. Cíle Evropské unie do roku 2050 bude nutnost zdvojnásobit světovou produkci potravin, aby se zohlednil nárůst světové populace a uspokojila se tak poptávka po potravinách. Součástí toho bude potřeba řešit dopady změny klimatu, které s sebou nesou zhoršení kvality půdy i vody.⁹

Novinky po vstupu České republiky do EU

- ČR se musela postupně přizpůsobit novému systému tržní regulace, který byl nastaven v EU. Ta byla pro nové členské země ještě upravena přístupovými smlouvami, ve kterých jsou konkrétní omezení, která nastanou po vstupu do EU.

Mezi tyto omezení patří například zákaz vysazování nových vinic, kvóty pro výrobu mléka či kvóty a prémie na pěstování dotovaného jatečného dobytka. Omezení způsobují některé změny v komoditní skladbě českého zemědělství.

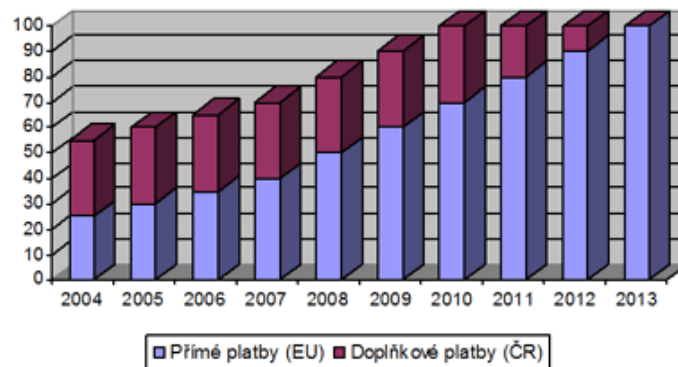
7 CES, Společná zemědělská politika EU a její aplikace v ČR [online], [cit. 2016-11-01]. Dostupné na: <<https://ces.vse.cz/wp-content/vosta.pdf>>

8 EDOTACE, Proměna českého zemědělství po vstupu do EU [online], [cit. 2016-10-29]. Dostupné na: <<http://www.edotace.cz/clanky/promena-ceskeho-zemedelstvi-po-vstupu-do-eu>>

9 EUROPA, Agriculture [online], [cit. 2016-10-29]. Dostupné na: <https://europa.eu/european-union/topics/agriculture_cs>

- ČR se musela rovněž přizpůsobit vývoji evropské legislativy, na kterou působí světový proces liberalizace obchodu se zemědělskými výrobky v rámci WTO.
- Spolu s přístupovou smlouvou přijmout pravidla financování zemědělství pro nové členské státy, což s sebou nese pouze část přímých plateb, jež získávají státy EU - 15, a to až do roku 2013.¹⁰

Graf č. 1 Porovnání přímých a doplňkových plateb

Zdroj grafu: EUROSOKOP

Z grafu je patrný postupný nárůst přímých plateb z Evropské unie a postupný pokles doplňkových plateb z rozpočtu České republiky. Procentuální přehled postupného vyrovnávání přímých plateb nově přistupujících států je uveden v úvodu této kapitoly.

Vstup České republiky do Evropské unie s sebou nesl i negativní důsledky, a to zejména v přípravné a vstupní fázi. Transformace českého zemědělství způsobila zhoršení podmínek pro zemědělce, kterým vzrostli náklady na produkty, které převyšovaly ceny produktů. Velkým problémem byla nízká ochrana tuzemských zemědělců před levnými dovozy ze zemí Evropské unie. Dovošní cla v České republice byly nižší než průměr v Evropských zemích a neexistovala dostatečná podpora pro export českých zemědělských výrobků.¹¹

V současnosti se struktura českého zemědělství výrazně liší od naprosté většiny zemí Evropské unie.

¹⁰ FAJMON H., Společná zemědělská politika Evropská unie a český venkov, [cit. 2016-11-03], 2007, strana 10

¹¹ CES, Společná zemědělská politika EU a její aplikace v ČR [online], [cit. 2016-11-01]. Dostupné na: <<https://ces.vse.cz/wp-content/vosta.pdf>>

Zdroj grafu: EUROSOKOP, dostupné na: <<https://www.euroskop.cz/8924/sekce/zemedelstvi/>>

Ekonomicky rozhodující část českého zemědělství má velkovýrobní charakter s převahou najaté práce i půdy a s relativně nízkou mírou diverzifikace činností. To sice vytváří potenciál pro využití výnosů z rozsahu, na druhou stranu zakládají větší citlivost odvětví na změny podmínek na trhu. V některých případech také zhoršují vztahy k environmentálně šetrnému užití půdy. Nevýhodou českého zemědělství je rovněž relativně vysoký podíl znevýhodněných zemědělských oblastí LFA.

Pro vývoj zemědělství posledních let je typické zvyšování produktivity. Je to dobře patrné nejen na zvyšující se hrubé přidané hodnotě, ale i na snižujícím se počtu pracovníků v zemědělství.¹²

Jedním z cílů Evropské unie je zachovat rovnost mužů a žen, a to již od roku 1957 je tato zásada zakotvena v Evropských smlouvách. Tuto zásadu a její uplatňování postupně pomáhaly posilovat právní předpisy, judikatura a změny smluv. Muži i ženy by dle zásady měly obdržet stejnou odměnu za stejnou práci a měly by mít rovné příležitosti a rovné zacházení v záležitostech týkajících se zaměstnání a povolání. Zásada je zakotvena v článku 2 a čl. 3, čl. 157 Smlouvy o fungování Evropské unie a také v článku 21 Listiny základních práv. Článek 8 smlouvy o fungování Evropské unie rovněž ukládá povinnost odstraňovat nerovnosti a prosazovat rovnost žen a mužů ve všech svých činnostech.¹³

„Vnitřní trh EU se po posledních dvou rozšířeních v letech 2004 a 2007 zvětšil ze 380 milionů obyvatel na téměř 500 milionů osob. Plocha zemědělské půdy se po rozšíření 12 nových členů zvětšila o 40%.“¹⁴

Česká republika se musela potýkat s řadou negativních skutečností po vstupu do Evropské unie, a to zejména v prvních letech po jejím vstupu. Zhoršení podmínek zemědělců, rostoucí náklady a z minulosti velké problémy s restrukturalizací vlastnictví zemědělské půdy způsobily složitou situaci a po řadu let nebylo snadné se s těmito skutečnostmi vyrovnat. Navzdory tomu byl v konečném důsledku rozvoj zemědělství podpořen postupně rostoucími dotacemi a díky tomu se začalo s budováním zemědělského sektoru, který se může srovnávat s ostatními státy Evropské unie.

---

12 EDOTACE, Proměna českého zemědělství po vstupu do EU [online], [cit. 2016-11-02]. Dostupné na: <<http://www.edotace.cz/clanky/promena-ceskeho-zemedelstvi-po-vstupu-do-eu>>

13 EUROPARL [online], [cit. 2016-11-01]. Dostupné na:

< http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.10.8.html>

14 KONIG P., a kol., Rozpočet a politiky Evropské unie, [cit. 2016-11-10], strana 236

3.2 Společná zemědělská politika

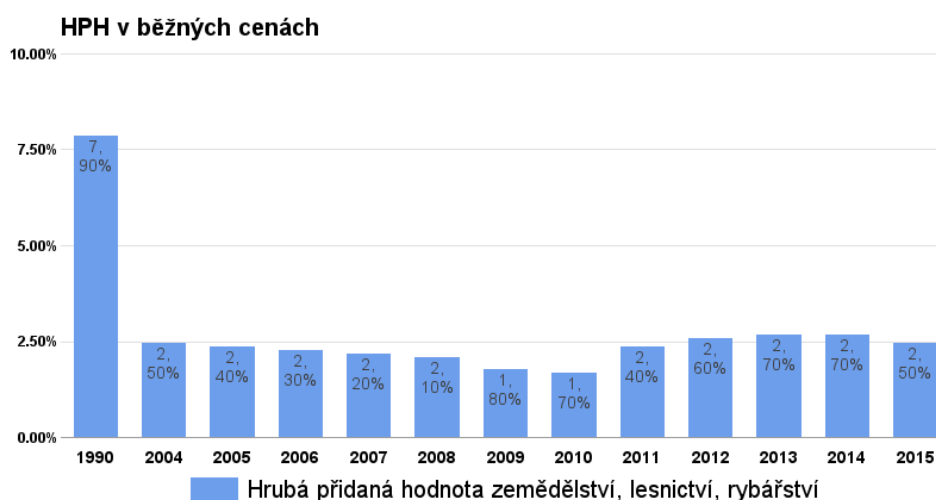
„Společná zemědělská politika je nejstarší politikou Evropských společenství. Římská smlouva z roku 1957 stanovila pro zemědělství několik základních cílů, které byly potvrzeny i Lisabonskou smlouvou.“¹⁵ V rámci Evropské unie je zaměřena na zajištění produkce potravin, jejich export, rozvoj **zemědělství** a venkova a zabezpečení životní úrovně zemědělců. Pomáhá rovněž investovat do modernizace zemědělských podniků, vytvářet a udržovat pracovní místa v potravinářském průmyslu, chránit životní prostředí a zlepšovat životní podmínky zvířat.¹⁶

„Evropská unie podporuje rozvoj zemědělství a venkova prostřednictvím společné zemědělské politiky. Jejím cílem bylo již od počátku zvýšit produktivitu zemědělství, zajistit tak soběstačnost a přitom udržet cenu zemědělských produktů na přijatelné úrovni. Rovněž měla zabránit odlivu obyvatel venkovských oblastí do měst.

Zásady společné zemědělské politiky:

- vytvoření společného trhu pro všechny zemědělské produkty při společných cenách
- zvýhodnění zemědělské produkce EU před zahraničními výrobky
- finanční solidarita

Graf č. 2 Hrubá přidaná hodnota

Zdroj grafu: Český statistický úřad

15 EAGRI, Vznik, vývoj a reformy společné zemědělské politiky [online], [cit. 2016-07-23]. Dostupné na: <<http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/zahranicni-vztahy/cr-a-evropska-unie/spolecna-zemedelska-politika/vznik-vyvoj-a-reformy-spolecne>>

16 EUROPA, Agriculture [online], [cit. 2016-10-24]. Dostupné na: <https://europa.eu/european-union/topics/agriculture_cs>
Zdroj grafu: CSÚ, vlastní zpracování [2016-11-04]. Dostupné na: <<https://www.czso.cz/csu/xs/regionalni-ucty-2014-stredocesky-kraj>>

Dotace vyplácené zemědělcům tvoří zhruba polovinu rozpočtu Evropského společenství. Regionální politika Evropské unie napomáhá rozvoji zastávajících regionů a snižuje rozdíly mezi nimi." ¹⁷

V České republice zahrnuje 99,4% území významně venkovské a převážně venkovské regiony. V těchto regionech žije 88,6% obyvatel a zemědělskou produkcí se zabývá 3,8% z celku. Další charakteristikou českého venkova může být i celková rozloha zemědělské půdy, která činí 54% rozlohy ČR a přibližně polovina půdního fondu leží v méně příznivých oblastech LFA. Důležité je rovněž zmínit, že vlastnictví až 90% zemědělské půdy je producentům pouze pronajímáno. Program rozvoje venkova se pokouší na tato fakta reagovat s cílem zajistit, aby se obyvatelstvo v důsledku celkového podfinancování venkova nestěhovalo do měst. ¹⁸

„Při utváření Společné zemědělské politiky se přihlíželo ke specifickým rysům zemědělství. Na rozdíl od průmyslové výroby, kde je možné přesně stanovit objem výroby, zemědělská produkce je ovlivňována přírodními podmínkami, které se nedají předpokládat a kterým se lze jen stěží vzdorovat. Z ekonomického hlediska je zemědělství sektorem, v němž se vyrábí zboží a suroviny primárního charakteru s nízkou cenovou elasticitou poptávky, a proto zabezpečení cenové stability je základem pro makroekonomickou stabilitu celého národního hospodářství." ¹⁹

Dne 26. srpna 2014 byla mezi Českou republikou a Evropskou komisí uzavřena Dohoda o partnerství, která definuje hlavní oblasti podpor a priority České republiky napříč všemi fondy. Ministerstvo pro místní rozvoj bylo Usnesením vlády č. 867 z roku 2012 ustanoveno koordinátorem Dohody o partnerství. ²⁰

---

17 NOVOTNÍKOVÁ H., Dotační receptář - všechny dotace pohromadě v otázkách a odpovědích, [cit. 2016-07-23], 2005, str. 61

18 FAJMONA H., Společná zemědělská politika Evropská unie a český venkov, [cit. 2016-11-03], 2007, strana 34

19 EAGRI, Programové dokumenty, [online], [cit. 2016-07-23]. Dostupné na: <<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/zakladni-informace/programove-dokumenty/>>

20 FOJTÍKOVÁ L., LEBIEDZIK M., Společné politiky EU, [cit. 2016-11-06], 2008, strana 4, 5

Dohody o partnerství přispějí k naplňování jednotlivých programů, mezi něž patří i program rozvoje venkova, který úspěšně navazuje na jemu předcházející programové dokumenty jako je například Operační program Rozvoj venkova či multifunkční zemědělství v České republice.²¹

„Strategie **Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství** vychází z analýzy ekonomické a sociální situace v zemědělství a venkovském prostoru. Česká republika chce podporovat a dále navazovat na cíle a principy stanovené v koncepci agrární, lesnické a vodohospodářské politiky, které pro období před vstupem České republiky do Evropské unie schválila vláda ČR. „Rozvoj venkova a zemědělství je spatřován zejména v multifunkčním a konkurenceschopném zemědělství s důrazem na zvyšování kvality životního prostředí, které bude základem dlouhodobého ekonomického růstu, a které poskytne venkovu dostatečné podmínky k rozvoji v oblasti služeb a dalších aktivit. Hlavní váha Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství je proto kladena na investice do zemědělství, včetně podpory mladých zemědělců a dále na zpracování produktů zemědělské výroby.“²²

„Operační program je zaměřen na zvýšení HDP a zaměstnanosti v České republice, na zachování životního prostředí, na zajištění trvale udržitelného multifunkčního rozvoje venkova založeného na trvale udržitelném zemědělství, lesním a vodním hospodářství a rybářství, v integraci s kvalitním zpracováním zemědělských produktů.“²³ Strategie operačního programu je založena zejména na stabilizaci venkovských oblastí. V regionech, které mají příznivé přírodní podmínky pro kvalitní a intenzivní zemědělskou výrobu je podpora směřovaná zejména na rozvoj konkurenceschopného zemědělství. Naopak v regionech s extenzivním obhospodařováním půdy je podpora směřována na rozvoj dalších funkcí zemědělství, a to vytvářením vazeb na aktivity, které s nimi souvisejí či je doplňují. S restrukturalizací zemědělství souvisí i vyjasnění a nové uspořádání vlastnických vztahů k půdě.

---

21 FOJTÍKOVÁ L., LEBIEDZIK M., Společné politiky EU, [cit. 2016-11-06], 2008, strana 4, 5

22 STRUKTURÁLNÍ FONDY, OP rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, [online], [cit. 2016-09-03]. Dostupné na: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Operacni-programy/OP-ROZVOJ-VENKOVA-A-MULTIFUNKCNI-ZEMEDELSTVI>>

23 HOMOLKA J., Multifunkční zemědělství v regionálním kontextu, [cit. 2016-11-08], strana 106

Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství podporuje zejména zlepšování kvality a produktivitu práce při zpracování zemědělských produktů, což vede k zvyšování kvality zemědělských produktů, které jsou následně uváděny na trh. Mimo to pokud na operační program nahlížíme z celonárodního hlediska, pak hraje nezastupitelnou roli v zajištění rozvoje venkova a zemědělství a udržuje krajinu v kulturním stavu, s tím následně souvisí i životní prostředí.²⁴

„K operačnímu programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství se váží tzv. projektové platby podmíněné předložením projektů vázaných na opatření tohoto programu. Strukturální podpory v této oblasti ve výši zhruba 3 miliardy korun ročně (2004 -2006) jsou zaměřeny na investiční rozvoj zemědělství a jsou podmíněny realizací projektů v rámci příslušných věcných priorit. Podpory v rámci tohoto programu jsou podmíněny spolufinancováním z národních a u některých programů i ze soukromých zdrojů.“²⁵

„Společná zemědělská politika je finančně nejobjemnější společnou politikou Evropské unie a využití politicko-ekonomické nástroje vážou na sebe značnou část výdajových prostředků evropského rozpočtu.“²⁶

Produkce zemědělského sektoru však oproti tomu jednoznačně nepřispívá odpovídající měrou k celkové hospodářské produkci. Lze samozřejmě oprávněně namítat, že agrární sektor plní další, mimoprodukční funkce, které jsou nezastupitelné jinými sektory národního hospodářství a jejichž naplňování je jedním z hlavních cílů především ekologického zemědělství. Jelikož je ovšem produkce jak konvenčního, tak i ekologického zemědělství podporována politicko-ekonomickými nástroji, zejména v podobě dotační podpory, je nezbytné neustále průběžně analyzovat efektivnost vynaložených prostředků ve vztahu k získané přidané hodnotě.“²⁷

---

24 STRUKTURÁLNÍ FONDY, OP rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, [online], [cit. 2016-09-03]. Dostupné na: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Operacni-programy/OP-ROZVOJ-VENKOVA-A-MULTIFUNKCNI-ZEMEDELSTVI>>

25 HOMOLKA J., Multifunkční zemědělství v regionálním kontextu, [cit. 2016-11-08], strana 106

26 FUKSA P., a kol., Finanční podpora zemědělství a regionálního rozvoje - vybrané aspekty, 2011, [cit. 2016-09-24], strana: 31

27 HOMOLKA J., Multifunkční zemědělství v regionálním kontextu, [cit. 2016-11-08], strana 106

Efektivnost je chápána jako stav, kdy se z dostupných společenských zdrojů získá maximální množství statků a maximální užitek. Řada ekonomů rovněž zastává názor, že dopad dotací na celkovou ekonomickou efektivnost je spíše negativní. Důvodem tohoto tvrzení je, že dotace ve své podstatě představují pouze přerozdělování důchodů, což působí na pokles celkové efektivnosti ekonomiky.²⁸

„Jedním z rysů českého zemědělství je nerozvinutost trhu, produkce a vývoz výrobků s nižší přidanou hodnotou a dovoz výrobků s hodnotou vyšší. Přebytky jsou často vyváženy jen za cenu subvencí a dotací. Intervencemi se stát snaží eliminovat nerovné postavení prvovýrobců a neefektivnost výroby. Jejím důvodem je mimo jiné neustále klesající poměr mezi cenami vstupů a výstupů kvůli liberalizaci obchodu a dlouhodobému poklesu cen zemědělských produktů.“²⁹

---

28 STRUKTURÁLNÍ FONDY, OP rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, [online], [cit. 2016-09-03]. Dostupné na: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Operacni-programy/OP-ROZVOJ-VENKOVA-A-MULTIFUNKCNI-ZEMEDELSTVI>>

29 HUČKO J., a kol., Multifunkční zemědělství v regionálním kontextu, 2005, [cit. 2016-11-08], strana 92, 93

3.3 Legislativa

„Legislativním základem podpůrných programů a jednotlivých dotačních titulů pro oblast zemědělství byl zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství a zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). Podpory a podpůrné programy schvalovala každoročně Poslanecká sněmovna parlamentu při schvalování zákona o státním rozpočtu na příslušný rok.

Zákon o zemědělství byl v souvislosti s přípravou na vstup do Evropské unie novelizován v letech 2000, 2003 a v roce 2004." ³⁰

Legislativa zaměřená na poskytování dotace je uvedena v Nařízení Rady č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova čl.22. Politika rozvoje venkova by měla doprovázet a doplňovat politiku podpory trhu a politiku podpory příjmů v rámci společné zemědělské politiky, což by mělo vést k dosahování cílů stanovených ve smlouvě EU. Programování rozvoje venkova by mělo být v souladu s prioritami členských států a doplňovat ostatní politiky Společenství, zejména politiku zemědělských trhů či politiku soudržnosti. Je rovněž třeba zavést obecná pravidla programování a kontrolu programování rozvoje venkova a zajistit náležitou rovnováhu mezi osami programů pro rozvoj venkova, které odpovídají uvedeným hlavním cílům. Dle nařízení rady by programové období mělo být sedmileté.³¹

Zákon 242/2000 Sb. o ekologickém zemědělství, tento „zákon řeší pouze ty oblasti, které nejsou upraveny evropskými právními předpisy pro ekologické zemědělství a EU je ponechává na národní úpravě jednotlivých členských zemí. Zákon ani evropské právní předpisy neřeší otázku státní podpory ekologického zemědělství nebo poskytování dotací pro ekologické zemědělství. Tato problematika je řešena příslušným nařízením vlády." ³² Zákonem o ekologickém zemědělství je stanoveno pověření pro Bureau Veritas Czech Republic, spol. s r.o., provádět kontrolu a certifikaci v ekologickém zemědělství, v souladu s §29 zákona č. 242/2000 Sb. ³³

---

30 TVRDOŇ J., a kol., Transformace českého zemědělství do jeho multifunkční formy, [cit. 2016-11-03], 2007, str. 83

31 ÚČETNÍ KAVÁRNA, Dotace v účetnictví a daních z příjmů, [online], [cit. 2016-08-27]. Dostupné na: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d35012v44647-dotace-v-ucetnictvi-a-danich-z-prijmu/?search_query=>

32 EAGRI, Právní předpisy [online], [cit. 2016-11-03]. Dostupné na: <http://eagri.cz/public/web/file/262824/Pravni_predpisy_EZ_10_9.pdf>

33 EKOZEMĚDĚLSTVÍ, Kontrola a certifikace v ekologickém zemědělství [online], [cit. 2016-11-03]. Dostupné na: <<http://www.ekozemedelstvi.cz/nabidka-sluzeb/kontrola-a-certifikace-v-ekologickem-zemedelstvi/>>

V období po vstupu České republiky do Evropské unie je hlavním účelem zákona č. 242/2000 Sb. doplňovat nařízení Rady č. 2092/91, a to zejména v oblasti administrativních postupů. Zákon provádí vyhláška Ministerstva zemědělství č. 53/2001 Sb., a č. 263/2003 Sb. Dohled nad dodržováním zákona byla Ministerstvem zemědělství pověřena kontrolní organizace Kontrola ekologického zemědělství KEZ o.p.s.³⁴

„Je první česká akreditovaná kontrolní a certifikační organizace, která zajišťuje odbornou nezávislou kontrolu a certifikaci v systému ekologického zemědělství.“³⁵

Cílem podpory společenství pro zemědělské investice je modernizovat zemědělská hospodářství a zvýšit jejich hospodářskou výkonnost lepším využíváním výrobních faktorů, k nimž patří zavádění nových technologií a inovace, zaměření se na kvalitu, ekologické výrobky. Zároveň by mělo být cílem zlepšit životní prostředí, bezpečnost práce, hygienu a životní podmínky zvířat v zemědělských hospodářstvích a současně zjednodušit podmínky investiční podpory.

„Zákon o zemědělství č. 252/1997 Sb. kodifikoval podporu méně příznivým oblastem a mimoprodukčním funkcím zemědělství. Na základě tohoto zákona byla postupně vydána nařízení vlády, která upravovala podmínky a kritéria pro jednotlivé podpůrné programy.“³⁶

Daňová evidence §7 zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů jsou investiční dotace sice předmětem daně z příjmů, ale jsou od ní osvobozeny a snižují vstupní cenu investice. Toto osvobození s sebou však nese i nevýhodu, kterou je daňová neuznatelnost souvisejících výdajů. Veškeré provozní dotace již zůstávají zdanitelnými příjmy, takže i s nimi související výdaje mohou ovlivnit základ daně z příjmů podnikatele.³⁷

Státní zemědělský intervenční fond je právnickou osobou se sídlem v Praze a byl zřízen Ministerstvem zemědělství. Je akreditovanou platební agenturou neboli zprostředkovatelem finanční podpory pro zemědělství z Evropské unie. Jeho činnost se řídí zákonem č. 256/2000 Sb. o státním zemědělském intervenčním fondu.³⁸

---

34 TVRDOŇ J., a kol., Transformace českého zemědělství do jeho multifunkční formy, [cit. 2016-11-03], 2007, str. 85

35 KEZ, Kdo jsme [online], [cit. 2016-11-03]. Dostupné na: <<http://www.kez.cz/nabidka-sluzeb>>

36 TVRDOŇ J., a kol., Transformace českého zemědělství do jeho multifunkční formy, [cit. 2016-11-03], 2007, str. 84

37 ÚČETNÍ KAVÁRNA, Dotace v účetnictví a daních z příjmů, [online], [cit. 2016-08-27]. Dostupné na:

<http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d35012v44647-dotace-v-ucetnictvi-a-danich-z-prijmu/?search_query=>

38 SZIF, Co je SZIF [online], [cit. 2016-11-03]. Dostupné na: <<https://www.szif.cz/cs/o-nas/co-je-szif>>

„Nařízení vlády ČR č. 242/2004 Sb. o podmínkách provádění pomoci méně příznivým oblastem a oblastem s ekologickými omezeními. Nařízení upravuje kritéria pro vymezení méně příznivých oblastí a oblastí s ekologickými omezeními a bližší podmínky poskytování dotace na vyrovnání ekonomické újmy vznikající při zemědělském hospodaření v méně příznivých oblastech a oblastech s ekonomickými omezeními." ³⁹

Klasifikace dotace:

1. „Dotace představuje zpravidla nenárokovou, účelovou a nevratnou přímou podporu z veřejných zdrojů.
2. Dotace na pořízení hmotného majetku a jeho technické zhodnocení jsou investiční, ostatní provozní.
3. U fyzických osob jsou osvobozeny dotace investiční, na odstranění živelních pohrom a od úřadu práce.
4. Výdaje (náklady) související s příjmy osvobozenými od daně nejsou daňově účinné.
5. Investiční dotace snižuje daňovou vstupní cenu předmětné investice, z níž se počítají daňové odpisy.
6. U právnických osob jsou investiční dotace ze zdanění vyloučeny díky způsobu jejich účtování.
7. V případě dotací se účtuje až o nezpochybnitelném právně závazném nároku, nikoli již při žádosti.
8. Provozní dotace je nutno účtovat v odpovídajícím časovém rozlišení ve vazbě na jejich využití.
9. Vrácení dotace se účtuje na opačné strany účtů než při jejím čerpání.
10. V daňové evidenci OSVČ je přiznaná dotace až do jejího vyplacení nezdaňovanou pohledávkou." ⁴⁰

---

³⁹ TVRDOŇ J., a kol., Transformace českého zemědělství do jeho multifunkční formy, [cit. 2016-11-03], 2007, str. 87

⁴⁰ ÚČETNÍ KAVÁRNA, Dotace v účetnictví a daních z příjmů, [online], [cit. 2016-08-28]. Dostupné na: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d35012v44647-dotace-v-ucetnictvi-a-danich-z-prijmu/?search_query=>

Neméně důležitou organizací je agrární komora České republiky, která vznikla v roce 1993 a od svého vzniku se stala největší nevládní samosprávnou organizací zemědělců, lesníků, potravinářů a obyvatel venkova, zastupující nejjobecnější společné zájmy všech majetkových skupin a způsobů hospodaření v agrárním sektoru. Prací agrární komory je naplňování zákona č. 301/1992 Sb. o Hospodářské komoře ČR, Agrární komoře ČR. Agrární komora nabízí řadu služeb, mezi které patří: Poradenské a konzultační služby v oblasti právní a legislativní, konzultační, poradenské a praktické přípravy na povolání, v oblasti zahraničních vztahů, v oblasti celní a certifikační a podílí se na činnosti Státního zemědělského intervenčního fondu.⁴¹

Díky přehledu historickém, legislativním a organizačním je možné zaměřit se na konkrétní téma mladí zemědělci. Následující kapitola představí všeobecné podmínky, které musí žadatel splňovat pro možnost získat dotaci, na jaký typ investic je dotace určena a jakým způsobem je dotace v případě úspěšnosti žadatele vyplácena.

---

41 MALACH A., a kol., Jak podnikat po vstupu do EU, [cit. 2016-11-03], 2004, strana 146, 147

3.4 Zahájení činnosti mladých zemědělců

„Dotace pro mladé začínající zemědělce byly zavedeny s cílem motivovat mladé lidi k podnikání v zemědělství. Důvodem je zvyšující se věkový průměr zemědělců a malý zájem mladých lidí o tento obor. Mladí lidé podnikající v zemědělství se dokáží lépe přizpůsobit novým, moderním trendům v hospodaření včetně posunu od čisté produkce potravin k nepotravinářské výrobě a údržbě krajiny. Nezanedbatelným cílem je rovněž snížení nezaměstnanosti ve venkovských oblastech.“⁴²

Dotace je určena pro žadatele ve věku od 18 do 40 let, tato hranice je stanovena dnem registrace žádosti. Žadatel musí dosáhnout minimální zemědělské kvalifikace, která je stanovena Ministerstvem zemědělství a od roku 2008 je to specifikováno jako vzdělání středoškolského typu, zakončené výučním listem na škole zaměřené na studium v oblasti zemědělství či veterinární obor. Pokud žadatel podmínku minimálního vzdělání nesplňuje, má možnost si potřebnou kvalifikaci doplnit do 36 měsíců od dne podpisu dohody o poskytnutí dotace. Zpřísnění podmínky vzdělání je velmi důležité, protože současní žadatelé mají více informací z oblasti zemědělství a mohou tedy efektivněji přispívat k jeho rozvoji. Tyto podmínky plynou z metodického pokynu vydaného Ministerstvem zemědělství z roku 2008. Žadatel musí zároveň zahajovat zemědělskou činnost poprvé jako vedoucí podniku.

O dotaci mohou žádat zemědělci splňující podmínky věku a vzdělání a mohou žádat na výdaje do rostlinné a živočišné výroby, která vede ke stimulaci zahájení aktivního podnikání mladých zemědělců, podnikajících v zemědělských podnicích, a to prostřednictvím podpory realizace podnikatelského plánu. Cílem dotace je „zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství. Zaměřuje se na podporu rozvoje dynamického podnikání u zemědělců v nižší věkové kategorii a tím bude příznivě ovlivňovat věkovou strukturu zemědělců. Bude tak působit proti odchodu mladých pracovníků ze zemědělství a zlepšovat procento zaměstnanosti ve venkovských oblastech.“⁴³

Podpora dotace je poskytována na základě podnikatelského záměru, který posuzuje akreditovaná agentura SZIF, s tím že doba podpory pro zachování účelu je 5 let, které jsou počítány ode zápisu žadatele do evidence zemědělského podnikatele.⁴⁴

---

42 KRASEC, Otázky [online], [cit. 2016-11-02]. Dostupné na: <<http://www.krasec.cz/krasec/otazkydetail/241>>

43 SZIF, osa 1 [online], [cit. 2016-09-02]. Dostupné na: <<https://www.szif.cz/cs/eafird/osa1/3/32>>

44 DOTAČNÍ INFO, zahájení činnosti mladých zemědělců, [online], [cit. 2016-09-12]. Dostupné na: <<http://www.dotacni.info/zahajeni-cinnosti-mladych-zemedelcu/>>

Žádost o dotaci podává žadatel u jednotlivých regionálních odborů SZIF.⁴⁵ Žadatel má následně možnost využít toto 5 leté období pro podávání žádosti, a to i opakovaně v případě jeho předchozích neúspěchů.

Stanovený podnikatelský záměr lze realizovat pouze na území České republiky, zvláštní podmínky platí pro Hlavní město Prahu, a je nutné jej zahájit do 9 měsíců od podpisu dohody o poskytnutí dotace. Důležitou podmínkou je rovněž dosažení minimální výše tržeb ze zemědělské prvovýroby, která pro žadatele musí činit osobní příjem v minimální výši 9.200,- za měsíc a maximální roční produkce ze zemědělské výroby 125.000 Euro.⁴⁶ Pokud žadatel pobírá dotaci pro realizaci projektu podporovaného dotací pro mladé zemědělce v určitém kraji, měl by být jako mladý zemědělec evidován na místně příslušném úřadě agentury SZIF. Byť je systém registrace elektronický, a to s celorepublikovou působností, tak z praktických důvodů snazší kontroly a rozdělení evidence žadatelů je třeba provést registraci v místě kde má žadatel trvalý pobyt.

V případě že o dotaci mladého zemědělce bude žádat právnická osoba, tak musí splňovat následující podmínky: společnost musí být řízena mladým začínajícím zemědělcem, který splňuje podmínky výše zmíněné (tedy podmínky platící pro příjemce jako fyzické osoby) a zároveň musí mladý zemědělec plnit funkci statutárního orgánu a podílet se na základním jmění společnosti z více než 50%, což musí být minimálně po dobu lhůty, která je vázána na účel realizace podnikatelského plánu.⁴⁷

Před podáním žádosti stanovuje agentura SZIF termíny, do kdy je možné žádosti o dotaci odevzdávat, je tedy možné žádost podat pouze v rámci výzvy, která je agenturou SZIF vydána. Agentura SZIF rovněž zveřejňuje aktuální metodické pokyny pro vyplňování žádosti se stanovenými podmínkami pro žadatele, v metodických pokynech je přesně stanoveno možný počet bodů pro určitý druh projektu. K datu uvedenému na podané žádosti je potřeba uvádět pouze ty informace o pozemcích žadatelé, které již jsou zapsány v LPISU, protože každá žádost prochází kontrolou pravosti těchto údajů.⁴⁸ Žádost se podává prostřednictvím portálu farmáře.

---

45 MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013: Zahájení činnosti mladých zemědělců, strana 2

46 DOTACNÍ INFO, zahájení činnosti mladých zemědělců, [online], [cit. 2016-09-12]. Dostupné na: <<http://www.dotacni.info/zahajeni-cinnosti-mladych-zemedelcu/>>

47 DOTACNÍ SLUŽBY, dotace pro mladé zemědělce, [online], [cit. 2016-09-10]. Dostupné na: <<http://www.dotacnisluzby.cz/dotace-pro-mlade-zacinajici-zemedelce.html>>

48 SZIF, osa 1 [online], [cit. 2016-09-02]. Dostupné na: <<https://www.szif.cz/cs/eafird/osa1/3/32>>

Opatření Programu rozvoje venkova má v rámci svého programu na podporu zahájení činnosti mladých zemědělců pomoci zemědělci v počátku podnikání, kdy je třeba investovat do staveb, strojů, zařízení či pozemků. Dotace je vyplácena formou nenávratné částky peněz určených k zahájení činnosti a uskutečnění podnikatelského plánu. O tuto podporu může požádat zemědělský podnikatel, který nedosáhl věku 40 let a zahajuje zemědělskou činnost poprvé (tj. nejvíce 16 měsíců před podáním žádosti). V případě, že mladý zemědělec zahajuje činnost v rámci právnické osoby, musí tento podnik řídit a zároveň se podílet na základním jmění z více než 50 %. Zároveň zemědělec musí dosáhnout minimálního zemědělského vzdělání.

Příjemcem nemůže být sdružení ani společnost, která nebyla založena za účelem podnikání, fyzická osoba, která nemá trvalý pobyt v ČR, právnická osoba, která v ČR nemá sídlo ani společnost založená s účastí obce nebo státní podnik.⁴⁹

Mezi preferované projekty patří zejména ty

- „jejichž součástí je realizace investic v hodnotě přesahující výši poskytnuté dotace (zjednodušeně řečeno, musíte mít kromě dotace ještě vlastní finance, čím více, tím lépe)
  - jejichž realizací nedojde k vyjmutí půdy ze zemědělského půdního fondu
  - jejichž realizací dojde k navýšení zatížení půdy dobytčími jednotkami
  - při jejichž realizaci dojde ke zpracování zemědělských produktů“⁵⁰
  - „v hospodářsky problémových regionech definovaných v příloze usnesení vlády“⁵¹
- „Mladý začínající zemědělec, tzn. fyzická nebo právnická osoba, která podniká v zemědělské výrobě v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.“ Žádosti na zahájení činnosti mladého zemědělce jsou pravidelně vyhlašovány na jaře daného roku a uzávěrka příjmu žádostí je v květnu daného roku.⁵²

---

49 KRASEC, Otázky [online], [cit. 2016-11-02]. Dostupné na: <<http://www.krasec.cz/krasec/otazkydetail/241>>

50 SPOLEČNOST MLADÝCH AGRÁRNÍKŮ, Zahájení činnosti mladých zemědělců - vize [online], [cit. 2016-11-02]. Dostupné na: <<http://www.smacr.cz/zpravy/zahajeni-cinnosti-mladych-zemedelcu-vize/>>

51 CHYTRÉ DOTACE, Zahájení činnosti mladých zemědělců [online], [cit. 2016-11-02]. Dostupné na: <<http://www.chytre-dotace.com/dotace-pro-zemedelce/zahajeni-cinnosti-mladych-zemedelcu>>

52 EUROGRANT, Zahájení činnosti mladých zemědělců [online], [cit. 2016-11-02]. Dostupné na: <<http://www.eurogrant.cz/2-kolo-vyzev-6-1-1-zahajeni-cinnosti-mladych-zemedelcu/>>

3.4.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců - Preferenční kritéria

V následující tabulce jsou zobrazena vybraná preferenční kritéria a jejich možné maximální bodové ohodnocení pro dotace na Zahájení činnosti mladých zemědělců.

Pokud žadatel o dotaci hospodaří v LFA oblastech, tak je rozdíl bodového ohodnocení pro mladé začínající zemědělce 10 bodů oproti hospodaření v ostatních oblastech.

Tabulka č. 1 Preferenční kritéria pro období 2007 - 2013

Kritérium	Možný bodový zisk - do
Adresa trvalého bydliště žadatele a místo realizace podnikatelského záměru se nacházejí ve stejném nebo sousedícím katastru obce, a to minimálně do termínu předložení žádosti o proplacení.	15
Žadatel je zařazen do přechodného období nebo registrován jako ekologický podnikatel.	27
Podnikatelský plán využívá a obnovuje existující budovy a/nebo stavby evidované v katastru nemovitostí.	5
Míra nezaměstnanosti v okrese, ve kterém je projekt realizován 6% a více	5
Projekt je podán také v elektronické podobě	1
Rozdíl mezi mladým zemědělcem hospodařícím v LFA oblastech	10
Projekt je realizován v Ústeckém nebo Moravskoslezském kraji (NUTS 3)	20
Projekt je realizován v chráněném území	5

Zdroj tabulky: SZIF

„V případě shodného počtu bodů více projektů rozhoduje: časové hledisko – datum a čas registrace Žádosti o dotaci. Pro vyhodnocení finančního zdraví se používá devět ekonomických ukazatelů finanční analýzy, kterým jsou podle dosaženého výsledku přiděleny body. Posouzení finančního zdraví se provádí k 31.12.⁵³

---

53 SZIF, Podmínky pro poskytnutí dotace na základě programu Rozvoje venkova [online], [cit. 2016-11-12]. Dostupné na: <https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fefard%2Fosa1%2F3%2F32%2F1181660545417.pdf>

Zdroj tabulky: SZIF, Oploceni.Agrotrans Dostupné na:

<http://oploceni.agrotrans.cz/Upload/Customers/Oploceni_Agrotrans_cz/CustomUpload/Aktuality/20.kolo_Preferen%C3%AD%20kriteria.pdf>

Výpočet se provede pro každý rok a výsledný počet bodů pro posouzení je aritmetickým průměrem. Celkově je možné dosáhnout maximálně 31 bodů, pro splnění podmínky finančního zdraví je zapotřebí získat minimálně 12,51 bodů." ⁵⁴

Operační program rozvoj venkova a jeho dotační titul zahájení činnosti mladých zemědělců je specifická podpora pro začínající mladé zemědělce a pro rok 2016 byly nově zavedeny podmínky minimální standardní produkce v oblasti živočišného zemědělství, a to konkrétně v chovu koní může žádat pouze chovatel, který má k datu podání žádosti ve svém registru zvířat min. 22 koní a 5 ha pastvin, poměr mezi zvířaty a půdou se může lišit, počty ha půdy a zvířat se přepočítají číselným koeficientem s tím, že minimální výsledná produkce pak musí být 240.000,- Kč. Žadatel může z dotace provádět rekonstrukce nebo stavět nové stáje, seníky nakupovat půdu či zemědělskou techniku. ⁵⁵

Aby mohl být žadatel úspěšný, musí prostudovat a dobře se orientovat v podmínkách vybraného dotačního titulu a určit zda jeho záměr skutečně splňuje veškeré podmínky a má zároveň šanci být hodnotiteli úspěšně vybrán. Každý dotační program má samostatnou hodnotící tabulku, která je veřejně přístupná a díky ní je možné předem získat odpovědi, zda je žadatel schopen dosáhnout potřebného počtu bodů k úspěšnému získání dotace.

Žadatel by měl mít rovněž na vědomí, že mimo splnění stanovených podmínek musí posoudit rovněž požadavky, které bude muset splnit, pokud mu bude dotace poskytnuta, a to při samotné realizaci projektu. Konkrétně u podpory pro mladé zemědělce je důležité mít připraveno financování projektu, protože částka není vyplácena v jedné splátce a po první splátce následuje období alespoň jednoho roku, kdy žadatel plní projekt a v případě, že se jeho činnost shoduje se zaměřením projektu, je mu vyplácena druhá část splátky. Poslední třetí část je vyplácena až po provedení kontrol plnění podmínek stanovených projektem. ⁵⁶

---

54 SZIF, Podmínky pro poskytnutí dotace na základě programu Rozvoje venkova [online], [cit. 2016-11-12]. Dostupné na: <https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fefard%2Fosa1%2F3%2F32%2F1181660545417.pdf>

55 DOTAČNÍ CENTRUM, dotace pro mladé začínající zemědělce [online], [cit. 2016-09-04]. Dostupné na: <<http://www.dotačni-centrum.cz/dotačni-moznosti/dotace-pro-mlade-zacinajici-zemedelce>>

56 PLCHOVÁ B., a kol., Česká republika a EU, 2010, [cit. 2016-09-04], str. 83, 84

Není snadné udělat seznam skutečností, na které by žadatel neměl zapomenout a je dosti pravděpodobné, že v průběhu psaní projektu žadatel narazí na řadu překážek, které si v počátku psaní projektu neuvědomil, protože se málo orientoval v daném dotačním programu, protože každý dotační program má své specifické skutečnosti, které je nutné dobře znát a orientovat se v nich. Mimo ty specifické je však řada skutečností, na které je dobré upozornit.⁵⁷ Mezi tyto skutečnosti patří například: žadatel by měl prověřit, zda je oprávněným příjemcem v rámci žádaného dotačního programu - pokud je například žadatel osoba bez podnikatelské historie a dotační program ji vyžaduje, pak lze předpokládat, že žadatel nebude moci v rámci daného dotačního programu žádat. Další důležitou skutečností může být například doložení zda je žadatel schopen financovat představený projekt, je nutné, aby rovněž zvážil zda je schopen a ochoten splnit veškeré podmínky a požadavky spojené s realizací projektu a s tím souvisí i posouzení zda je schopen odevzdat veškeré podklady k žádosti ve stanoveném termínu.⁵⁸

„Výše dotace: cca 1 100 000, max. však 40 000 € dle aktuálního kurzu.

Výše první splátky: max. 500000Kč po posouzení podnikatelského plánu a schválení žádosti. Výše druhé splátky: cca 600 000 Kč, maximálně však dopočet do částky 40 000 € dle aktuálního kurzu. Druhá splátka bude vyplacena po uzavření účetního roku, ve kterém byla předložena žádost o dotaci, a po předložení žádosti o platbu (závěrečném zúčtování), nejpozději však 18 měsíců od podpisu Dohody. Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů. Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.“⁵⁹

Jak již bylo zmíněno, žadatel by měl mít přehled, jaké investice jsou podporované, aby mohl vypracovat projekt, který bude splňovat veškeré podstatné části. V následující kapitole je podrobně rozepsáno jaké investice jsou v rámci podpory pro mladé zemědělce podporovány a jaké konkrétní podmínky musí žadatel splňovat u jednotlivých investic.

56DOTAČNÍ CENTRUM, dotace pro mladé začínající zemědělce [online], [cit. 2016-09-04]. Dostupné na: <<http://www.dotacni-centrum.cz/dotacni-moznosti/dotace-pro-mlade-zacinajici-zemedelce>>

57 PLCHOVÁ B., a kol., Česká republika a EU, 2010, [cit. 2016-09-04], str. 83, 84

58 PLCHOVÁ B., a kol., Česká republika a EU, Božena Plchová, 2010, [cit. 2016-09-04], str. 83, 84

59 SZIF, Podmínky pro poskytnutí dotace na základě programu Rozvoje venkova [online], [cit. 2016-11-12]. Dostupné na: <https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fefafd%2Fosa1%2F3%2F32%2F1181660545417.pdf>

3.4.2 Podporované investice

Dotace pro mladé zemědělce je poskytována ve více oblastech. Mezi ně patří investice do zemědělských staveb a technologií pro živočišnou či rostlinnou výrobu ve všech svých fázích. Tato oblast zahrnuje výstavbu či rekonstrukci ustajovacích či skladovacích prostor a pořízení technologií, použitelných pro živočišnou výrobu. U rostlinné výroby je rovněž dotace poskytnuta na založení porostu trvalých kultur. Podpora v podobě dotací je velmi důležitá z důvodu efektivního rozvoje zemědělství v zemi a tak jejímu samostatnému fungování. Stále se bohužel setkáváme s velkým vývozem produktů Českého zemědělství do sousedních zemí a s tím souvisejícím importem produktů, ve kterých naše zemědělství není dostatečně soběstačné. Částečně za důvody importu a exportu mohou klimatické podmínky či cena. Na Českém trhu je stále velká převaha produktů dovážených ze sousedních zemí jako je například Polsko. To je jedním z největších importérů masa a živočišných produktů do České republiky. Na první pohled na tom není nic špatného, avšak problémy vznikají s celou řadou nemocí a nízkou kvalitou dovážených produktů na český trh. Cena ovlivňující import a export zemědělských produktů je kupní za dovážené méně kvalitní produkty i cena výkupní za naše České kvalitní produkty.

Investice jsou rovněž poskytovány na nákup zemědělských nemovitostí či hospodářských zvířat a v případě rostlinné výroby na nákup sadby a osiva pro přímou spotřebu v podniku či nákup krmiv, hnojiv a jiných ochranných prostředků na rostliny.⁶⁰ Preferovány jsou projekty „jejichž součástí je realizace investic v hodnotě přesahující výši poskytnuté dotace, jejichž realizací nedojde k vyjmutí půdy ze zemědělského půdního fondu, jejichž realizací dojde k navýšení zatížení půdy dobytčími jednotkami, při jejichž realizaci dojde ke zpracování zemědělských produktů.“⁶¹

V současnosti je velký zájem o žádosti podpor o ekologické zemědělství v rámci zahájení činnosti mladých zemědělců. Pokud žadatel bude podnikat pouze ekologicky, tak musí pro úspěšnost svého projektu splňovat kritéria, která jsou vymezena indikátory.⁶²

---

60 CHYTRÉ DOTACE, zahájení činnosti mladých zemědělců [online], [cit.2016-09-11]. Dostupné na: <<http://www.chytre-dotace.com/dotace-pro-zemedelce/zahajeni-cinnosti-mladych-zemedelcu>>

61 CHYTRÉ DOTACE, zahájení činnosti mladých zemědělců [online], [cit.2016-09-12]. Dostupné na: <<http://www.chytre-dotace.com/dotace-pro-zemedelce/zahajeni-cinnosti-mladych-zemedelcu>>

62 HRABÁNKOVÁ M., BRANDOVÁ K., Sektorový operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, 2001, [cit. 2016-11-03], strana 43, 44

Podniky/žadatelé musí v době rozhodnutí o podporu projektu plnit základní požadavky na ochranu životního prostředí a na dodržování hygienických předpisů. Musí být rovněž prokázána životaschopnost podniků po ukončení předpokládané investice. Veškeré projekty týkající se živočišné výroby musí být v souladu s platnými normami na welfare zvířat. Dopady a efekty ekologického zemědělství by měly být zejména snížení emisních látek znečišťujících ovzduší, snížení znečištění vod, snížení skladovacích ztrát, zvýšení kvality skladování produktů (týká se výstavby nových skladovacích prostor) či zlepšení welfare hospodářských zvířat v chovech, během přepravy i při porážce.⁶³

Investice do zemědělských podniků - podporovány jsou projekty na ustajovací a chovatelská zařízení, skladovací kapacity na produkty rostlinné výroby, krmiva, steliva či druhotné produkty živočišné výroby. Investice do nosných konstrukcí trvalých kultur, investice do staveb pro zahradnictví pořízení speciálních mobilních strojů, či budování peletáren, jejichž produkce bude spotřebována přímo v zemědělském podniku. O dotaci mohou žádat i mladí zemědělci po předložení projektu (podnikatelského plánu) s vyhodnocením přínosů projektu vůči naplňování cílů opatření a Programu rozvoje venkova. U projektů nad 1 milion korun, musí žadatel splňovat podmínku finančního zdraví.

Podpora se poskytuje jako příspěvek na vynaložené způsobilé výdaje, a to ve výši 40 % způsobilých výdajů s tím, že tuto míru podpory je možné zvýšit o 10 % pro mladé začínající zemědělce, nebo pokud zahájili činnost v průběhu pěti let předcházejících žádosti o podporu, dále pro oblasti čelící přírodním omezením. Míra podpory však může dosáhnout maximálně 60 % způsobilých výdajů.⁶⁴ Za dobytčí jednotku jsou považovány pouze tyto kategorie zvířat: Skot, ovce, kozy, prasata, drůbež – nosnice a koně. Zvířata zde neuvedená se do nároku na preferenční kritérium nezapočítávají. Pro přepočítání dobytčí jednotky se využívají koeficienty. „V případě koní je povinností žadatele od data zaregistrování žádosti o dotaci vést Registr koní v hospodářství (podle § 41 vyhlášky č. 136/2004 Sb.) v elektronické podobě na Portálu Farmáře.“⁶⁵

---

63 HRABÁNKOVÁ M., a kol., Sektorový operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, 2001, [cit. 2016-11-03], strana 43, 44

64 DOTAČNÍ INFO, Investice do zemědělských podniků [online], [cit. 2016-11-08]. Dostupné na: <<http://www.dotacni.info/investice-do-zemedelskych-podniku/>>

65 OPLOCENÍ AGROTRANS, Preferenční kritéria [online], [cit. 2016-11-12]. Dostupné na: <http://oploceni.agrotrans.cz/Upload/Customers/Oploceni_Agrotrans_cz/CustomUpload/Aktuality/20.kolo_Preferen%C3%AD%20kriteria.pdf>

3.4.3 Výše podpory a spoluúčast

Podpora pro mladé zemědělce patří pod programy pro rozvoj venkova, což jsou dotace placené z fondů EU. Maximální možná podpora činí 45.000 Euro a je úspěšnému žadateli placena ve třech splátkách. Výše první splátky je 50% z dotace a tato částka je vyplacena po podpisu dohody o poskytnutí dotace a schválení podnikatelského záměru uvedeného v projektu. Druhá splátka je ve výši 45% a úspěšnému žadateli je vyplacena po uplynutí druhého roku realizace podnikatelského plánu. Vyplacení zbývající 5% části je podmíněno řádným provedením podnikatelského plánu, který byl v projektu k žádosti stanoven a po jeho kontrole. Podnikatelský plán musí být stanoven na období 4 let. ⁶⁶

Finance na krytí nákladů projektu mohou pocházet z vlastních či cizích zdrojů žadatele. Žadatel by měl primárně použít bankovní ústav v případě, že nemá dostatek financí krytí náklady projektu z vlastních zdrojů. Jednou z požadovaných příloh projektu je i skutečnost, že má žadatel zajištěno financování svého projektu v jeho plné výši. Banka (v případě krytí z cizích zdrojů) může žadateli vystavit doklad, kterým může být například příslib banky, je však vhodné si předem zjistit, jaký z možných dokladů bude muset k projektu přiložit. Ideální je, kdy postačí přiložit pouhý příslib banky, kterým není žadatel nijak vázán a v případě neúspěchu a nezískání dotace není povinen čerpat úvěr od banky, která mu tento příslib poskytla.

„Princip spolufinancování, někdy též princip doplňkovosti (či adicionality), je další z důležitých zásad politiky HSS (hospodářské a sociální soudržnosti). Smyslem principu spolufinancování je zvýšit odpovědnost příjemce za výsledek tím, že bude do projektu vkládat i své vlastní finanční prostředky. Nutnost spolufinancování též souvisí i s pravidly pro poskytování veřejné podpory. Stoprocentní hrazení způsobilých výdajů (hlavně soukromým podnikatelským subjektům) by totiž mohlo narušit fungování společného trhu, a proto se obecně neposkytuje. Konkrétní výše spolufinancování se určuje u každého dotačního titulu zvlášť, jeho sazba se mění také s typem žadatele: typicky jsou zvýhodňovány neziskové organizace, zvláštní režim mají i např. malé či střední podniky a pod. Ve vyjimečných případech je dotace poskytována v plné výši. " ⁶⁷

---

66 DOTAČNÍ INFO, zahájení činnosti mladých zemědělců [online], [cit. 2016-09-12]. Dostupné na: <http://www.dotacni.info/zahajeni-cinnosti-mladych-zemedelcu/>

67 DOLEŽAL V., strukturální fondy EU - projektový cyklus a projektové řízení, 2007, [cit. 2016-10-03], strana 65, 67

Orgány státní správy, které řeší problematiku podpor pro mladé zemědělce, jsou „platební orgán je ústřední orgán státní správy zodpovědný za celkové finanční řízení prostředků poskytnutých ČR ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Jeho roli plní Ministerstvo financí ČR. Řídící orgán je vládou jmenovaný ústřední orgán státní správy zodpovědný za řízení, koordinaci a implementaci projektů. V rámci řídicího orgánu působí finanční útvary, které mají na starosti řízení finančních toků ze strukturálních fondů. Obecně (ovšem ne vždy) platí, že řídicí orgán je odbor příslušného ministerstva, který má řízení daného programu na starosti." ⁶⁸ V případě dotací pro mladé zemědělce je řídicím a koordinačním orgánem agentura SZIF.

U dotací pro mladé zemědělce je zcela standardní poskytování tzv. zálohové platby. Je to rovněž jedním z nejpohodlnějších platebních režimů. Princip je ten, že je část dotace poskytována ještě před tím, než žadateli vzniknou nějaké výdaje. Žadatel se tedy může soustředit na další postupy realizace projektu jako je zahájení výběrového řízení na dodavatele např. strojů apod. Tato zálohová platba je většinou poskytována ve výši 25% poskytnuté dotace, což u dotace pro mladé zemědělce činí 255.000,- Kč. Zálohová platba díky své podstatě prakticky eliminuje nutnost zajistit financování projektu z vlastních či cizích zdrojů, protože poskytování zálohy je často doprovázeno průběžným proplácením výdajů. U mladého zemědělce je vždy však bodově zvýhodněno, pokud jsou náklady projektu vyšší než je poskytnutá dotace. Důvody byly výše zmíněny.

„I v režimu zálohových plateb a průběžného proplácení způsobilých výdajů se může čerpání dotace krátkodobě ocitnout v záporných číslech. Zpracování žádosti o platbu trvá finančnímu útvaru příslušného řídicího orgánu často i několik měsíců, což může vyvolat potřebu dočasně hradit vznikající výdaje z vlastních zdrojů." ⁶⁸ V roce 2016 nastala skutečnost, že Ministerstvo financí pozdrželo platby na jednotné platby na plochu, což způsobilo celé řadě zemědělců na území celé České republiky velké problémy a řada zemědělců byla nucena žádat o úvěry na krytí běžných nákladů.

---

68 DOLEŽAL V., strukturální fondy EU - projektový cyklus a projektové řízení, 2007, [cit. 2016-10-03], strana 64, 66

V programovém období 2007 - 2013 získala ČR na podporu rozvoje venkova sto miliard Kč, většina těchto prostředků byla vyplácena ze zdrojů Evropské unie a jedna pětina byla vyplácena zemědělcům ze státního rozpočtu. Při získávání dotací jsou podporováni i mladí zemědělci, jejichž bonifikací se snaží Evropská unie zastavit odchod lidí z venkova.⁶⁹

Rozdělení finančních prostředků z Programu rozvoje venkova na podporu mladých zemědělců mezi lety 2013 - 2015 v tis. Kč.

Tabulka č. 2 Dotace pro mladé zemědělce 2013-2015

Rok	ČR	EU	Celkem
2013	13 776	41 326	55 102
2014	6 493	19 479	25 972
2015	7 817	23 450	31 267

Zdroj tabulky: Ministerstvo zemědělství 2013-2015

Cíle programu rozvoje venkova se v průběhu let 2013 - 2015 změnilly.

Základní sazba podpory v roce 2013 činila 2,5% a díky doplňkovému programu mládež byla navíc navýšena o 1% pro zemědělce mladší 40 let. Z důvodu dostatečné alokace prostředků pro rok 2013 nebylo nutné konečnou výši základní sazby podpory snižovat a výsledná výše základní sazby podpory se shodovala s maximální sazbou pro rok 2013 a činila tak 2,5% p.a.⁷⁰

V roce 2013 i 2014 je „hlavním strategickým dokumentem v oblasti rozvoje produkce biopotravin je Akční plán ČR pro rozvoj ekologického zemědělství v letech 2011 - 2015. Hlavním cílem tohoto plánu je dosažení 15% podílu ekologického zemědělství do roku 2015 a v oblasti produkce biopotravin 3% podílu biopotravin na celkovém množství zpracovaných potravin a zvýšit také podíl českých biopotravin na 60 % na trhu s biopotravinami.“⁷¹

69 FOJTÍKOVÁ L., LIBIEDZIK M., Společné politiky EU, 2008, [cit. 2016-11-11], strana 33

70 MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, Zemědělství 2013, [cit. 2016-11-11], Praha 2014, strana 55

71 MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, Zemědělství 2014, [cit. 2016-11-11], Praha 2015, strana 5

Zdroj tabulky: Ministerstvo zemědělství 2013-2015

Hlavním cílem programu rozvoje venkova v roce 2015 byla „obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství prostřednictvím zejména agroenvironmentálních opatření, dále investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinná infrastruktura“⁷²

Mimo dotace, které jsou určeny pouze pro mladé zemědělce, mohou mladí začínající zemědělci žádat i v rámci dalších podpor Operačního programu rozvoj venkova.⁷³ Důležitou základní podporou je jednotná platba na plochu SAPS, kde se zemědělcům nejprve vyplácí záloha 70% a poté v dalším roce doplatek zbylé částky. Tato dotace je určena zejména na udržování pozemků, které má žadatel zaregistrované v LPISU (není nutné, aby byl jejich majitelem, stačí mít ústní dohodu s majitelem pozemku a následně provést registraci na agentuře SZIF). Důležitá podpora pro zemědělce, na které se mohou podílet i mladí zemědělci je podpora z programu rozvoje venkova, která poskytuje dotace na projekty až do výše 150 milionů Kč. Výhody pro mladé zemědělce u této poskytované podpory jsou vyšší bodové ohodnocení žadatele, pokud žádá jako mladý zemědělec (tím si žadatel zvyšuje své šance uspět a dotaci získat) a nižší spoluúcast při získání dotace. Spoluúcast je pro běžné zemědělce 60% a pro mladé zemědělce je snížena na 40%. U tohoto typu dotace je již nutné mít zajištěné financování projektu.⁷⁴

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond snížil v roce 2015 podporu úroků pro zemědělce. Důvodem byl pokles úrokových sazeb komerčních bank u investičních úvěrů Pro mladé zemědělce do 40 let byla zvýšena podpora o 1% na 3%.⁷⁵ Důsledkem toho bude pro mladé zemědělce jednodušší způsob financování projektu a prokazatelnost finančního zdraví.

Díky přehledu o dotačním titulu, podmínkách získání dotace a oprávněném žadateli je možné se zaměřit na jednotlivá programová období, která mezi sebou mají řadu velkých a důležitých rozdílů.

---

72 MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, Zemědělství 2015, [cit. 2016-11-11], Praha 2016, Strana 39

73 AGRIS, Dotace zemědělcům, [online], [cit. 2016-11-22]. Dostupné na: <http://www.agris.cz/zemedelstvi/program-rozvoje-venkova-poskytne-zemedelcum-dotace-za-2-5-miliardy-korun?id_a=193335>

74 SZIF, Program rozvoje venkova, [online], [cit. 2016-11-22]. Dostupné na: <<https://www.szif.cz/cs/prv2014>>

75 ASZ, PGRLEF, [online], [cit. 2016-11-22]. Dostupné na: <<http://www.asz.cz/cs/zpravy-z-tisku/dotace/garancni-fond-snil-zemedelcum-podporu-uroku-na-dve-procenta.html>>

3.4.4 Programové období 2007 - 2013

V období 2007 - 2013 byly klíčovým faktorem rozvoje venkova mladí zemědělci a podpora této skupiny by měla mít dle nařízení Rady 1783/2003 prioritu. ⁷⁶ Program mimo jiné vytvářel podmínky pro konkurenceschopnost České republiky, a to zejména v základních komoditách potravinářského průmyslu. Zaměřoval se rovněž na rozšíření a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru, kde byl hlavní cíl rozvíjet podnikání a vytvářet nová pracovní místa v zemědělském sektoru a s tím související snižování nezaměstnanosti na venkově, čímž měl docílit sounáležitosti obyvatel žijících na venkově. ⁷⁷

Ve zmíněném programovém období bylo možné žádat o dotaci pro začínajícího mladého zemědělce i v případě, že byl evidován jako zemědělský podnikatel po dobu delší než je současných 36 měsíců, což však bylo podmíněno prokázáním (například daňovým přiznáním či doklady z účetnictví), že reálně v zemědělství nepodnikal. ⁷⁸

Tabulka č. 3 Úspěšnost žadatelů oblast Praha 2007-2012

Rok	Muži			Ženy		
	Stavby	Stroje	Půda/ zvířata	Stavby	Stroje	Půda/ zvířata
2007	0/2	2/12	0/5	1/4	3/4	2/5
2008	5/6	12/23	5/8	2/4	4/9	4/6
2009	5/5	14/20	5/11	3/4	4/8	3/5
2010	11/18	1/16	3/9	1/6	3/16	2/8
2011	3/11	2/15	1/6	5/9	2/11	3/9
2012	4/4	9/10	3/3	1/3	4/10	3/7

Zdroj tabulky: Vlastní zpracování SZIF

76 BOHÁČKOVÁ I., a kol., Strukturální politika Evropské unie, [cit. 2016-11-09], strana 28

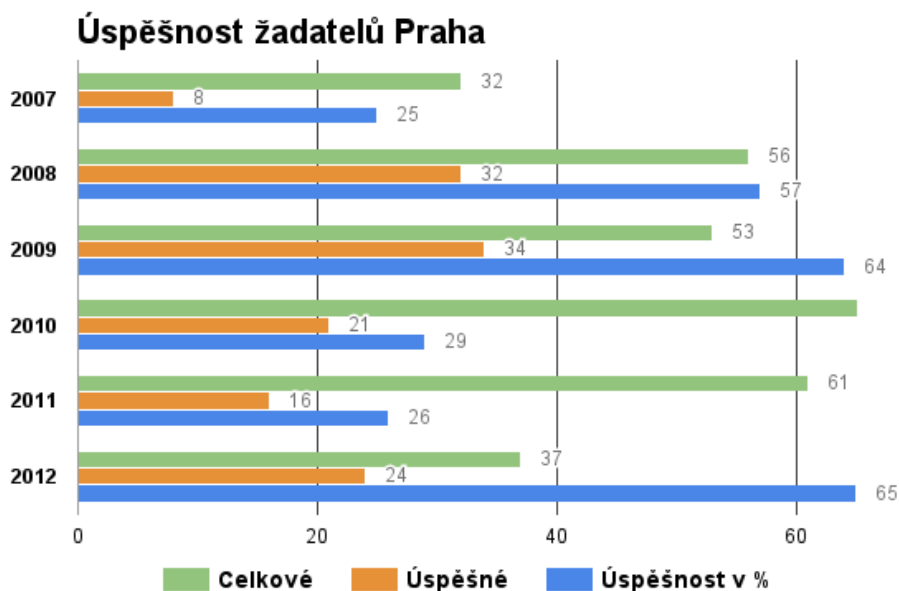
77 EAGRI, výroční zpráva za rok 2013 [online], [cit. 2016-07-11]. Dostupné na: <<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/>>

78 SZIF, Nejčastější dotazy - investice [online], [cit. 2016-07-11]. Dostupné na: <https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fobecne_informace%2Fnejcastejsi_dotazy%2Fszip_2015_2020%2Fszip_ii%2Finvestice%2F1415093759915.xml>

Zdroj tabulky: Vlastní zpracování z údajů získaných od agentury SZIF

Tabulka vyobrazuje srovnání úspěšnosti podaných žádostí do Operačního programu Zahájení činnosti mladých zemědělců z Prahy (schválené/neschválené žádosti), které jsou rozděleny do tří typů investic.

Graf č. 3

Graf vyobrazuje celkové porovnání úspěšnosti žadatelů (mužů i žen) v letech a v jednotlivých typech žádostí. Žádosti dělíme na Stavby (jedná se o koupi nemovitostí či rekonstrukce nemovitostí, které jsou již ve vlastnictví či nájmu žadatele), dále nákup strojů (za stroj je považován traktor či jakékoli strojní zařízení vč. výrobní linky), a půda/zvířata (zde jsou zahrnuty žádosti na nákup půdy, chov hospodářských zvířat, rostlinná výroba či zahájení činnosti mladých zemědělců věnujících se zakládáním nových včelstev). Z hlediska procentuální úspěšnosti byl nejuspěšnější rok 2012 s 65% úspěšných projektů a rok 2009 s 64% celkově schválených projektů. Mezi nejméně úspěšné patří rok 2007, kdy i celkový počet podaných žádostí byl nejnižší. Z pohledu úspěšnosti patřila k nejhorším léta 2010 a 2011 kdy celkový počet podaných žádostí byl na srovnatelné úrovni s předchozími i následujícími lety, avšak úspěšnost přijatých žádostí byla nejnižší.

Zdroj grafu: vlastní zpracování z interních dat SZIF

Je rovněž důležité zmínit, jaké byly výsledky programového období a kolik bylo za zmíněné období rozděleno finančních prostředků. Dle informací z Ministerstva zemědělství jakož to řídicího orgánu programu rozvoje venkova, které musí povinně předložit informace Evropské komisi, bylo vyplaceno téměř 100 miliard Kč na investiční i plošná opatření.⁷⁹

Z prostředků strukturálních fondů a fondu soudržnosti určených na období 2007-2013 měla Česká republika možnost čerpat až cca 26,7 mld. EUR, tj. cca 680 mld. Kč. Tyto prostředky bylo možné čerpat až do konce roku 2015. Vedle prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti jsou jednotlivým členským státům předem alokovány také prostředky určené na rozvoj venkova a prostředky z Evropského rybářského fondu. Česká republika měla takto možnost v období 2007-2013 čerpat až 29,5 mld. EUR, z toho 26,7 mld. EUR ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti, 2,8 mld. EUR na rozvoj venkova a 27 mil. EUR na rybářství.⁸⁰

Hodnocení úspěšnosti programového období provádí funkčně nezávislý odborníci na řídicím orgánu, kteří byly vybráni na základě výběrového řízení. Každý žadatel a příjemce dotace má povinnost s tímto orgánem na vyzvání komunikovat a poskytovat mu veškerou dokumentaci, která se vztahuje k projektu na jež byla dotace žádána.⁸¹ „Program jako celek je z finančního hlediska čerpán úspěšně, celková alokace veřejných prostředků byla k 31. 12. 2013 vyčerpána z cca 79 %.“⁸²

---

79 SZIF, Nejčastější dotazy - investice [online], [cit. 2016-07-11]. Dostupné na: <https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fobecne_informace%2Fnejcastejsi_dotazy%2Fszp_2015_2020%2Fszp_ii%2Finvestice%2F1415093759915.xml>

80 MINISTERSTVO FINANCÍ, 2007-2013 [online], [cit. 2016-10-26]. Dostupné na: <<http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/prostredky-alokovane-pro-cr/programove-obdobi-2007-2013>>

81 SZIF, Hodnocení programu rozvoje venkova [online], [cit. 2016-08-28]. Dostupné na: <https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fzpravy%2Fefafd%2F00%2F1460552728150.pdf>

82 EAGRI, výroční zpráva za rok 2013 [online], [cit. 2016-07-11]. Dostupné na: <<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/hodnoceni-a-monitoring/vyrocnizprava-za-rok-2013.html>>

3.4.5 PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2014-2020

„Poslední změna Společné zemědělské politiky souvisí s reformou společné zemědělské politiky na období 2014-2020 (nová pravidla platila od roku 2015). V nové společné zemědělské politice jsou zachovány dva pilíře (přímé platby a Program rozvoje venkova), které mají však nově mezi sebou více vazeb, a zajišťují tak provázanější efekt vynakládaných finančních prostředků. K cílům reformované společné zemědělské politiky patří rovněž větší důraz na šetrný přístup k životnímu prostředí, generační obměnu na venkově prostřednictvím podpor pro mladé zemědělce či podpora odvětví nebo regionů, které čelí specifickým obtížím. Nové nastavení společné zemědělské politiky zároveň umožňuje členským státům větší míru rozhodování o zacílení finančních prostředků, včetně přesunu mezi pilíři pro přímé platby a program rozvoje venkova.“⁸³

V rámci vyjednávání o reformě se pro Českou republiku podařilo zrušit povinné zastropování, které by postihlo velké zemědělské podniky. Jde rovněž o stejnou úroveň plateb na citlivé komodity pro všechny členské země, což pro české zemědělce znamená, že už nejsou znevýhodněni rozdílným způsobem plateb na komodity vyčleněné k tomuto účelu. Reformou byly rovněž odstraněny omezení pro velké podniky v Programu rozvoje venkova. Česká republika nevyužila možnost zavést vyšší dotaci na první hektary (tzv. princip redistribuce, ve kterém evropské předpisy umožňují dotovat prvních 89 ha zemědělského podniku až 165 % základní sazby přímé platby), ale ponechala unifikovanou jednotnou sazbu dotace na všechny hektary. Velké a malé podniky tedy dostávají proporcionálně stejně vysoké dotace (princip stejných podmínek pro všechny bez ohledu na velikost).⁸³

„Cílem programu je zlepšení stavu životního prostředí obnovou, zachováním a zlepšením ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím a podporou účinného využívání zdrojů v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví. Program bude také podporovat diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem vytvářet nová pracovní místa a zvýšit hospodářský rozvoj. Podporován bude komunitně vedený místní rozvoj, resp. metoda LEADER, která přispívá k lepšímu zacílení podpory na místní potřeby daného venkovského území a rozvoji spolupráce aktérů na místní úrovni.“⁸⁴

---

83 EDOTACE, Proměna českého zemědělství po vstupu do EU [online], [cit. 2016-10-30]. Dostupné na: <<http://www.edotace.cz/clanky/promena-ceskeho-zemedelstvi-po-vstupu-do-eu>>

84 EUROGRANT, Zahájení činnosti mladých zemědělců [online], [cit. 2016-11-02]. Dostupné na: <<http://www.eurogrant.cz/2-kolo-vyzev-6-1-1-zahajeni-cinnosti-mladych-zemedelcu/>>

Horizontální prioritou je předávání znalostí a inovací formou vzdělávacích aktivit poradenstvím a spolupráce v oblasti zemědělství a lesnictví." ⁸⁵ Do programového období 2014-2020 bude díky programu rozvoje venkova do českého zemědělství investováno více než 84 miliard Kč. Z toho bude 63 miliard Kč investováno ze zdrojů Evropské unie a 21 miliard Kč bude investováno z českého rozpočtu. Hlavním cílem programu je obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství prostřednictvím zejména agroenvironmentálních opatření, dále investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinná infrastruktura. ⁸⁶

V programovém období budou moci získat dotaci v maximální výši 40% - 60% zemědělské podnikatelé z celkových výdajů při realizaci svých záměrů v oblasti rostlinné či živočišné výroby a vyšší podporu mohou získat mladí zemědělci či zemědělci působící v znevýhodněných oblastech. U mladých zemědělců platí mimo výše zmíněných podmínek rovněž podmínka registrace zemědělského podnikatele v portálu farmáře maximálně 36 měsíců. „Žadatelé mohou být pouze subjekty plnící definici mikro nebo malého podniku.

Zásadní novinkou oproti programovému období 2007 – 2013 je stanovená **minimální velikost podniku žadatele**. Minimální velikost bude definována dosažením určité minimální hodnoty standardní produkce již při podání Žádosti o dotaci. Hodnota produkce bude vycházet z výměry zemědělské půdy a množství hospodářských zvířat. Další podmínkou bude předložení podnikatelského plánu, jehož realizaci musí žadatel **zahájit do devíti měsíců** od podání dotační žádosti. Nastavení dotačního titulu tak odráží představu Evropské komise, podle které je cílem podpory přednostně převzetí stávajícího podniku mladým zemědělcem, než vznik zcela nových farem." ⁸⁷ Důležitou poznámkou rovněž je, že v roce 2014 nebyly přijímány žádosti o dotaci pro mladé začínající zemědělce. Ve skutečnosti jde tedy o programové období 2015-2020. ⁸⁸

---

85 EUROGRANT, Zahájení činnosti mladých zemědělců [online], [cit. 2016-11-02]. Dostupné na: <<http://www.eurogrant.cz/2-kolo-vyzev-6-1-1-zahajeni-cinnosti-mladych-zemedelcu/>>

86 EAGRI, Program rozvoje venkova na období 2014-2020 [online], [cit. 2016-07-18]. Dostupné na: <<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/>>

87 POZEMKY A FARMY, , Dotace pro začínající zemědělce [online], [cit. 2016-09-05]. Dostupné na: <<http://www.pozemkyafarmy.cz/magazin/dotace-pro-zacinajici-zemedelce-20.html>>

88 SZIF, obecné informace - nejčastější dotazy [online], [cit. 2016-08-27]. Dostupné na:

<https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fobecn%C3%BD informace%2Fnejcastejsi_dotazy%2Fs_zp_2015_2020%2Fs_zp_ii%2Finvestice%2F1409914252497.xml>

Zároveň je důležité zmínit, že mezi priority bude patřit podpora živočišné výroby, ovoce a zeleniny, včetně brambor." ⁸⁹

„Společná zemědělská politika Evropské unie bude v současné podobě fungovat až do roku 2020, dokdy mají čeští zemědělci zajištěné dotační prostředky v podobě přímých plateb a investičních zdrojů z Programu rozvoje venkova. S klimatickými změnami, problémy se suchem, klesající schopností zadržovat vodu v krajině a pokračující erozí půdy bude ale čím dál více dotací podmiňováno tzv. greeningem, tedy plněním podmínek zemědělských postupů příznivých pro klima a životní prostředí."

„Hlavní otázkou společné zemědělské politiky z českého pohledu po roce 2020 pak bude, jak se Evropská unie postaví k současným podmínkám dotací v ČR, kdy podpory čerpají všechny zemědělské podniky včetně velkých průmyslových zemědělských společností, což je v rozporu s evropským přístupem založeným na menších rodinných farmách. Výzvou a zároveň příležitostí zemědělského sektoru jsou moderní technologie. Řada pokročilých zařízení a postupů se uplatňuje již dnes, do budoucna ale bude stále větší tlak na nové technologie, jako jsou elektronické řízení, navigační systémy, automatizace, robotizace či zpracování dat" ⁹⁰

Tabulka č. 4 Alokace zemědělských dotací pro ČR na období 2014-2020

v mil.EUR běžné ceny	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014-2020
Přímé platby	875,3	874,4	873,6	872,8	872,8	872,8	872,8	6 114,7
Rozvoj venkova	314,3	312,9	311,5	310,1	308,6	307,1	305,5	2 170,3
Alokace celkem	1 189,6	1 187,4	1 185,2	1 182,9	1 181,4	1 179,9	1 178,3	8 285

Zdroj: Ministerstvo financí

89 SZIF, obecné informace - nejčastější dotazy [online], [cit. 2016-08-27]. Dostupné na:

<https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fobecn%C3%99_informace%2Fnejcastejsi_dotazy%2Fsazp_2015_2020%2Fsazp_ii%2Finvestice%2F1409914252497.xml>

90 EDOTACE, Proměna českého zemědělství po vstupu do EU [online], [cit. 2016-10-29]. Dostupné na:

<<http://www.edotace.cz/clanky/promena-ceskeho-zemedelstvi-po-vstupu-do-eu>>

Zdroj tabulky: Ministerstvo financí

„Přímé platby představují podpůrný mechanismus, který má zajistit dostatečný příjem a přiměřenou životní úroveň zemědělců a jejich domácností. Z dlouhodobého hlediska jim poskytují i prostředky na modernizace technologií a postupů výroby. Podle zreformovaných pravidel Společné zemědělské politiky nejsou přímé platby závislé na výši produkce, ale na splnění přesně definovaných standardů hospodaření." Velikost přímých plateb je jiná u přistupujících států než u států, které již jsou členy Evropské unie. V České republice dosahovaly přímé platby (v roce 2004) úrovně 25% a postupně se zvyšovaly o 5% do roku 2007 a od téhož roku o 10% až do hodnoty 100% výše. Česká republika si zároveň vyjednala možnost zvýšení plateb z národního rozpočtu o 30% v každém roce až do výše podpory z Evropské unie. Další opatření na podporu příjmů budou moci zemědělci i z nově přistupujících států využívat ve stejné výši jako členové stávající. Jedná se například o intervence, dovozní cla, vývozní náhrady, soukromé skladování a podobné.⁹¹

Česká republika získala z kohezní politiky na období 2014 – 2020 více jak 23,1 mld. EUR v běžných cenách, což představuje 4. nejvyšší alokaci na obyvatele v rámci srovnání s celou Evropskou unií. V porovnání s podobně vyspělými státy jako je Česká republika (příkladem může být Portugalsko a Malta) dosahuje Česká republika výrazně lepšího výsledku. České republice se podařilo prosadit takové podmínky, které zásadním způsobem usnadní přístup k finančním prostředkům z fondů Evropské unie. Jedná se především o zachování uznatelnosti DPH pro kohezní prostředky, zavedení uznatelnosti DPH pro rozvoj venkova, zachování míry spolufinancování projektů pro méně rozvinuté regiony a členské státy ve výši 85% či prosazení tzv. pravidla čerpání prostředků „n+3“, které umožňuje čerpat prostředky těchto fondů ještě v průběhu následujících tří let. V oblasti Společné zemědělské politiky obdrží Česká republika 6,1 mld. EUR na přímých platbách a 2,2 mld. EUR na rozvoj venkova.⁹²

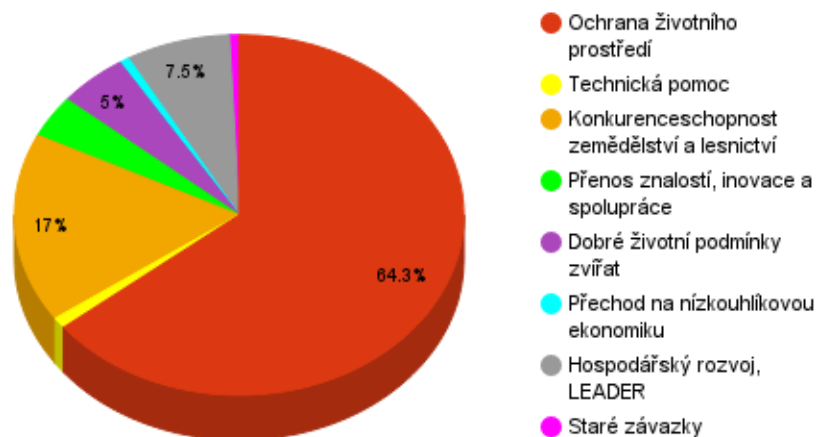
91 HUČKO J., Multifunkční zemědělství v regionálním kontextu, 2005, [cit. 2016-11-08], strana 94

92 MINISTERSTVO FINANČÍ, 2014-2020 [online], [cit. 2016-10-26]. Dostupné na: <<http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/prostredky-alokovane-pro-cr/programove-obdobi-2014-2020>>

Celkově příjmy České republiky z rozpočtu Evropské unie na společnou zemědělskou politiku dosáhnou 8,3 mld. EUR a významně tak převýší příjmy z období 2007-2013, kdy činily 7,4 mld. EUR.⁹³

Graf č. 4

Předpokládaná alokace finančních prostředků do jednotlivých oblastí v %

Zdroj grafu: SZIF

V nejbližších letech bude pro české zemědělství pozitivní očekávaný mírný růst ekonomiky a posilující spotřeba domácností. K rostoucí ekonomice bude zemědělství pomáhat i postupný přesun českých konzumentů k lokální a kvalitnější produkci. Ministerstvo zemědělství se pak na základě své Strategie do roku 2030 hodlá zaměřit hlavně na potravinovou soběstačnost, což znamená podporu živočišné produkce, pěstování zeleniny, ovoce či brambor.⁹⁴

„Politika rozvoje venkova EU je financována prostřednictvím Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, v jehož rámci jsou na období let 2014–2020⁹⁵

93 MINISTERSTVO FINANCÍ, 2014-2020 [online], [cit. 2016-10-26]. Dostupné na: <<http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/prostredky-alokovane-pro-cr/programove-obdobi-2014-2020>>

94 EDOTACE, Proměna českého zemědělství po vstupu do EU [online], [cit. 2016-10-29]. Dostupné na: <<http://www.edotace.cz/clanky/promena-ceskeho-zemedelstvi-po-vstupu-do-eu>>

95 EUROPA, 2014-2020 [online], [cit. 2016-11-03]. Dostupné na: <http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_cs.htm>

Zdroj grafu: SZIF, dostupné na: <<https://www.szif.cz/cs/prv2014>>

pozn. Staré závazky v grafu jsou závazky z předčasně ukončené zemědělské činnosti

vyhrazeny prostředky ve výši 100 miliard eur, přičemž každá země Unie získává finanční prostředky na celé sedmileté období. Na období 2014 - 2020 existuje ve 28 členských státech 118 různých programů rozvoje venkova, z nichž je 20 jednotných vnitrostátních programů. Osm členských států si zvolilo dva nebo více (regionálních) programů.

Priority rozvoje venkova se dělí do čtyř „oblastí zájmu“. Například prioritou účinného využívání zdrojů zahrnuje „snížení emisí skleníkových plynů a amoniaku ze zemědělství“ a „podporu ukládání a pohlcování uhlíku v zemědělství a lesnictví“. Členské státy či regiony v rámci svých programů rozvoje venkova stanoví kvantifikované cíle vycházející z těchto oblastí zájmu. Poté určí, jaká opatření k dosažení těchto cílů použijí a kolik finančních prostředků bude na každé opatření vyčleněno. Nejméně 30 % prostředků musí být u každého programu rozvoje venkova určeno na opatření týkající se životního prostředí a změny klimatu a alespoň 5 % na iniciativu LEADER. Od roku 2014 musí členské státy uzavřít dohodu o partnerství, která vyžaduje koordinaci veškerého financování ze strukturálních a investičních fondů EU (ESI fondů) v rámci každého státu." ⁹⁶

Společná zemědělská politika by měla v současné podobě fungovat až do roku 2020, do té doby mají čeští zemědělci zajištěné dotační prostředky z podobě přímých plateb a investičních zdrojů z Programu rozvoje venkova. Hlavní otázkou po roce 2020 bude postavení EU k dotacím v ČR, kdy podporu čerpají všechny (i velké) podniky, což je v rozporu s evropským přístupem založeným na menších rodinných farmách. ⁹⁷

Následující kapitola bude zaměřena na ekologické zemědělství, které je pro udržení přírody a krajiny na které zemědělci hospodaří nezbytně důležité. Mladí zemědělci mohou žádat o podporu na ekologické zemědělství, což jim sice při dotaci nepřinese žádné výhody, ale pokud ekologický způsob hospodaření zachovají, tak mohou čerpat dotace jako běžný ekologický zemědělec. V kapitole jsou uvedeny podmínky, které musí ekologický zemědělec splňovat a zároveň výhody, které mu ekologické zemědělství přinese.

---

96 EUROPA, 2014-2020 [online], [cit. 2016-11-03]. Dostupné na: <http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_cs.htm>

97 EDOTACE, po roce 2020 [online], [cit. 2016-11-02]. Dostupné na: <<http://www.edotace.cz/clanky/promena-ceskeho-zemedelstvi-po-vstupu-do-eu>>

3.5 Zemědělství a životní prostředí

„Ekologické zemědělství zaujímá primární pozici v tempu růstu nejen mezi odvětvími zemědělské výroby České republiky, ale i v celosvětovém měřítku. Koncept zemědělské výroby šetrné k životnímu prostředí a bránící se využívání chemických látek se začal rozvíjet od počátku 20. století pod tlakem soukromých aktivit a osobního nadšení několika zemědělců s pozitivním vztahem k životnímu prostředí. Objektem politických aktivit se ekologické zemědělství stalo až v polovině 70. let 20. století, kdy dle Lynggaarda aktéři environmentální politiky Evropského společenství začali zdůrazňovat negativní vliv intenzivního zemědělství na životní prostředí a poukazovat na ekologické zemědělství jako variantu řešení problému Společné zemědělské politiky. Významný rozvoj podpory tohoto alternativního systému zemědělské produkce však nastává dle Lynggaarda v souvislosti s MacSharryho reformou Společné zemědělské politiky, která ekologické zemědělství zařadila mezi agro-environmentální programy podpory rozvoje venkova a ustanovila jeho podporu z garanční sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu prostřednictvím nařízení Komise.“⁹⁸

Česká republika se začala podporou ekologického zemědělství zabývat od roku 1990, kdy se rovněž započalo s dotační podporou tohoto alternativního systému zemědělství. Roku 1992 byly však tyto dotace zrušeny a ekologičtí zemědělci byly podporováni pouze nepřímo prostřednictvím různých environmentálních programů. V roce 1998 se však situace opět změnila a v rámci nařízení vlády č. 341/1997 Sb., se znovu začalo s řadou státních dotací ekologického zemědělství, dle nařízení vlády, byla však tato dotace vyplácena pouze registrovaným ekofarmám hospodařícím v méně příznivých oblastech či v katastrálních územích, kde byla cena půdy příliš vysoká pro konvenční zemědělce. Tato podpora byla vytvořena s cílem vyrovnat ztráty, které vznikaly v důsledku ekologického produkčního systému. V současnosti je ekologické zemědělství podporováno v rámci Programu rozvoje venkova České republiky.⁹⁸

---

98 FUKSA P., a kol., Finanční podpora zemědělství a regionálního rozvoje - vybrané aspekty, 2011, [cit. 2016-09-24], str: 31

Právní předpisy o ekologickém zemědělství definují ekofarmu jako samostatnou, uzavřenou hospodářskou jednotku. Zemědělský podnikatel nemusí provozovat ekologické zemědělství na všech pozemcích, které vlastní nebo užívá. Musí však pro ekofarmu vyčlenit a jednoznačně oddělit základní výrobní prostředky. Musí jednoznačně oddělit konvenční pozemky a budovy od ekologických. Průkazné musí být také účetnictví, musí být odlišitelné od konvenčního. Cílem jednoznačného vymezení ekofarmy je průkazné oddělení ekologického hospodaření od konvenční zemědělské činnosti. Dále je cílem jasná identifikace činnosti ekologického zemědělce v krajině při produkci bioproduktů, a to především z hlediska kontroly dodržování podmínek zákona a nařízení o ekologické produkci a z hlediska důvěry spotřebitelů v ekologické zemědělství.⁹⁹

„Největší plochy ekologicky obhospodařované půdy se nacházejí v pohraničních hornatých okresech Jihočeského, Plzeňského, Moravskoslezského, Karlovarského a Ústeckého kraje. Dle podílu výměry celkové ekologické půdy na celkové zemědělské půdě vede s 44 % Karlovarský kraj. Podobně jako v předchozích letech následuje kraj Liberecký, Moravskoslezský, Zlínský a Ústecký. V produkčních oblastech zůstává zastoupení EZ od 3 do 5 %.“¹⁰⁰

„V České republice od 1.1.2001 nabyl účinnosti zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství. Tento zákon stanoví podmínky hospodaření v ekologickém zemědělství a podmínky pro výrobu biopotravin, upravuje systém osvědčování původu bioproduktů a biopotravin a jejich označování. Stanovuje systém pro výkon kontroly a dozoru nad dodržováním tohoto zákona. V období po vstupu ČR do EU je hlavním účelem zákona doplňovat nařízení Radu 2092/91, a to zejména v oblasti administrativních postupů.“

Dohledem nad dodržováním zákona byla Ministerstvem zemědělství pověřena kontrolní organizace Kontrola ekologického zemědělství o.p.s., která zároveň provádí osvědčování bioproduktů a biopotravin.

---

99 PRÁVNÍ PŘEDPISY pro ekonomické zemědělství a produkci biopotravin, 2012, [cit. 2016-11-11], strana 4

100 ASOCIACE SOUKROMÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, Ekologické zemědělství v ČR [online], [cit. 2016-11-08]. Dostupné na: <<http://www.asz.cz/cs/zpravy-z-tisku/ekologicke-zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi-v-cr-1.html>>

Jde o akreditovanou kontrolní a certifikační organizaci a její certifikace je kompatibilní s Evropskou unií. Díky programu kontroly a certifikace dosáhla kontrolní agentura celosvětově platné akreditace v rámci akreditačního programu IFOAM. ¹⁰¹

„Země EHS tvoří 75% členů IFOAM v Evropě. Aniž budeme studovat přehledy o ekologicky obhospodařovaných plochách, počtu podniků atd, je zřejmé, že většina bioprodukce a jejího zpracování (i konzumu) se nachází právě v těchto zemích. To má dvě hlavní příčiny. Předně od 70 let se v Evropě i Severní Americe začalo prosazovat enviromentální uvědomění - pochopení problémů životního prostředí a dále přispěla skutečnost, že některé vlády a mezitím i EHS předložily programy a zákony vztahující se k ekologickému zemědělství. Tyto oba aspekty vysvětlují téměř explozivní nárůst ekologické produkce, přibývající podíl na trhu a rostoucí zájem spotřebitelů.“ ¹⁰²

„Životní prostředí je jednou z priorit Evropské unie. Požadavky na ochranu životního prostředí jsou nedílnou součástí všech ostatních politik Evropské unie např. zemědělství, energetiky, průmyslu, dopravy, obchodu, turistiky. Evropská unie chrání nejen své životní prostředí v oblastech ochrany vod, ovzduší, lesů a živočišných druhů, ale cítí odpovědnost i za celosvětové ekologické problémy, jako jsou globální oteplování, skleníkový efekt či záchrana tropických pralesů.“ ¹⁰³

Ekologické zemědělství je systém, který svými výrobními postupy a praktikami přispívá k naplnění potřeb ochrany životního prostředí, to je také důvod proč nejen Evropská unie, ale i samotný stát přispívá k podpoře těchto aktivit. Podpora k jeho úspěšnému rozvoji je nejen programovými dokumenty, ale rovněž podporou finanční. O to více by měla být potřeba a účelnost vynaložených finančních prostředků do tohoto sektoru zdůvodňována, a to nejen odborné, ale i laické veřejnosti. Dle výsledků odborné redakce jsou ekologické podniky ekonomicky silnými subjekty, přičemž tento fakt je významnou měrou ovlivněn dotacemi, nikoli tržbami či příjmy z vlastní činnosti podniku. ¹⁰⁴

---

101 SVATOŠ M, a kol., Multifunkční zemědělství v regionálním kontextu, 2005, [cit.2016-10-25], strana 103

102 NEUERBURG W., PADEL S., Ekologické zemědělství v praxi, [cit. 2016-11-01], 1994, strana 30

103 NOVOTNÍKOVÁ H., Dotační receptář - všechny dotace pohromadě v otázkách a odpovědích, [cit. 2016-07-23], str.61

104 FUKSA P., a kol., Finanční podpora zemědělství a regionálního rozvoje - vybrané aspekty, [cit. 2016-09-24], str. 76, 81

Období přechodu z konvenčního na ekologické zemědělství je dlouhý proces a neexistuje žádný návod pro konverzi. Zemědělec musí zapojit mnoho osobní angažovanosti a hledat uspokojení ve své práci, což je potvrzeno i tím, že se jen málo ekologických zemědělců vrací zpět ke konvenčnímu způsobu hospodaření.¹⁰⁵

Výše nutných investičních nákladů na přechod do ekologického zemědělství je ovlivněna zejména základním vybavením každého zemědělce. Investice zpravidla překračují výši odpisů.¹⁰⁶

Finanční podpora je ekologickým zemědělcům poskytována po celou dobu jejich hospodaření, není tedy omezena pouze na období přechodu farmy z konvenčního na ekologické zemědělství. Ministerstvo zemědělství připravilo programový dokument Horizontální plán rozvoje venkova, který je realizován v souladu s nařízením Rady EU a který umožňuje ČR po jejím vstupu do EU čerpat finanční prostředky na podporu rozvoje venkova z Evropského zemědělského garančního a orientačního fondu.¹⁰⁷

„Operační program Životní prostředí 2014-2020 se zaměřuje na ochranu a udržitelné využívání zdrojů, ochranu klimatu a zlepšení kvality ovzduší, ochranu přírody a krajiny, bezpečné prostředí. A to pomocí opatření podporujících zlepšování kvality vody, snižování rizika povodní, zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech a ochrana klimatu, omezování množství odpadů a efektivní materiálové toky, snižování ekologických zátěží, ochranu a péči o přírodu a krajinu.“¹⁰⁸

„Ve srovnání s EU je v ČR velmi vysoký podíl extrémně rozlehlých zemědělských pozemků. Ty jsou důsledkem celování polí, rozorávání mezí, remízků a polních cest za minulého režimu. Velkovýrobní zemědělství má též za následek špatnou kvalitu půdy, její vystavení vodní a větrné erozi, rozšiřování plevelných ploch, vznik úhorů a v řadě případů i snížení estetického vzhledu krajiny. Dříve hojně nebo nevhodně používaná umělá hnojiva znečistila nejen půdu, ale i povrchovou a podzemní vodu. ČR se navíc podobně jako ostatní země v poslední době stále častěji potýká s mimořádnými výkyvy počasí, které způsobují na jedné straně sucho a na druhé pak přivalové deště a záplavy. Obě krajní varianty mají na zemědělství katastrofální dopady.“¹⁰⁹

---

106 NEUERBURG W., PADEL S., Ekologické zemědělství v praxi, [cit. 2016-11-08], 1994, strana 46, 66

107 SVATOŠ M., a kol., Multifunkční zemědělství v regionálním kontextu, 2005, [cit.2016-10-25], strana 104

108 DOTACNÍ INFO, operační program životní prostředí 2014-2020 [online], [cit. 2016-10-04]. Dostupné na: <<http://www.dotacni.info/operacni-program-zivotni-prostredi-2014-2020/>>

109 HUČKO J., Multifunkční zemědělství v regionálním kontextu, 2005, [cit. 2016-11-08], strana 92

Negativní účinky znečištění životního prostředí na zemědělství jsou způsobovány částečně lidskými činnostmi a částečně díky zemědělské činnosti samotné. Např. Oxid siřičitý a dusičitý v atmosféře jsou škodlivé pro růst rostlin. Hromadění těžkých kovů v povrchové vrstvě půdy může vést ke sníženým výnosům a těžké kovy mohou vstupovat do zemědělských produktů a tím i do potravinového řetězce. Ty mohou rovněž konzumovat hospodářská zvířata, a to jak v krmivech, tak i na pastvě. Mimo to je škodlivé i městské a průmyslové znečištění. Kromě znečišťování půdy a atmosféry působí negativně na životní prostředí, a tedy i na zemědělství urbanizace. Díky urbanizaci je zabírána půda vhodná pro zemědělství.

Různé formy znečištění mohou vážně narušit ekosystémy, které mohou vést až k progresivnímu vymírání jistých druhů, které jsou pro zemědělství prospěšné. Reforma tržních řádů z roku 1992 vzala na vědomí nezbytnost ochrany životního prostředí.¹¹⁰

Evropská unie zavedla s cílem snížit produkci program, který zahrnuje dva režimy: volný a rotační. Na základě tohoto programu vyplácí Evropská unie kompenzační platby ve výši 30%, tímto byly sníženy ceny (zemědělci však měli díky kompenzační platbě konstantní příjmy), avšak s podmínkou nechat v klidu určitý podíl půdy, na které tito zemědělci hospodaří. V roce 1996 zavedla Rada EU jednotnou sazbu za set - aside.¹¹¹

Ekologické zemědělství v České republice se nejvíce rozvíjí v méně příznivých a horských oblastech kde je zhruba polovina zemědělské půdy obhospodařována ekologicky.¹¹²

V České republice je největší podíl ekologicky obhospodařovaných trvale travní porosty, které v současnosti zaujímají zhruba 83% celkové výměry. V roce 2003 dosáhly trvale travní porosty 91% a od té doby stagnují. Pokud srovnáme kraje v České republice, tak nejvíce půdy v ekologickém zemědělství má Karlovarský kraj s 44%. Další plochy nejvíce ekologicky obhospodařované jsou v krajích nacházejících se v příhraničních či hornatých oblastech.¹¹³ V počtu ekologicky hospodařících farem vede v České republice Jihočeský kraj, který má více než 500 farem.¹¹⁴

---

110 CAMMARATA A., Společná zemědělská politika, zemědělství a životní prostředí, 1998, [cit.2016-10-27], strana 22

111 CAMMARATA A., Společná zemědělská politika, zemědělství a životní prostředí, 1998, [cit.2016-10-27], strana 22

112 ENVIWEB, Ekologické zemědělství, [online], [cit. 2016-11-02]. Dostupné na:

<<http://www.enviweb.cz/clanek/zemedelstvi/105183/ekologicke-zemedelstvi-v-cr>>

113 ENVIWEB, Ekologické zemědělství, [online], [cit. 2016-11-02]. Dostupné na:

<<http://www.enviweb.cz/clanek/zemedelstvi/105183/ekologicke-zemedelstvi-v-cr>>

114 ASOCIACE SOUKROMÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, Ekologické zemědělství v ČR [online], [cit. 2016-11-08]. Dostupné na: <<http://www.asz.cz/cs/zpravy-z-tisku/ekologicke-zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi-v-cr-1.html>>

Na konci roku 2014 bylo ekologicky obhospodařováno 412 tis. ha.

V Evropě bylo v roce 2013 ekologicky obhospodařováno 11,5 mil. ha.

Tabulka č. 5 Dělení půdy dle jejího typu

	Trvale travní porosty	Orná půda	Trvalé kultury (sady, vinice, chmelnice)
ČR 2014	83%	12%	2%
Evropa 2013	42%	40%	11%

zdroj tabulky: AAECN

V České republice je více než 70% orné půdy využívané k zemědělským účelům a více než 23% trvale travních porostů. Ekologické zemědělství je tedy více využíváno u trvale travních porostů než u orné půdy.¹¹⁵

To může být dáno řadou omezení, vyplývajících ze zákona o ekologickém zemědělství a rovněž dražším obhospodařováním orné půdy než trvale travních porostů.¹¹⁶

Produkcí biopotravin upravuje zákon č. 242/2000Sb. o ekologickém zemědělství. Na potraviny pocházející z produkce ekologického zemědělství musí být vydáno osvědčení o původu biopotraviny. Biopotraviny mohou být jak rostlinného, tak živočišného původu.¹¹⁷ Potraviny pocházející z produkce ekologického zemědělství nesmí obsahovat žádné typy agro-chemických látek.

Ekologičtí zemědělci nemohou používat jiné látky než ty prostředky sloužící k ochraně rostlin, které se běžně používají a nejsou uvedeny v seznamu zakázaných látek. Namísto chemických hnojiv je v ekologickém zemědělství používán organický humus, který napomáhá stimulaci a podpoře úrodnosti půdy.¹¹⁸ Ekologické zemědělství nepoužívá geneticky modifikované osivo či syntetické pesticidy.

---

115 VÍTEJTE NA ZEMI, půdní fond [online], [cit.2016-11-08]. Dostupné na:

<http://vitejtenazemi.cz/cenia/index.php?p=pudni_fond_cr&site=puda>

116 VÍTEJTE NA ZEMI, půdní fond [online], [cit.2016-11-08]. Dostupné na:

http://vitejtenazemi.cz/cenia/index.php?p=pudni_fond_cr&site=puda

117 RACIO, Bio potraviny [online], [cit. 2016-11-08]. Dostupné na:

<<http://www.racio.cz/cz/poradna-radi-nutricni-odbornice-271/192-bio-potraviny>>

118 SCHMIDT H., HACCIUS M., EU REGULATION „ORGANIC FARMING“, 1998, [vlastní překlad 2016-11-08], str.4

zdroj tabulky: AAECN, [online]. Dostupné na: <http://aa.ecn.cz/img_upload/8d8825f1d3b154e160e6e5c97cf9b8b3/statisticka-data_vyvoj-a-trendy-ez_a-hrabalova.pdf>

Některé ze základních vlastností systémů ekologického zemědělství patří vypracování návrhu a implementace systému organického plánu, který popisuje postupy používané při produkci plodin a produktů živočišné výroby. Podrobný systém vedení záznamů, který sleduje všechny bioprodukty od jejich výroby až po prodejní místo, aby se zabránilo náhodné kontaminaci syntetickými chemikáliemi z přilehlých polí obhospodařovaných konvenčně. ¹¹⁹

Mladí zemědělci jsou zvýhodněni, pokud se pozemky, na kterých by měli hospodařit, nachází v méně příznivých oblastech LFA. Následující kapitola specifikuje LFA oblasti a poukazuje na důvody, proč jsou zemědělci hospodařící v LFA oblastech podporováni vyššími dotacemi a proč je toto zvýhodnění tak důležité.

---

119 ORGANIC FARMING, Organic farming [online], [cit. 2016-11-08]. Dostupné na: <<http://ofirf.org/organic-faqs>>

3.5.1 MĚNĚ PŘÍZNIVÉ OBLASTI - LFA

Základními právními předpisy pro programové období 2014-2020 upravující podmínky pro poskytování plateb v rámci LFA jsou:

a) **Nařízení Evropského parlamentu a rady EU**

b) **legislativa ČR** - Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, v platném znění

- Zákon č. 256/2000 Sb., o SZIF

c) **Nařízení vlády** - Nařízení vlády č. 113/2015 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády, a další související nařízení vlády

- Nařízení vlády č. 64/2016 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění nařízení vlády č. 113/2015 Sb., a o změně některých souvisejících nařízení vlády

Vedle plateb v rámci jednotné platby na plochu a doplňkových plateb mohou zemědělci získat prostředky v rámci podpory méně příznivých oblastí a oblastí s ekologickými omezeními. Smyslem těchto plateb je finanční vyrovnání méně výhodných podmínek především v podhorských a horských oblastech. Na základě této strategie stanovené Národním strategickým plánem rozvoje venkova mohou zemědělci získat prostředky z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.¹²⁰ Platba je poskytována v horských, podhorských a specifických LFA oblastech na veškerou zemědělskou půdu a v ostatních oblastech je poskytována pouze na trvalé travní porosty a travní porosty. Od roku 2016 je pro chovatele koní nový elektronický registr, kde se evidují zvířata fyzicky přítomná a veškeré údaje o nich. Evidence je vedena na portálu farmáře. Tento elektronický registr slouží k zjednodušení evidence a kontroly.¹²¹

---

120 EUROSOP, Zemědělství [online], [cit. 2016-10-29]. Dostupné na: <<https://www.euroskop.cz/8924/sekce/zemedelstvi/>>

121 SZIF, Hodnocení programu rozvoje venkova [online], [cit. 2016-08-28]. Dostupné na:

<https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fplatby_na_zaklade_jz%2Fjz%2F1460100113648.pdf>

Nařízení Rady č. 1257/99 definuje tři typy LFA oblastí na: horské oblasti kdy kritériem pro vymezení je nadmořská výška, samostatné kritérium svažitosti, kombinace těchto dvou faktorů a dále oblasti severně od 62. rovnoběžky a určité přilehlé oblasti; ostatní méně příznivé oblasti jsou oblasti s výskytem půdy nízké produktivity, v České republice je pro kritérium hodnocení stanoven bodový systém hodnotící produktivitu dle výnosnosti půdy. Poslední oblastí jsou oblasti postižené specifickými nevýhodami kritérium hodnocení si každá členská země určuje sama, pro představu to mohou být oblasti postihované záplavami, trpící suchem nebo naopak s vlhkými půdami.¹²² Základní ekonomické ukazatele pro výši podpory jsou monitorovány na hektar obhospodařované zemědělské půdy v přepočtu na jednu roční pracovní jednotku.¹²³

Žadatelem o dotaci v rámci LFA může být fyzická nebo právnická osoba evidovaná v LPIS, která má na sebe evidován alespoň 1ha zemědělské půdy v podmínkách LFA, osoba která je aktivním zemědělcem a je zemědělským podnikatelem, který je evidován v evidenci zemědělského podnikatele. O podporu mohou žádat i organizační složky státu, pokud však splňují podmínku minimálního ha v LPISU a jsou aktivním zemědělcem.

Za aktivního zemědělce je považován zemědělec, jehož celková částka přímých plateb za předchozí rok byla nižší než 5.000 Euro a primárně budou za aktivní zemědělce považovány subjekty, které prokáží, že je jejich činnost nezbytná pro zajištění jejich dalších činností v oblasti vědy, výzkumu či vzdělávání.

Podmínky pro platby v rámci LFA jsou různé v závislosti na druhu zemědělské kultury. V rámci LFA spočívá minimální zemědělská činnost na orné půdě v provádění obvyklých agrotechnických postupech, které zajišťují pěstování plodin. U trvalých travních porostů spočívá minimální zemědělská činnost v provedení následujících aktivit:

- „pastvy včetně likvidace nedopasků v termínu do 31. července příslušného kalendářního roku (podmínka likvidace nedopasků v termínu do 31. července příslušného kalendářního roku se nevztahuje na plochu s průměrnou sklonitostí převyšující 10°), nebo
- v provedení seče včetně odklizení biomasy z pozemku v termínu do 31. července příslušného kalendářního roku.

---

122 SVATOŠ M., a kol., *Ekonomika zdrojů českého zemědělství a jejich efektivní využívání v rámci multifunkčních zemědělskopotravinářských systémů*, 2008, [cit.2016-11-08], strana 66

123 ŠTOLBOVÁ M. a kol., *Venkov je náš svět Countryside - our world*, Volný překlad, strana 16

Pozn.: Aktivní zemědělec je definován v čl. 9 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013.

Samotným mulčováním není možné podmínku zemědělského obhospodařování trvalých travních porostů a travních porostů splnit.

Poskytnutí platby je podmíněno plněním kontrolních požadavků cross compliance (tzv. kontrola podmíněnosti). Požadavky cross compliance zahrnují podmínky dobrého zemědělského a environmentálního stavu půdy a povinné požadavky na hospodaření. Jednotlivé požadavky a také snížení za jejich neplnění jsou stanoveny nařízením vlády č. 309/2014 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých zemědělských podpor, ve znění pozdějších předpisů.¹²⁴ Podíl vyrovnávacích plateb je porovnáván výsledky hospodaření podniku. Důsledkem analýz je odvozován stávající systém hodnotící příjemce. Návrh budoucí změny systému by měla být založen na stimulaci dalšího propouštění zemědělských pracovníků z velkých podniků, aby dále nevyvolávaly negativní dopad na venkovské komunity.¹²⁵

Vyrovnávací příspěvek se poskytuje na základě žádosti podané u Státního zemědělského intervenčního fondu. Splní-li žadatel podmínky pro jeho poskytnutí vyplývající z Nařízení vlády č. 241/2004 Sb., vznikne mu nárok na poskytnutí tohoto příspěvku. Žádost o příspěvek může podat žadatel, který hospodaří v méně příznivých oblastech a který obhospodařuje nejméně 5 ha zemědělské půdy vedené v evidenci půdy, 2 ha pokud jde o území v národních parcích a 1 ha při ekologickém hospodaření.¹²⁶

V zemích EU je podíl LFA oblastí 55,4% z celkové výměry zemědělské půdy. Z toho horské oblasti zaujímají 16,3% zemědělské půdy, ostatní oblasti 35,6% a oblasti se specifickými omezeními 3,2%. V České republice zaujímá podíl LFA okolo 50% z celkové výměry zemědělské půdy.¹²⁷

Hospodaření v LFA oblastech je náročnější a nákladnější, proto je potřeba zemědělcům pomáhat při obhospodařování těchto oblastí, které se stále rozšiřují o nové.

---

124 SZIF, O podmínkách poskytování plateb [online], [cit. 2016-09-15]. Dostupné na:

<https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fplatby_na_zaklade_jz%2Fjz%2F1460100113648.pdf>

125 ŠTOLBOVÁ M. a kol., Venkov je náš svět Countryside - our world, Volný překlad, strana 16

126 HOMOLKA J., Multifunkční zemědělství v regionálním kontextu, [cit. 2016-11-08], strana 107, 108

127 SVATOŠ M., a kol., Ekonomika zdrojů českého zemědělství a jejich efektivní využívání v rámci multifunkčních zemědělskopotravinářských systémů, 2008, [cit.2016-11-08], strana 66

4 Praktická část

Praktická část práce srovnává kontrastní regiony Prahu a Ústecký kraj. Vzhledem ke specifickému postavení regionu Praha z pohledu dotační politiky je důležité zjistit, zda mohou být výsledky mezi regiony porovnatelné, a to i přes specifická omezení, která plynou z postavení hlavního města. Pro ucelený pohled na oba regiony je práce věnována i otázce genderového porovnání z hlediska zájmu a úspěšnosti. Pro přehled o porovnávaných regionech jsou v následující části práce vyjmenované základní údaje o regionech.

Praha je Hlavním městem ČR, rozkládá se na ploše 496 km², což je pouze 0,6 % území ČR. Praha však se svým počtem obyvatel 1 249 026, představuje 11,9 % obyvatel státu a výrazně dominuje ve struktuře osídlení. Prahu lze považovat z geografického pohledu za střed Evropy. Praha leží téměř v centru Evropského kontinentu, vzdušnou čarou je přibližně stejně vzdálená od tří moří: Baltského 365 km, Severního 495 km a Jaderského 490 km. Průměrný věk obyvatel v Praze je 42 let. Obyvatelé Prahy se dožívají nejvyššího věku ze všech krajů v ČR. Na území hlavního města Prahy se celkem nachází 89 zvláště chráněných území, která představují 4,3% rozlohy Prahy, z toho se 8 řadí mezi národní přírodní památky, 15 přírodních rezervací a 66 přírodních památek.¹²⁸

Zemědělská půda Prahy se rozkládá na 19 878 ha.¹²⁹ Plocha pro zemědělské hospodaření je velmi malá, i přes to se na území hlavního města pěstují různé druhy zeleniny, obilovin, brambor, luskovin, cukrovky technické či pícnin. Praha má rovněž řadu vinic rozkládajících se na více než 12 ha.¹³⁰

V žádostech mladých zemědělců evidovaných na agentuře SZIF v Praze byl v průběhu srovnávaných let zájem o ekologické zemědělství pouze od 15 žadatelů a z toho 7 žádostí bylo schváleno. Jedná se tedy téměř o 50% úspěšnost schvalování podaných žádostí na podnikání v režimu ekologického zemědělství.

Krajským městem Ústeckého kraje je Ústí nad Labem. Ústecký kraj se rozkládá na ploše 5 335 km² a z toho zemědělská půda zaujímá téměř 52% území kraje.

---

128 BUSINESS INFO, Hlavní město Praha, [cit. 2016-11-18], [online]. Dostupné na:

<<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/charakteristika-hlavniho-mesta-prahy-7279.html>>

129 Český úřad zeměměřický a katastrální, [cit. 2016-11-18], [online]. Dostupné na: <http://www.cuzk.cz/Periodika-a-publikace/Statisticke-udaje/Souhrne-prehledy-pudniho-fondu/Rocenka_pudniho_fondu_2015.aspx>

130 PRAŽSKÝ PATRIOT, [cit. 2016-11-18], [online]. Dostupné na: <<http://www.prazskypatriot.cz/i-praha-ma-pole-pestuje-se-na-nich-hlavne-obili-ale-take-brambory-cukrovka-kridlatka-a-laskavec/>>

Lesy pokrývají 30% a vodní plochy 2% území. Hustotou obyvatel v kraji 157 obyvatel na km² převyšuje Ústecký kraj celostátní průměr a je pátou nejzaldněnější oblastí ČR. Průměrný věk obyvatel Ústeckého kraje je 40 let, což je pro účely dotací pro mladé zemědělce pozitivní informací. V Ústeckém kraji mají největší význam pro přírůstky zemědělské půdy v krajině zemědělské rekultivace. Velké plochy, které dříve sloužily k těžbě uhlí, jsou navraceny jako pozemky do zemědělského půdního fondu. Ústecký kraj patří mezi nejméně lesnaté kraje v rámci celé ČR. Je to způsobeno především jeho polohou a využitím území k těžbě hnědého uhlí a zemědělské činnosti. Převážná část lesů se nachází v pásu Krušných hor, dále v Šluknovském výběžku a v části Českého středohoří. V rámci Ústeckého kraje jsou téměř totožně zastoupeny kategorie lesa hospodářského z 48,5 % a lesa zvláštního určení z 44,5 %. Důvodem takto vysokého zastoupení lesů zvláštního určení je především výskyt lesů se zvýšenou funkcí ochrannou, dále lesů s ochranou léčivých a minerálních vod, lesy začleněné do národních parků a chráněné krajinné oblasti. Podnebí Ústeckého kraje patří k drsnějším podnebím. Je spíše chladnější, vlhčí a níže ležící oblasti jsou poměrně teplé.¹³¹ V Ústeckém kraji byl v průběhu srovnávaných let zájem o ekologické zemědělství pouze od 10 žadatelů a z toho 8 žádostí bylo schváleno.

Praktická část práce analyzuje poměr úspěšnosti mužského a ženského pohlaví a zájem o zemědělství mladých začínajících zemědělců z pohledu obou pohlaví. Na hodnocení podaných žádostí o podporu mladých zemědělců by neměla mít otázka pohlaví žádný vliv a v bodovém ohodnocení žádostí není žádné z pohlaví hodnoceno lépe. Obě pohlaví mají tedy rovné šance na získání podpory pro mladé zemědělce. K porovnání budou sloužit dva vybrané kraje v ČR Ústecký kraj a Praha. Důležité je rovněž posoudit zda Praha, která je specifickou oblastí a téměř nedisponuje zemědělskou půdou má rozdílné výsledky s Ústeckým krajem a zda má tento kontrast na výsledky úspěšnosti vliv. Pro analýzu dat slouží hodnocení úspěšnosti v průběhu šesti let, a to od roku 2007 do roku 2012.

---

131 ÚSTECKÝ KRAJ, [cit. 2016-11-18], [online]. Dostupné na: <<http://www.kr-ustecky.cz/zemedelstvi/ds-99371>>

Praktická část práce rovněž analyzuje, zda snižování počtu přijatých žádostí ovlivnilo žadatele a zda je i přes menší úspěšnost schvalovaných žádostí zachován zájem ze strany žadatelů o zahájení činnosti v zemědělství. K analýze úspěšnosti mladých zemědělců slouží i zájem o jednotlivé oblasti možných podpor, proto jsou srovnávaná data rozdělena na tři typy podporovaných investic, a to:

- Stavby - nákup budov či rekonstrukce stávajícího majetku žadatele
- Stroje - za stroje jsou považovány výrobní linky, traktory či příslušenství k traktorům
- Půda/zvířata - nákup nových půdních zdrojů (orná půda i trvalé travní porosty), investice do nákupu hospodářských zvířat i investice do zakládání nových včelstev.

Jde o důležitá fakta, zda se ve srovnávaných krajích není větší zájem ze strany žadatelů o určitý druh podporovaných investic a zda se tento zájem neliší v průběhu srovnávaných let. Kompletní tabulky zobrazující přesné počty podaných žádostí jsou uvedeny v tabulkách 6A a 7A, které jsou přiloženy v příloze.

Dotace pro mladé začínající zemědělce jsou stále důležitější vzhledem k rostoucímu věku pracovníků v zemědělství. Téměř 40% mužské populace pracující v zemědělství bylo v roce 2000 ve věku 45 - 54 let a ve stejném roce bylo více než 44% ženské populace ve věku 45 - 54 let pracující v zemědělství. V roce 2013 byl nejvyšší počet obyvatel pracujících v zemědělství ve věku 55 - 64 let. A mezi lety 2000 - 2013 se celkové počty pracujících osob v zemědělství snížily o více než 36%. Je proto nezbytné podnikat taková opatření, která zabrání dalším poklesům pracujících zemědělců a naopak budou motivovat mladé lidi k podnikání v tomto sektoru. To je důvod proč jsou dotace pro mladé zemědělce tak důležité a proč Evropská unie investuje značné finanční prostředky na jejich podporu.¹³²

Dělení investic navazuje na kapitolu 3.4.2 Podporované investice

132 Český statistický úřad - strukturální šetření v zemědělství

4.1 Mladí zemědělci Praha

Tabulka č. 6 Žádosti mladí zemědělci Praha

Rok	Muži celkem	Schválené	Neschválené	Ženy celkem	Schválené	Neschválené
2007	19	2	17	13	6	7
2008	37	22	15	19	10	9
2009	36	24	12	17	10	7
2010	43	15	28	30	6	24
2011	32	6	26	29	10	19
2012	17	16	1	20	8	12

Zdroj: vlastní zpracování z interních dat SZIF

Tabulka č.6 jsou celkové počty žadatelů v oblasti Praha v letech 2007 - 2012. Je rozdělena na muže a ženy a žádosti obou pohlaví jsou rozděleny na žádosti podané celkem, schválené a neschválené. Pomocí tohoto dělení je možné provést genderové porovnání a zjistit tak, zda u mladých zemědělců existují rovné příležitosti pro podávání a následnou úspěšnost přijetí podaných žádostí.¹³³ Z tabulky je patrné, že o žádosti pro mladé zemědělce je větší zájem ze strany mužského pohlaví, což ale neznamená větší úspěšnost mužů v počtu celkových přijatých žádostí. Mezi lety 2007 - 2012 bylo muži podáno celkem 184 žádostí a z toho 85 bylo přijato, což je 46,1% úspěšnost mužů v oblasti Praha. Za srovnávané období bylo ženami podáno celkem 108 žádostí a z toho 50 bylo úspěšně přijato, což je 46,2% úspěšnost žen v oblasti Praha.

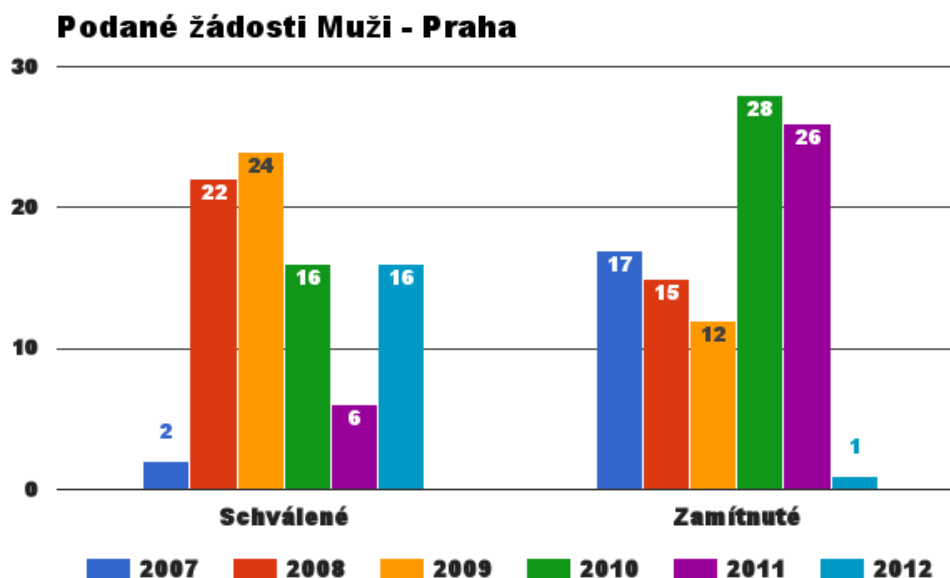
Jsou dodržovány předpisy EU z roku 1957, kdy rovnost žen a mužů je jedním z cílů EU a tato zásada je zakotvena v Evropských smlouvách. Muži i ženy by dle zásady měly obdržet stejnou odměnu za stejnou práci a měly by mít rovné příležitosti a rovné zacházení v záležitostech týkajících se zaměstnání a povolání.¹³⁴

133 VÍZNEROVÁ H., LINKOVÁ M., Proč a jak na genderovou rovnost ve vědě

134 Kapitola 3.1 Vývoj zemědělství

Ze srovnaných výsledků je patrné že existuje 0,1% rozdíl v celkové úspěšnosti mezi muži a ženami. Vzhledem k výsledkům porovnání a závěru, že ženy byly úspěšnější než muži o pouhou 0,1% v oblasti Praha za srovnávané období 2007 - 2012 nebylo diskriminováno žádné z pohlaví.

Graf č. 5

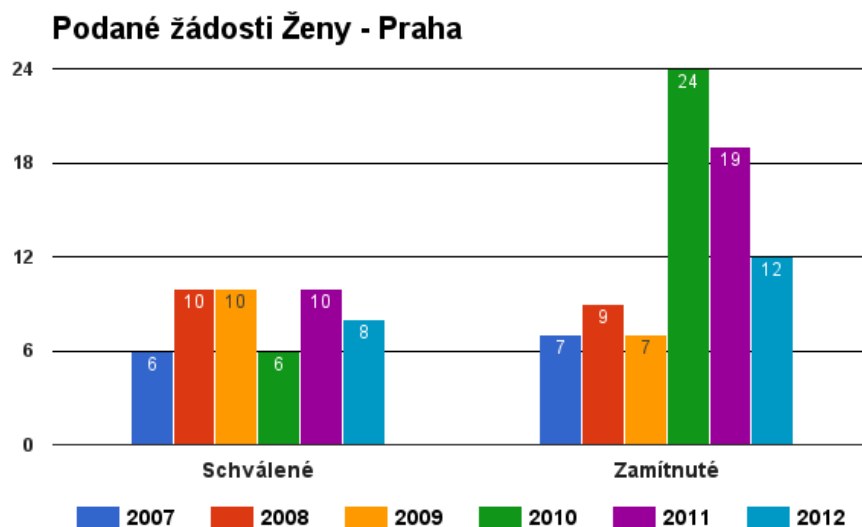
Zdroj grafu: vlastní zpracování z interních informací SZIF

V Praze byla celková procentuální úspěšnost mužů mezi lety 2007 - 2012 46,1%. Nejméně schválených žádostí bylo v roce 2007, kdy měli muži pouze 10,5% úspěšnost v celkovém počtu podaných žádostí. V roce 2007 bylo muži nejvíce podaných žádostí na nákup strojů a nebyla schválena žádná žádost na nákup kolového traktoru. Celková úspěšnost pro tuto oblast žádosti byla 20%. Naopak nejvíce schválených žádostí bylo v roce 2012, kdy měli muži 94% úspěšnost v celkovém počtu podaných žádostí v oblasti Praha. I v roce 2012 žádali muži nejvíce o nákup strojů. Ani v roce 2012 nebyla mužům schválena žádná žádost na pořízení nového traktoru. Na rozdíl od roku 2007 byla úspěšnost v roce 2012 celkem 90% přijatých žádostí mužů, do oblasti, která byla muži nejvíce žádaná.

Rok 2008 a 2009 byl postupný nárůst úspěšnosti mužů v celkovém počtu schválených žádostí, ale rok 2010 a 2011 byl pokles v počtu schválených žádostí téměř o polovinu. Rok 2012 počty schválených žádostí znovu vyrovnal, avšak celkové počty podaných žádostí se výrazně snížily. To může souviset s demotivací žadatelů či s nízkou

informovaností žadatelů ze strany SZIF, která oficiálně nesdělila důvody omezování počtu přijímaných žádostí.

Graf č. 6

Zdroj grafu: vlastní zpracování z interních informací SZIF

V Praze byla celková procentuální úspěšnost žen mezi lety 2007 - 2012 46,2%, což jsou srovnatelné výsledky v úspěšnosti s celkovými schválenými žádostmi mužů. Ženy však nemají v průběhu srovnávaných let tak vysoké výkyvy v počtu přijatých žádostí jako muži. Je však důležité podotknout, že v porovnání celkových počtů schválených a zamítnutých žádostí jsou i na straně žen zajímavé výkyvy, a to rovněž v letech 2010 a 2011. V roce 2010 byla celková úspěšnost podaných žádostí 34%, z toho bylo nejvíce žádostí podáno na nákup strojů či kolového traktoru a ženy měly v této oblasti žádosti největší úspěšnost schválených žádostí. V tomtéž roce byl rovněž velký zájem o nákup půdy či hospodářských zvířat.

V roce 2011 byla celková úspěšnost podaných žádostí 20%. V roce 2011 bylo ženami nejvíce podaných žádostí rovněž na nákup strojů či kolového traktoru, největší úspěšnost však byla ve schvalování žádostí na stavby. Jednalo se zejména o rekonstrukce stájí pro koně, či výstavbu nových boxů, rekonstrukce střech na stavbách sloužících k uskladnění krmiva pro koně a jiná hospodářská zvířata. V obou letech, kdy byl zaznamenán výkyv, který však nebyl nijak významný, jednalo se pouze o 1% více schválených žádostí žen než mužů.

Velký nárůst v celkovém počtu podaných žádostí v roce 2010, který byl patrný u obou pohlaví a z grafů níže vyplývá, že byl tento nárůst v obou ze srovnávaných regionů

podobný. Vysvětlením mohou být výsledky závěrečné zprávy z roku 2009 kde je patrný nárůst schváleného počtu žádostí a žadatelé tak mohly předpokládat, že se i v následujících letech bude schvalovat stejné či větší množství žádostí.

4.2 Mladí zemědělci Ústecký kraj

Tabulka č. 7 Žádosti mladých zemědělců Ústecký kraj

Rok	Muži celkem	Schválené	Neschválené	Ženy celkem	Schválené	Neschválené
2007	27	17	10	16	8	8
2008	26	14	12	16	8	8
2009	28	12	16	25	20	5
2010	37	8	29	26	7	19
2011	20	5	15	22	7	15
2012	9	4	5	3	3	0

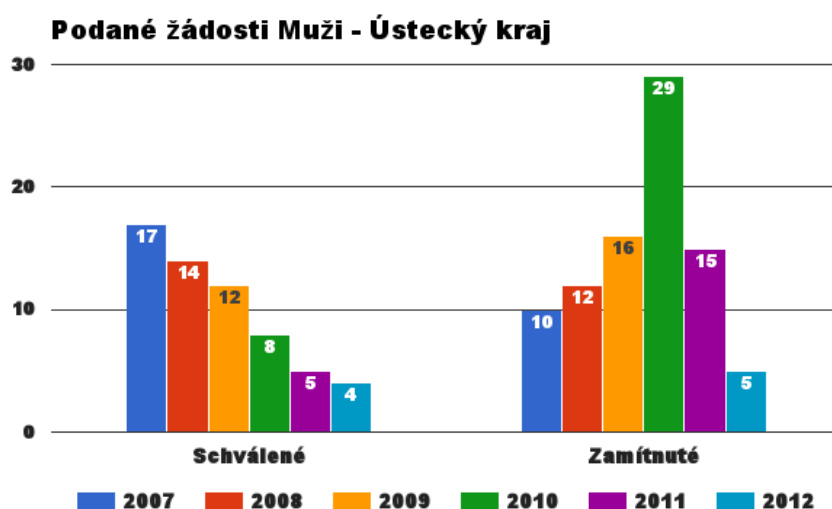
Zdroj: vlastní zpracování z interních dat SZIF

Tabulka č.7 jsou celkové počty žadatelů v Ústeckém kraji v letech 2007 - 2012. Tabulka je rozdělena na muže a ženy a žádosti obou pohlaví jsou rozděleny na žádosti podané celkem, schválené a neschválené. Pomocí tohoto dělení je možné provést genderové porovnání a zjistit tak, zda u mladých zemědělců existují rovné příležitosti pro podávání a následnou úspěšnost přijetí podaných žádostí či jsou porušovány ustanovení Evropské unie o rovnosti pohlaví a zákazu diskriminace. Z tabulky č. 7 je patrné, že o žádostech pro mladé zemědělce je větší zájem ze strany mužského pohlaví, což ale neznamená větší úspěšnost mužů v počtu celkových přijatých žádostí. Mezi lety 2007 - 2012 bylo mužům podáno celkem 147 žádostí a z toho 60 bylo přijato, což je 40,8% úspěšnost mužů v Ústeckém kraji. Za srovnávané období bylo ženami podáno celkem 108 žádostí a z toho 53 bylo úspěšně přijato, což je 49% úspěšnost žen v Ústeckém kraji. Procentuální úspěšnost tedy ukazuje, že byť je větší zájem o dotaci ze strany mužů, ženy jsou v Ústeckém kraji lépe hodnoceny. Výsledný nepoměr však není nikterak vysoký, abychom mohly otevřít otázku genderového upřednostňování ženského pohlaví.

Ze srovnaných výsledků z tabulky č. 6 a 7 je patrné, že oproti oblasti Praha je v Ústeckém kraji vyšší úspěšnost celkově podaných žádostí žen, ve srovnávaném období. V Ústeckém kraji je celkový rozdíl úspěšnosti mezi muži a ženami 8,2% ve prospěch

ženského pohlaví. V celkovém počtu přijatých žádostí 8,2% to činí 4,4 žádosti. Tato nesrovnalost není natolik vysoká, abychom se mohly domnívat, že u žadatelů v Ústeckém kraji existuje při hodnocení žádostí upřednostňování ženského pohlaví. Ústecký kraj patří k celkově chudším regionům s vyšší nezaměstnaností, to vše může souviset i s nižší vzdělaností a lze podotknout, že ženy se na rozdíl od mužů mohou více věnovat vzdělání než manuální práci, což může ženám přinést více bodů a zajistit tak i vyšší celkovou úspěšnost v počtu přijatých žádostí. Pokud se však podíváme na úspěšnost v jednotlivých letech, je patrné, že muži i ženy měly slabší a silnější roky pro schvalování žádostí, proto je možné toto srovnání uzavřít téměř vyrovnanou úspěšností mužů i žen.

Graf č. 8

Zdroj grafu: vlastní zpracování z interních informací SZIF

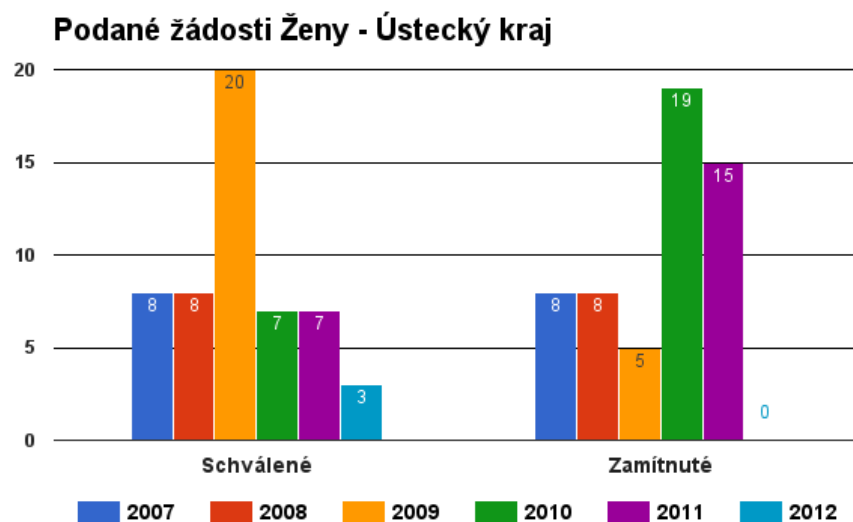
V Ústeckém kraji byla celková procentuální úspěšnost mužů mezi lety 2007 - 2012 40,8%. Nejméně schválených žádostí bylo v roce 2010, kdy měli muži pouze 22% úspěšnost v celkovém počtu podaných žádostí. Naopak nejvíce schválených žádostí bylo v roce 2007, kdy měli muži 63% úspěšnost v celkovém počtu podaných žádostí v Ústeckém kraji. V roce 2007 bylo muži nejvíce podaných žádostí na nákup strojů a byly schváleny dvě žádosti na nákup kolového traktoru. Celková úspěšnost pro tuto oblast žádosti byla 21%.

Nejvíce patrný extrém v počtu neschválených žádostí byl v roce 2010, což může souviset s jednodušším získáním úvěru a balíčky úvěrování nabízené bankami pro mladé zemědělce, příjem schválených žádostí byl však omezen ze strany SZIF. V roce 2012 se zájem mužů o zemědělství snížil natolik, že žadatelé měli téměř 50% šanci na získání

dotace, což z předchozích let nelze vyhodnotit stejným způsobem. Dle ročenky vydané Ústeckým krajem vznikla pouze jedna extrémní nevyrovnanost v roce 2012, a to dočasné odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu, které bylo udělené krajským úřadem. To kleslo z téměř 160ha na téměř nulovou hranici. Mimo to i trvalé odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu bylo v roce 2012 sníženo z původních 120ha na méně než 80ha.¹³⁵

Graf č. 9

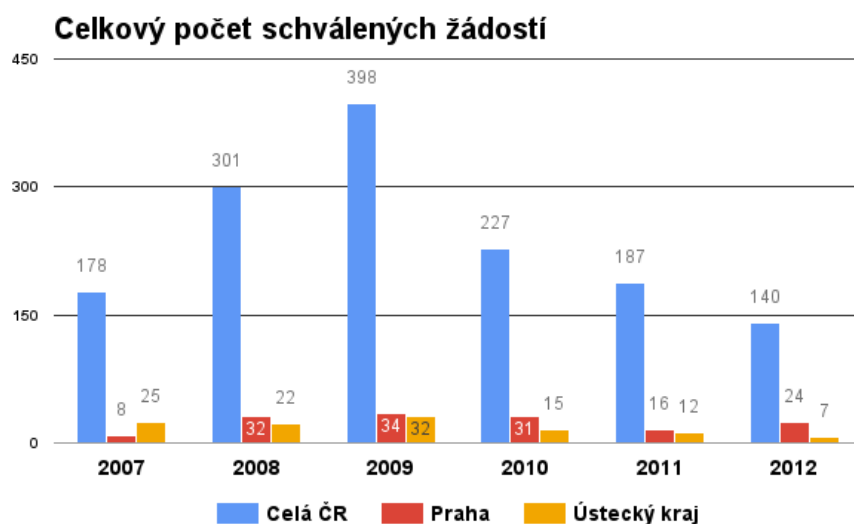
Zdroj grafu: vlastní zpracování z interních informací SZIF

V Ústeckém kraji byla celková procentuální úspěšnost žen mezi lety 2007 - 2012 49%, což je ve srovnání s úspěšností mužů o 2,8% více. Na rozdíl od konstantního poklesu přijatých žádostí na straně mužů mají ženy v Ústeckém kraji velký výkyv v roce 2009, kdy bylo schváleno více než dvojnásobný počet žádostí než v předchozích i následujících letech. I po roce 2009 je zjevné, že zájem o zemědělství ze strany mladých žen je velmi vysoký, ale schvalování žádostí zůstalo na mírně klesající úrovni, jako tomu bylo před rokem 2009. V roce 2009 bylo nejvíce schválených žádostí na nákup strojů a z toho byly dvě schválené žádosti na nákup kolového traktoru. V roce 2009 byla celková úspěšnost podaných žádostí 80%.

¹³⁵ ROČENKA ÚSTECKÉHO KRAJE, [cit. 2016-11-18], [online], strana 41. Dostupné na: <http://www.kr-ustecky.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1678524>

V roce 2012 byla zaznamenán extrémní pokles zájmu mladých žen o zemědělství, byť měly ženy 100% úspěšnost podaných žádostí, tak nelze tuto hodnotu považovat za vypovídající, vzhledem k celkově nízkému počtu podaných žádostí žen.

Graf č. 10

Zdroj grafu: Český statistický úřad

Celkový nejvyšší počet schválených žádostí je v roce 2009, který byl rovněž rokem s nejvyšším celkovým počtem schválených žádostí pro srovnávané kraje Praha a Ústecký kraj. V roce 2009 bylo celkem schváleno 398 žádostí a rozděleno 436.223.920,-Kč. Jedním z důvodů většího počtu žadatelů byly nabídky od bankovních institucí, nabízející balíčky výhodného úvěrování určené přímo pro mladé zemědělce. Jednodušší otázka financování části investice může být rozhodujícím kritériem hodnocení žadatele, zda je schopen sestavit finanční analýzu. Žádost, při které je žadatel ochoten investovat vlastní finanční prostředky či dokonce přesáhnout hranici finanční podpory 1.100.000,-Kč, je takto podaná žádost vždy lépe hodnocena, proto finanční podpora od třetích stran může být i rozhodujícím kritériem úspěšnosti projektu. Mimo to měl žadatel větší jistotu, že při schválení jeho žádosti se v průběhu realizování projektu nedostane do finančních potíží, protože částka získané dotace není hrazena jednorázově.

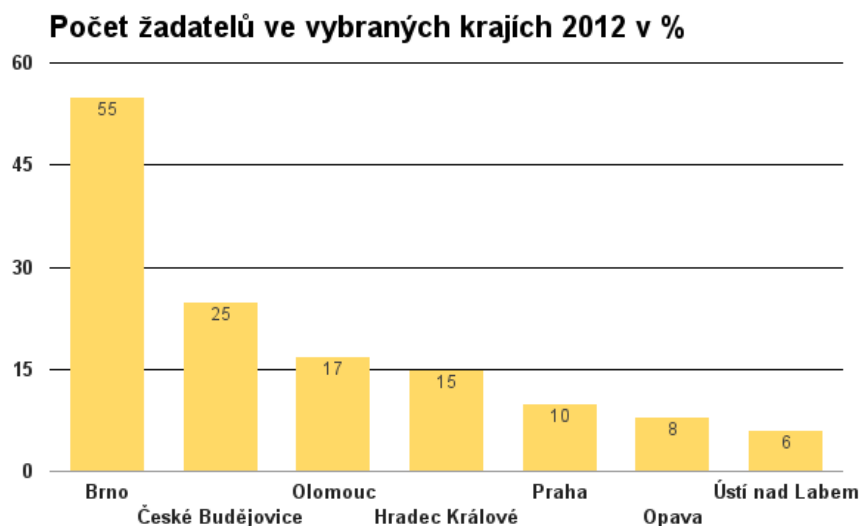
Úvěry pro zemědělce: GE money bank, [cit. 2016-11-14]. Dostupné na:
 < <http://www.agrovenkov.cz/service.asp?act=email&val=96298> >

Podmínky doplacení dalších dvou splátek dotace je uvedeno v kapitole 3.4.3 Výše podpory a spoluúčast, ze které vyplývá výše první splátky, která činí 50% z dotace a tato částka je vyplacena po podpisu dohody o poskytnutí dotace a schválení podnikatelského záměru uvedeného v projektu. Druhá splátka je ve výši 45% a je vyplacena po uplynutí druhého roku realizace podnikatelského plánu. Zbývající 5% část je vyplacena při splnění podmínky řádného provedení podnikatelského plánu, který byl v žádosti stanoven a po jeho kontrole. Celý podnikatelský plán musí být stanoven na období 4 let.

Investování vlastních prostředků je důležité zejména proto, že žadatel dává již při podání žádosti jasně najevo, že je ochoten riskovat a vložit do začínajícího podnikání vlastní kapitál, čímž se chce i vlastní měrou podílet na jeho rychlejšímu rozvoji, což může ovlivnit jeho budoucí úspěch či neúspěch v podnikání.

Dalším důvodem proč byl rok 2009 rokem s celkově nejvyšším počtem chválených žádostí, a to nejen ve srovnávaných regionech Praha a Ústeckém kraji, ale i v celorepublikovém měřítku, bylo rozhodnutí ze strany agentury SZIF, která schválila více žádostí a následkem toho byl spuštěn problém, který se postupně napravoval po následujících 5 let. Vzhledem k přijetí více žádostí než bylo obvyklé a můžeme říci i správné, se agentura SZIF dostala do finančních potíží a po následující roky schvalovala pouze nejnutnější počty žádostí a plnila závazky, ke kterým se zavázala v roce 2009. To vše souviselo s větším počtem neschválených žádostí a následným omezením počtu žadatelů o podporu pro mladé zemědělce. Od doby kdy žadatel požádá o evidenci zemědělského podnikatele na Živnostenském úřadě má pět let, pokud žádá opakovaně každý rok, tak můžeme říci i pět pokusů o podání žádosti na podporu mladých zemědělců. V období těchto pěti let musí stále splňovat podmínku věkové hranice a dalších omezení uvedených v kapitole 3.4 Zahájení činnosti mladých zemědělců.

Graf č. 11

Zdroj Grafu: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Vybrané kraje Praha a Ústecký kraj patří v celorepublikovém měřítku ke krajům s nižším počtem žadatelů. Z grafu je patrné, že Brno patří do Jihomoravského kraje je krajem s největším zájmem a počtem mladých zemědělců. Celková rozloha zemědělské půdy v ha v Jihomoravském kraji je 719 522 ha, to je v celorepublikovém měřítku 9% zemědělské půdy. Naopak Praha disponuje v celorepublikovém měřítku 0,6% zemědělské půdy. Ústecký kraj má v celorepublikovém měřítku 6,7% zemědělské půdy. Praha má na rozdíl od Ústeckého kraje o 6,1% méně zemědělské půdy, ale jak již bylo zmíněno v kapitole 3.4 Zahájení činnosti mladých zemědělců, žadatelé z Prahy hospodaří v jiných oblastech České republiky a na území hlavního města mají pouze trvalé bydliště.

Tabulka č. 8

Rok	Celkem v ČR	Celkem Praha	Celkem Ústecký kraj
2007	379.663.085,-	8.800.000,-	4.380.000,-
2008	329.997.533,-	35.170.000,-	24.195.000,-
2009	436.223.920,-	37.400.000,-	35.200.000,-
2010	304.618.092,-	23.100.000,-	16.500.000,-
2011	205.700.000,-	17.540.000,-	13.200.000,-
2012	153.871.600,-	26.400.000,-	7.700.000,-
Celkem	1.810.074.230,-	148.410.000,-	101.175.000,-

Zdroj tabulky: EAGRI, Seznam schválených žádostí v jednotlivých letech

Na dotacích pro mladé zemědělce byly mezi lety 2007 - 2012 v České republice rozděleny téměř dvě miliardy korun. Z toho více než jedna miliarda korun byla rozdělena z veřejných zdrojů Evropské unie, což činilo 75% rozdělené částky a zbylých 25% byly prostředky z veřejných zdrojů České republiky.

Celkově mezi lety 2007 - 2012 získala Praha na dotacích pro mladé zemědělce 8,19% z celorepublikové podpory pro mladé zemědělce, což je více než 148 milionů Kč.

Je však nutné podotknout, že tyto prostředky byly investovány v jiných regionech, než je Hlavní město Praha. Ústeckému kraji bylo mezi lety 2007 - 2012 rozděleno 5,58% z celkové rozdělené částky na území České republiky, což je více než 101 milionů Kč. Praha měla mezi lety 2007 - 2012 větší počet chválených žádostí než Ústecký kraj, z dostupných podkladů však nelze získat důvod proč a tento zvýšený počet schválených žádostí způsobil o 47 milionů Kč vyšší finanční podporu na schválené dotace pro mladé zemědělce.

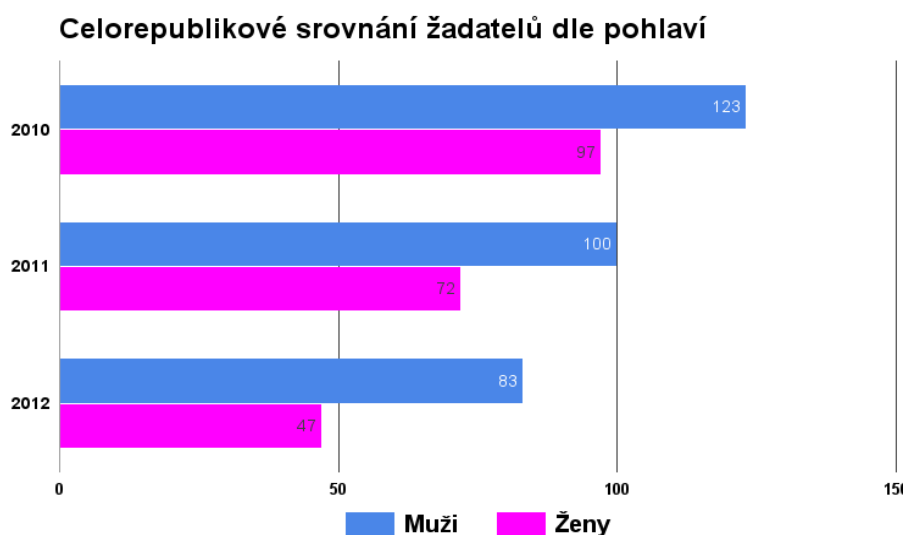
Mezi lety 2010 - 2012 je znatelný postupný pokles počtu žádostí oproti roku 2009, důvodem je podpora odložených projektů, které byly přijaty. V daném roce došlo ke změně elektronické evidence žadatelů a s přechodem na nový registrační systém vznikaly chyby, což v konečném důsledku způsobilo nedostatek finančních prostředků na straně agentury SZIF, a z tohoto důvodu muselo být plnění finančních závazků ze schválených žádostí částečně odloženo na následující léta a příjem nových žádostí byl omezen.

S větším nárůstem počtu žádostí v roce 2009 může souviset i podpora ze strany bank, které začaly nabízet produkty přímo vytvořené pro mladé začínající zemědělce. Tím bylo pro žadatele snazší získat úvěr na plnění závazků z projektu, ale zároveň bylo

možné úvěr čerpat pouze v případě, že žadatel získá finanční prostředky z dotace pro mladé zemědělce. Díky tomu neměl žadatel žádná rizika z plnění úvěru, o který by si pravděpodobně za normálních okolností ani nezažádal, ale měl i jistotu, že bude schopen získat finanční prostředky od banky, pokud je bude potřebovat. Tato jistota bez závazků mohla poskytnout celé řadě žadatelů lepší finanční zdraví, díky čemuž se stali méně rizikovými potenciálními příjemci dotace a proces schvalování tak byl podstatně zjednodušen.

Díky porovnávání dvou kontrastních regionů Prahy a Ústeckého kraje, je důležité mít pro komplexní závěry přehled o poměru pohlaví v rámci celé České republiky, a to zejména z důvodu že data z Prahy mohou vykazovat zkreslené výsledky z důvodu nemožnosti hospodařit na tomto území. Žadatelé podávající žádosti dle trvalé pobytu v místně příslušném úřadu SZIF, mohou hospodařit i v jiném regionu, než je ten kde se nachází jejich trvalý pobyt a tedy i místo podání žádosti. S přihlédnutím ke všem okolnostem je patrné, že i v rámci celé České republiky je méně žen zajímavých se o zemědělský sektor a konkrétně o podporu pro mladé zemědělce.

Graf č. 12

Zdroj grafu: Český statistický úřad, vlastní zpracování

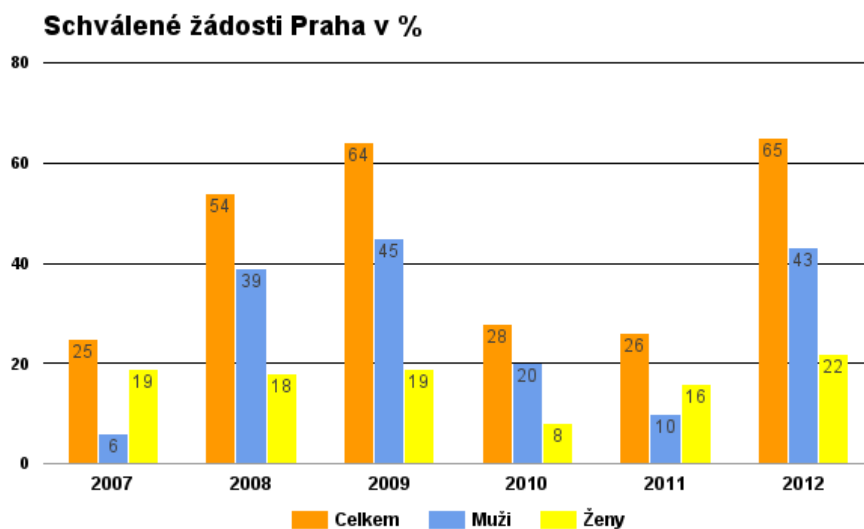
V rámci celorepublikového srovnávání ve všech letech převyšuje zájem mužů o žádosti pro mladé zemědělce 56% hranici a v roce 2012 dokonce převyšuje hranici 64%. V kapitole 3.1 Vývoj zemědělství je však zmíněno, že Evropská unie již od roku 1957 ustanovila zákaz diskriminace a ustanovila dodržování podmínky rovného postavení obou pohlaví. V roce 2011 měly ženy o 1% větší procentuální úspěšnost než muži. V letech 2010 a 2012 tomu však bylo obráceně. Lze tedy říci, že byt' je ze strany mužů větší

zájem o zemědělský sektor, tak nejsou v celkovém počtu schválených žádostí více úspěšnější než ženy. Na celkovém procentuálním vyjádření schválených žádostí je úspěšnost obou pohlaví vyrovnaná, a tak nelze hovořit o diskriminaci pohlaví. Pokud však chceme, aby se zvýšil zájem žen o zemědělský sektor, tak by bylo zapotřebí nalézt vhodný způsob motivace či zlepšit podmínky vzdělávání v zemědělském oboru tak, aby to i pro ženy bylo zajímavé.

Pro ženy je však období 18 - 40 let (věková hranice pro mladé zemědělce), obdobím kdy se více začínají zaměřovat na budování rodiny a výchovu dětí, proto je pravděpodobné, že bude mezi ženským pohlavím nižší zájem o budování kariéry či celkové hospodaření v zemědělském sektoru, který například v případě nepříznivého počasí nemusí přinést očekávané zisky a způsobit tak celé rodině finanční i jiné potíže. Z tabulek 6A a 7A je rovněž patrné, že ženy mají v případě podávání žádostí větší zájem o žádosti na podporu podnikání se zvířaty a rostlinami. Pokud se jedná o žádosti týkající se nákupu zvířat či jiných činností, tak je zájem ze strany žen zejména o koně. To vše může souviset i s větším výskytem žen v jezdeckém sportu, kdy lze říci, že jezdecký sport (zejména některé z jeho sportovních disciplín) je sport převážně ženský.

V roce 2012 byl ve srovnávaných regionech 13% pokles v celkovém počtu podaných žádostí ze strany mužů oproti roku 2010. Ze strany žen byl ve stejných letech pokles 23,3%, což je významný téměř čtvrtinový pokles oproti roku 2010. Důsledkem může být znatelně vyšší neúspěšnost v předchozích letech, což mohlo způsobit nižší motivaci a vzhledem k nedostatku informací ze strany agentury SZIF o důvodech příjmu nižšího počtu žádostí mohly mít žadatelé již vyčerpané pokusy o možnost podání nové žádosti o dotaci.

Graf č. 13

Zdroj grafu: interní informace SZIF, vlastní zpracování

Na rozdíl od celkových výsledků hodnocených z tabulky č. 6 je z procentuálního hodnocení schválených žádostí znatelný nepoměr mezi srovnávanými pohlavími. Z hodnocení tabulky č. 6 byl rozdíl mezi celkovou úspěšností mužů a žen ve srovnávaném období pouze 0,1%, při pohledu na jednotlivé roky, je patrný značný nepoměr v procentuální úspěšnosti přijatých žádostí mužů a žen. Aby bylo možné zjistit, proč v určitých letech vznikají značné rozdíly, je důležité se zaměřit také na informaci, o jakou oblast měla jednotlivá pohlaví v daných letech větší zájem.

V letech 2008, 2009, 2010 a 2012 měli muži z hlediska procentuální úspěšnosti vyšší výsledky přijatých žádostí, z celkového počtu přijatých žádostí než ženy. V roce 2008 a 2009 bylo nejvíce přijatých žádostí ze strany mužů na nákup strojů a v roce 2010 byla naopak více než 80% úspěšnost přijatých žádostí z celkového počtu podaných žádostí na stavby. Zde se jednalo o nákup a výstavbu skladovacích hal, rekonstrukci střechy či výstavbu stájí pro hospodářská zvířata. V roce 2012 byl největší zájem mužů a jejich počet schválených žádostí rovněž na nákup strojů či traktoru.

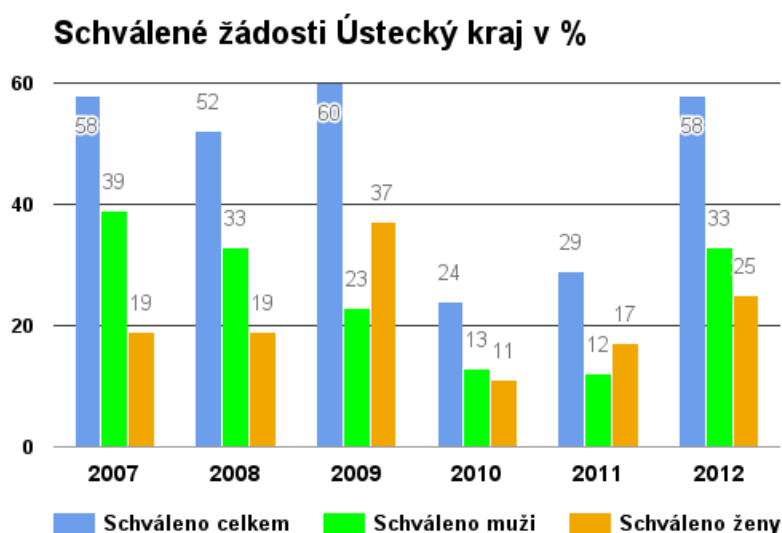
Naopak v letech 2007 a 2011 měly ženy z hlediska procentuální úspěšnosti vyšší výsledky přijatých žádostí, z celkového počtu přijatých žádostí v daném roce než muži. V roce 2007 se ženy zajímaly nejvíce o podporu týkající se nákupu pozemků či hospodářských zvířat, úspěšné však byly nejvíce v žádostech na podporu nákupu nových strojů či kolového traktoru. V roce 2011 bylo naopak nejvíce žádostí ze strany žen podáno na nákup nového traktoru či strojů, ale největší úspěšnost v celkových přijatých

žádostech byla na stavby. Jednalo se o rekonstrukci stájí a výstavbu nových stájí pro hospodářská zvířata (zejména koně) rekonstrukce střechy na sklad krmiv pro hospodářská zvířata.

Z výše uvedeného vyplývá, že muži žádající v oblasti Praha, byli více úspěšní v oblastech podpor, o které měli největší zájem a největší počet celkových podaných žádostí, ale naopak ženy byly alespoň v jednom roce úspěšnější v oblastech podpor, na které nebyl podán nejvyšší počet celkových podaných žádostí.

Graf č. 14

Zdroj grafu: interní informace SZIF, vlastní zpracování

Graf č. 14 vyobrazuje zajímavý výkyv, a to v roce 2007 kdy byl téměř dvojnásobný nárůst schválených žádostí pro mužské pohlaví oproti ženskému. V roce 2007 bylo nejvíce schválených žádostí ze strany mužů na nákup nových strojů a zařízení. Z celkového počtu podaných žádostí ze strany mužů, se jednalo o 66% úspěšně schválených žádostí na nákup nových strojů a zařízení, a to zejména na stroje určené ke sklizni píce. Zbýlých 33% schválených žádostí z celkového počtu podaných žádostí ze strany mužů, se jednalo o žádosti na pořízení nového kolového traktoru. V roce 2007 měly naopak ženy nejvíce schválených žádostí na nákup pozemků či chov hospodářských zvířat. Z celkového počtu podaných žádostí ze strany žen bylo schváleno 66% žádostí na nákup hospodářských zvířat (z toho 100% bylo na nákup či chov koní) a 33% schválených žádostí z celkového počtu podaných žádostí ze strany žen bylo na nákup zemědělské půdy.

Je důležité rovněž analyzovat rok 2009, což byl rok, kdy byly ženy o 37% úspěšnější než muži v celkovém počtu schválených žádostí. V roce 2009 bylo nejvíce schválených žádostí na nákup strojů a zařízení. Z celkového počtu schválených žádostí bylo 50% žádostí na nákup kolového traktoru a 50% schválených žádostí na jiné stroje a zařízení. V Ústeckém kraji byl procentuálně nejúspěšnější rok v počtu schválených žádostí mužů rok 2007 a nejúspěšnější rok žen byl rok 2009.

Lze říci, že byt' je Praha specifickou oblastí, tak se srovnávané výsledky s Ústeckým krajem příliš neliší v procentuálním srovnání mužů a žen.

Graf č. 15

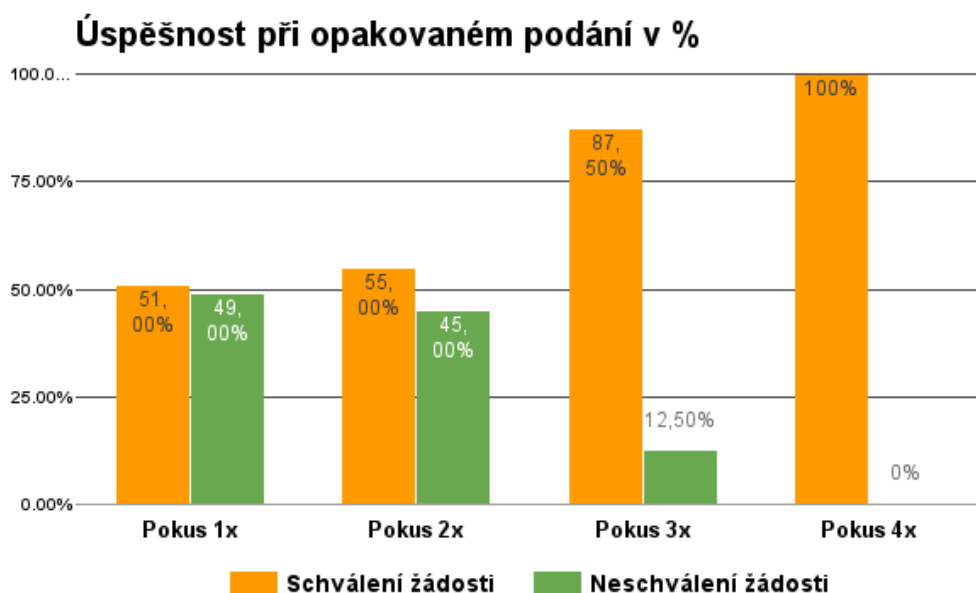
Zdroj grafu: interní informace SZIF, vlastní zpracování

Graf č. 15 porovnává celkovou úspěšnost žadatelů v Praze a Ústeckém kraji. Výsledky, které graf č. 15 vykazuje, poukazují na to, že je vývoj v letech na celkovém počtu schválených žádostí ve srovnávaných regionech nerovnoměrný. V letech 2007 a 2008 jsou patrné velké rozdíly mezi regiony, a to i velký meziroční nárůst počtu schválených žádostí v Praze. Ve stejných letech vykazoval Ústecký kraj téměř rovnoměrné výsledky. Následně byl zřetelný výrazný nárůst počtu schválených žádostí v roce 2009, což koresponduje s daty v grafu č. 12 vyobrazujícím celorepublikové srovnání počtu schválených žádostí. Po roce 2009 je v obou regionech patrný postupný pokles v celkových počtech schválených žádostí, což znovu vysvětluje tvrzení o omezení schválených žádostí z důvodu proplácení závazků z předchozího roku.

rok 2012 vykazuje rovněž nerovnost mezi srovnávanými regiony, která může znamenat, že žadatelé z Prahy měly lepší informace než žadatelé z Ústeckého kraje, což

ovlivnilo jejich úspěšnost při žádání o dotaci. Rok 2012 i dle tabulky 2 ukazuje skutečnost, že v Ústeckém kraji v tomto roce prakticky nebyl zájem ze strany mladých zemědělců o podání žádosti o dotaci. Důvodem mohly být krajské volby, ve kterých kandidáti slibují větší podporu pro chmelaře a drobné zemědělce. Tyto sliby mohly v žadatelích vyvolat mylnou představu o nižším potenciálu získat dotaci, protože z celkových podaných žádostí v Ústeckém kraji je zájem o chmelařství minimální a nebyla schválena v průběhu srovnávaných let žádná žádost, jejíž projekt byl na chmelařství zaměřen.¹³⁸

Graf č. 16

Zdroj grafu: interní informace SZIF, vlastní zpracování

Ve srovnávaném období 2007 - 2012 pouze 22% všech žadatelů z obou srovnávaných regionů podávalo žádost opakovaně. Celkem 78% žadatelů po prvním a druhém selhání žádost již znovu nepodalo.

Přitom z Grafu č. 16 je jednoznačně patrné, že při opakovaném podání žádosti úměrně stoupá pravděpodobnost úspěšnosti žadatelů. Důležitý výsledek je u žádostí, které byly podány s prvním pokusem. Výsledkem jsou téměř vyrovnané počty schválených a neschválených žádostí. Lze tedy říci, že žadatel žádající po prvé má 50% šanci na získání finanční podpory pro mladé zemědělce.

¹³⁸ EKOLIST, Zpravodajství, [online], [cit. 2016-11-24]. Dostupné na: <<http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/krajske-volby-2012-ustecky-kraj>>

Celých 100% žadatelů žádajících čtvrtým pokusem získalo finanční podporu svého projektu. Informace je velmi překvapivá a mezi možná vysvětlení může patřit podmínka věku či formálních nedostatků.¹³⁹ Důsledkem toho proč se žadatelé již znovu nepokoušeli podat žádost může být překročení věkové hranice 40 let, což je důležitá podmínka, kterou musí každý žadatel žádající jako mladý zemědělec splňovat, nebo byl jejich první projekt vypracován s takovými nedostatky, že by bylo nemožné vypracovat projekt, který by splňoval potřebné finanční analýzy prokazující finanční zdraví žadatele i obsahové a formální náležitosti. Podmínkou v období 2007 - 2013 bylo splnit kurz zemědělského vzdělání, jež musel žadatel dokončit ve stanoveném období, pokud se tak nestalo, nárok na získání dotace byl automaticky zamítnut z důvodu nesplnění podmínek pro získání žádosti. Otázka vzdělání je stále důležitější, protože pokud má mladý zemědělec odvádět kvalitní práci a rozvíjet zemědělství, které bude úspěšné nejen na Evropském trhu, je potřeba být dostatečně informovaný o všech otázkách týkajících se zemědělství a podnikání.

Důležitý fakt vychází i z porovnání mužů a žen z obou srovnávaných regionů a v jejich úspěšnosti při opakovaném podávání žádosti. Muži jsou více úspěšní při druhém pokusu žádat o podporu pro mladé zemědělce než ženy. Procentuální úspěšnost mužů při druhém pokusu byla 58% úspěšnost schválení podané žádosti a u žen byla 50% úspěšnost schválení podané žádosti. Ženy jsou naopak úspěšnější než muži při třetím pokusu podání žádosti o podporu pro mladé zemědělce. Procentuální úspěšnost žen je v tomto případě 100%, což znamená, že ve srovnávaném období a v regionech Praha a Ústecký kraj bylo podání žádosti čtvrtým pokusem podáno pouze muži.

Nízká úspěšnost mužů při třetím pokusu podání žádostí o podporu mladého zemědělce byla 17%. Je tedy důležité setrvat ve snažení, pokud žadatel stále splňuje podstatné náležitosti, protože z údajů je patrné, že procentuální úspěšnost roste s každým pokusem a byť při třetím či čtvrtém pokusu všichni žadatelé, kteří žádosti opakovaly, získaly finanční podporu pro mladé zemědělce. Mladí zemědělci mají možnost podat žádost opakovaně, a to po dobu pěti let od zápisu do evidence zemědělského podnikatele, pokud nejsou v předchozích čtyřech pokusech úspěšní.

5 Závěr

Praktická část práce byla zaměřena na srovnání dvou kontrastních regionů Prahy a Ústeckého kraje. Ke srovnání byla použita data získaná na agentuře SZIF, za období let 2007 - 2012. V průběhu těchto let jsou regiony porovnávány se zaměřením na zájem o dotace pro mladé zemědělce ze strany žadatelů a celkovou úspěšnost podaných projektů.

Srovnávání kontrastních regionů Prahy a Ústeckého kraje ukázalo v průběhu srovnávaných let jen minimální rozdíly mezi celkovou úspěšností mužů a žen, je však důležité si uvědomit, že Praha mohla vykazovat zkreslené výsledky, protože žadatelé na jejím území nemohou hospodařit. Výsledky však ukázaly minimální výkyvy v obou srovnávaných regionech, které byly u obou pohlaví zpravidla ve stejných letech. Při porovnávání výsledků mezi žádostmi mužů a žen byl zjištěn důležitý rozdíl mezi typem žádané oblasti, o kterou měli žadatelé v projektu zájem. Největší zájem ze strany mužů byl na žádosti týkající se nákupu nového kolového traktoru či zemědělských strojů a minimální zájem na straně mužů byl o projekty žádající na nákup zvířat či hospodaření věnující se živočišné produkci v zemědělství. Z výsledků vyplynulo, že naopak největší zájem žen je o hospodářská zvířata, a to konkrétně koně. Nebyl zjištěn jednoznačný zájem pouze o projekty na nákup hospodářských zvířat, ale v případě žádosti týkající se staveb byla značná část celkových žádostí na výstavbu nových stájí či opravy střechy u boxového ustájení pro koně. Ženy se věnují raději péči o zvířata než muži, a jejich zájem o stroje je minimální, proto jsou tyto výsledky zcela logické a i do budoucna se nepředpokládá změna.

Jeden z největších výkyvů v počtu celkových schválených žádostí nastal v roce 2009, a to nejen ve srovnávaných regionech, ale na území celé České republiky. V tomto roce došlo k přechodu na nový registrační systém a tím byl způsobem velký nárůst schválených žádostí. Zvýšený počet žadatelů o dotaci byl také díky zjednodušení financování projektu, které žadatelům nabízely bankovní instituce a žadatelé tak mohly o dotaci žádat bez rizika neschopnosti splnit podmínky stanovené projektem, a to jejich finanční části v průběhu potřebných čtyř let jeho realizace. Následkem nadměrného schvalování žádostí v roce 2009 došlo v následujících letech k výraznému snížení počtu schválených žádostí, protože bylo zapotřebí plnit závazky vzniklé v roce 2009.

Následkem propadu byl problematický i rok 2012, kdy sice procento schválených žádostí vzrostlo na hranici předcházející rokům propadu, byl však již nižší zájem o dotaci ze strany mladých zemědělců. Výzvy na zahájení příjmu žádostí ani výroční zprávy,

kteře agentura SZIF vydala v letech 2010 a 2011 neobsahovaly řádnou informaci o omezení příjmu řádostí, což mohlo způsobit demotivaci mladých zemědělců. Pokud by v budoucnu znovu nastal podobný problém, mohlo by být snadným doporučením pro jeho řešení, lepší informovanost ze strany agentury SZIF, aby měli řadatelé možnost zareagovat a rozhodnout se zda budou o dotaci řádat. Ovšem vzhledem k omezenému počtu pěti let od zápisu do evidence zemědělského podnikatele, by mohlo čekajícímu a zprvu neúspěšnému řadateli vzniknout riziko, že bez pokusu podat další řádost uběhne lhůta, po kterou může své snažení opakovat. Doporučením při této eventualitě je prodloužení lhůty, při zachování počtu pokusů. Řadatel by tedy mohl vyčkat až do zlepšení finanční situace agentury SZIF, a to bez rizika ztráty příležitosti.

Vybrané regiony Praha a Ústecký kraj rovněž nevykazují výrazné výkyvy v počtu celkových podaných řádostí. Primárním důvodem porovnávání těchto regionů bylo zjistit, zda oblast Praha, která téměř nedisponuje zemědělskou půdou a je z území, kde lze provádět podnikatelskou činnost z podpory pro mladé zemědělce vyjmuta, jsou i přes to výsledky s Ústeckým krajem velmi vyrovnané. A to nejen v počtech přijatých a schválených řádostí, ale i v zájmu mužů a žen o zemědělský sektor.

Z porovnávaných výsledků lze říci, že oblast Praha může být považována za běžný region, byť prostřednictvím agentury SZIF slouží pouze jako místo pro podávání řádostí těch mladých zemědělců, kteří mají v tomto regionu trvalý pobyt. Naopak je vhodné zmínit, že řadatelé z oblasti Praha mají již při podání řádosti primární nevýhodu v podobě ztráty 15 bodů, které může řadatel získat, pokud se jeho trvalý pobyt shoduje s místem realizace projektu. Praha je z této možnosti vyjmuta, proto není možné, aby řadatel z Prahy získal 15 bodové ohodnocení, a pokud chce dosáhnout srovnatelných výsledků s ostatními regiony, pak je zapotřebí, aby měl jiné výhody oproti řadatelům z ostatních regionů, které mu pomohou k získání dostatečného počtu bodů a k následnému získání dotace. Schvalované dotace jsou vybírány ze všech regionů v České republice, konkurence je tedy velká a kritéria bodového hodnocení jsou pro všechny řadatele stejné.

Důležité šetření se týkalo hodnocení úspěšnosti při opakovaném podávání řádostí v případě neúspěchu řadatele. Zde byl zajímavý výsledek kdy 78% řadatelů řádajících v prvním roce, a to bezúspěšně, se nadále nepokouší o podání řádosti v dalším roce a vzdávají se tak šance na získání podpory 1.100.000,- Kč, pro mladé zemědělce. Z výsledků je však patrné, že při opakovaných pokusech roste šance na získání finančních prostředků až na 100%. Tyto informace však nejsou veřejně dostupné, což může v řadě neúspěšných řadatelů vyvolat pocit, že by i při opakovaném snažení byla řádost

zamítnuta. A tím se znovu dostáváme k otázce lepší komunikace mezi agenturou SZIF a potenciálními žadateli. Agentura SZIF pravidelně zveřejňuje jmenovitý seznam schválených žádostí, ale ani ve výročních zprávách nezmiňuje byť jen celkovou procentuální úspěšnost v daném roce. Potenciální žadatel tedy ani nemůže mít představu o tom, jaká je jeho konkurence a případné šance na získání dotace.

Dotace pro mladé zemědělce jsou specifickou oblastí podpor z Evropské unie. Žadatelé o tuto podporu mohou být pouze ve věku do 40 let a musí splňovat řadu dalších podmínek. Jejich hlavním cílem je motivovat a udržet mladé zemědělce v zemědělském sektoru, s čímž úzce souvisí i rozvoj venkova a rovněž zabránit rozšiřování urbanizace do měst. Zemědělský sektor je náročnou podnikatelskou oblastí, existuje zde závislost na počasí a v případě jeho nepřízně se mohou zemědělci potýkat s velkými problémy, nedostatkem úrody a s tím souvisejícími nízkými zisky. Dotace jsou pro zemědělce důležitou částí, která jim každoročně pomůže udržovat hospodářství v chodu a i v případě nepřízně počasí mají zemědělci prostředky na udržení dalšího podnikání.

Značná část práce je věnována ekologickému zemědělství. To je důležité nejen z důvodu ochrany přírody a krajiny, ale také pro zajištění možnosti hospodařit na současné půdě i v budoucnu a v případě potřeby, tak zajistit potravinovou soběstačnost země. Mladí zemědělci mohou svými projekty žádat o dotaci na konvenční i ekologický způsob hospodaření. Evropská unie se však snaží o zvyšování celkového počtu ekologických zemědělců a mělo by být důležité podporovat v ekologickém způsobu hospodaření i mladé zemědělce. Běžný ekologický zemědělec dostává vyšší dotace, na pokrytí nákladů, které s ekologickým způsobem hospodaření souvisí, ale u mladých zemědělců mají konvenční i ekologičtí žadatelé stejné podmínky, což by z důvodu větší motivace mělo být změněno. Maximální výše dotace je pevně stanovena a její změna by mohla vyvolat demotivaci většího počtu žadatelů, ovšem ekologický způsob hospodaření nemusí být u mladých zemědělců podporován pouze finančně. Například zvýšeným počtem možných bodů získaných při podání žádosti pro mladé zemědělce, kteří mají zájem věnovat se ekologickému hospodaření, by mohlo být pro řadu žadatelů rozhodujícím důvodem pro volbu ekologického způsobu hospodaření.

6 Seznam použitých zdrojů

6.1 Seznam autorské literatury

BOHÁČKOVÁ I., HRABÁNKOVÁ M., Strukturální politika Evropské unie, C.H.BECK, Praha 2009, 150 stran, ISBN 978-80-7400-111-6

CAMMARATA A., Společná zemědělská politika, zemědělství a životní prostředí, Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky Praha 1998, 64 stran, ISBN 80-85898-73-X

ČÚZK, souhrnné přehledy o půdním fondu katastru nemovitostí ČR, Praha 2015, 76 stran, ISBN 978-80-86918-80-8

DOČKAL V., Strukturální fondy EU - projektový cyklus a projektové řízení, Vydala Masarykova univerzita 2007, 137 stran, ISBN 978-80-210-4390-9

DUDOVÁ R., a kol., Souvislosti proměn pracovního trhu a soukromého, rodinného a partnerského života, Sociologický ústav AVČR, Praha 2007, 166 stran, ISBN 978-80-7330-119-4

FAJMON H., Společná zemědělská politika Evropská unie a český venkov, Centrum pro studium demokracie, Brno 2008, 159 stran,

FOJTÍKOVÁ L., LEBIEDZIK M., Společné politiky EU, C.H.BECK, Praha 2008, 180 stran, ISBN 978-80-7179-939-9

FUKSA P., a kol., Finanční podpora zemědělství a regionálního rozvoje - vybrané aspekty, Powerprint, Praha 2011, 126 stran, ISBN 978-80-87415-32-0

HRABÁNKOVÁ M., BRANDOVÁ K., Sektorový operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, Institut výchovy a vzdělávání Ministerstva zemědělství ČR, Praha 2001, 62 stran, ISBN 80-7105-217-5

KEDRON K., Genderové aspekty ve slovanské frazeologii, Karolinum Press, Praha 2014, 166 stran, ISBN 978-80-246-2565-2

KONVALINA P., Právní normy a dotace v ekologickém zemědělství, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích 2007, 38 stran, ISBN 978-80-7394-014-0

KÖNIG P. a kol., Rozpočet a politiky Evropské unie, C.H.BECK, Praha 2009, 630 stran, ISBN 978-80-7400-011-9

MAJEROVÁ V., Sborník abstraktů z mezinárodní vědecké konference Venkov je náš svět, Countryside - our world. Česká zemědělská univerzita v Praze - Provozně ekonomická fakulta, Praha 2008, 86 stran, ISBN 978-80-213-1772-7

MALACH A., a kol., Jak podnikat po vstupu do EU, Grada publishing, Praha 2005, 528 stran, ISBN 978-80-247-6384-2

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013: Zahájení činnosti mladých zemědělců, Vydalo Ministerstvo zemědělství, Praha 2012, 52 stran, ISBN 978-80-7434-034-5

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, Zemědělství 2013, Ministerstvo zemědělství, Praha 2014, 134 stran, ISBN 978-80-7434-151-9
[online]. Dostupné na: http://www.apic-ak.cz/data_ak/14/a/ZemMZe2013.pdf

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, Zemědělství 2015, Vydalo Ministerstvo zemědělství, Praha 2016, 152 stran, ISBN 78-80-7434-292-9

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, Zemědělství 2014, Vydalo Ministerstvo zemědělství, Praha 2015, 132 stran, ISBN 978-80-7434-219-6

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, Zemědělství 2013, Vydalo Ministerstvo zemědělství, Praha 2014, 134 stran, ISBN 978-80-7434-151-9

NEUERBURG W., PADEL S., Ekologické zemědělství v praxi, Nadace pro organické zemědělství FOA, Ministerstvo zemědělství ČR, Praha 1994, 476 stran

NOVOTNÍKOVÁ H., Dotační receptář - všechny dotace pohromadě v otázkách a odpovědích, Lexis Nexis CZ s.r.o., Praha 2005, 234 stran, ISBN 80-86920-03-8

PENK J., Mimoprodukční funkce zemědělství a ochrana krajiny, Institut výchovy a vzdělávání Ministerstva zemědělství ČR, Praha 2001, 64 stran, ISBN 80-7105-224-8

PENK J., Mimoprodukční funkce zemědělství a ochrana krajiny, Institut vzdělávání MZe ČR Praha 2001, 64 stran, ISBN 80-7105-224-8

PLCHOVÁ B., ABRHÁM J., HELÍSEK M., Česká republika a EU - Ekonomika - Měna, hospodářská politika, Agentura KRIGL, Praha 2010, 206 stran, ISBN 978-80-86912-39-4

PLCHOVÁ B., A KOL., Česká republika a EU, Vydala agentura KRIGL, Praha 2010, 206 stran, ISBN 978-80-86912-39-4

PŘÁVNÍ PŘEDPISY pro ekologické zemědělství a produkci biopotravin, Vydalo Ministerstvo zemědělství, Praha 2012, 148 stran, ISBN 978-80-7434-059-8

SCHMIDT H., HACCIUS M., EU REGULATION „ORGANIC FARMING“, vydal Margraf Verlag, Germany 1998, 415 stran, ISBN 3-8236-1288-3

SVATOŠ M., a kol., Ekonomika zdrojů českého zemědělství a jejich efektivní využívání v rámci multifunkčních zemědělskopotravinářských systémů, Vydala Česká zemědělská univerzita v Praze 2008, 329 stran, ISBN 978-80-213-1992-6

SVATOŠ M., a kol., Multifunkční zemědělství v regionálním kontextu, Vydala Česká zemědělská univerzita v Praze 2005, 122 stran, ISBN 80-213-1323-4

ŠTOLBOVÁ M., a kol., Venkov je náš svět, Countryside - our world, Česká zemědělská univerzita v Praze 2008, 86 stran, ISBN 978-80-213-1772-7

TVRDOŇ J., a kol., Transformace českého zemědělství do jeho multifunkční formy, Vydala Česká zemědělská univerzita v Praze 2005, 201 stran, ISBN 80-213-1291-2

VÍZNEROVÁ H., LINKOVÁ M., Proč a jak na genderovou rovnost ve vědě, Sociologický ústav AV ČR, Praha 2013, 65 stran, ISBN 978-80-7330-244-3

6.2 Seznam internetových zdrojů

AAECN, [online] Dostupné na:

<http://aa.ecn.cz/img_upload/8d8825f1d3b154e160e6e5c97cf9b8b3/statisticka-data_vyvoj-a-trendy-ez_a-hrabalova.pdf>

AGRIS, Dotace zemědělcům, [online]. Dostupné na:

<http://www.agris.cz/zemedelstvi/program-rozvoje-venkova-poskytne-zemedelcum-dotace-za-2-5-miliardy-korun?id_a=193335>

ASZ, PGRLF, [online]. Dostupné na: <<http://www.asz.cz/cs/zpravy-z-tisku/dotace/garancni-fond-snizil-zemedelcum-podporu-uroku-na-dve-procenta.html>>

ASOCIACE SOUKROMÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, Ekologické zemědělství v ČR [online]. Dostupné na: <<http://www.asz.cz/cs/zpravy-z-tisku/ekologicke-zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi-v-cr-1.html>>

CES, Společná zemědělská politika EU a její aplikace v ČR [online]. Dostupné na: <<https://ces.vse.cz/wp-content/vosta.pdf>>

CSÚ. Dostupné na: <<https://www.czso.cz/csu/xs/regionalni-ucty-2014-stredocesky-kraj>>

DOTAČNÍ INFO, operační program životní prostředí 2014-2020 [online]. Dostupné na: <<http://www.dotacni.info/operacni-program-zivotni-prostredi-2014-2020/>>

DOTAČNÍ INFO, zahájení činnosti mladých zemědělců, [online]. Dostupné na: <<http://www.dotacni.info/zahajeni-cinnosti-mladych-zemedelcu/>>

DOTAČNÍ CENTRUM, dotace pro mladé začínající zemědělce [online]. Dostupné na: <<http://www.dotacni-centrum.cz/dotacni-moznosti/dotace-pro-mlade-zacinajici-zemedelce>>

DOTAČNÍ SLUŽBY, dotace pro mladé zemědělce, [online]. Dostupné na: <<http://www.dotacnisluzby.cz/dotace-pro-mlade-zacinajici-zemedelce.html>>

DOTAČNÍ INFO, Investice do zemědělských podniků [online]. Dostupné na: <<http://www.dotacni.info/investice-do-zemedelskych-podniku/>>

EAGRI, výroční zpráva za rok 2013 [online]. Dostupné na: <<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/>>

EAGRI, Program rozvoje venkova na období 2014-2020 [online]. Dostupné na: <<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/>>

EUROSKOP, Zemědělství [online]. Dostupné na: <<https://www.euroskop.cz/8924/sekce/zemedelstvi/>>

EUROPA, 2014-2020 [online]. Dostupné na: <http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_cs.htm>

EDOTACE, po roce 2020 [online]. Dostupné na: <<http://www.edotace.cz/clanky/promena-ceskeho-zemedelstvi-po-vstupu-do-eu>>

ENVIWEB, Ekologické zemědělství, [online]. Dostupné na: <<http://www.enviweb.cz/clanek/zemedelstvi/105183/ekologicke-zemedelstvi-v-cr>>

EAGRI, Právní předpisy [online]. Dostupné na:

<http://eagri.cz/public/web/file/262824/Pravni_predpisy_EZ_10._9.pdf>

EAGRI, Programové dokumenty, [online]. Dostupné na:

<<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/zakladni-informace/programove-dokumenty/>>

EAGRI, Vznik, vývoj a reformy společné zemědělské politiky [online]. Dostupné na:

<<http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/zahranicni-vztahy/cr-a-evropska-unie/spolecna-zemedelska-politika/vznik-vyvoj-a-reformy-spolecne/>>

EDOTACE, Proměna českého zemědělství po vstupu do EU [online]. Dostupné na:

<<http://www.edotace.cz/clanky/promena-ceskeho-zemedelstvi-po-vstupu-do-eu>>

EKOZEMĚDĚLSTVÍ, Kontrola a certifikace v ekologickém zemědělství [online].

Dostupné na: <<http://www.ekozemedelstvi.cz/nabidka-sluzeb/kontrola-a-certifikace-v-ekologickem-zemedelstvi/>>

EUROSKOP, Zemědělství [online]. Dostupné na:

<<https://www.euroskop.cz/8924/sekce/zemedelstvi/>>

EUROPA, Agriculture [online]. Dostupné na: <https://europa.eu/european-union/topics/agriculture_cs>

EUROPARL [online]. Dostupné na:

<http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.10.8.html>

EUROGRANT, Zahájení činnosti mladých zemědělců [online]. Dostupné na:

<<http://www.eurogrant.cz/2-kolo-vyzev-6-1-1-zahajeni-cinnosti-mladych-zemedelcu/>>

CHYTRÉ DOTACE, Zahájení činnosti mladých zemědělců [online]. Dostupné na:

<<http://www.chytre-dotace.com/dotace-pro-zemedelce/zahajeni-cinnosti-mladych-zemedelcu>>

KEZ, Kdo jsme [online]. Dostupné na: <<http://www.kez.cz/nabidka-sluzeb>>

KRASEC, Otázky [online]. Dostupné na: <

<http://www.krasec.cz/krasec/otazkydetail/241>>

MINISTERSTVO FINANČÍ, 2007-2013 [online]. Dostupné na:

<<http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/prostredky-alokovane-pro-cr/programove-obdobi-2007-2013>>

MINISTERSTVO FINANČÍ, 2014-2020 [online]. Dostupné na:
<<http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/prostredky-alokovane-pro-cr/programove-obdobi-2014-2020>>

STRUKTURÁLNÍ FONDY, OP rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, [online]. Dostupné na: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Operacni-programy/OP-ROZVOJ-VENKOVA-A-MULTIFUNKCNI-ZEMEDELSTVI>>

SZIF, Co je SZIF [online]. Dostupné na: <<https://www.szif.cz/cs/o-nas/co-je-szif>>

SZIF, osa 1 [online]. Dostupné na: <<https://www.szif.cz/cs/eafrd/osa1/3/32>>

SZIF, Program rozvoje venkova, [online]. Dostupné na:
<<https://www.szif.cz/cs/prv2014>>

SZIF, Podmínky pro poskytnutí dotace na základě programu Rozvoje venkova [online]. Dostupné na:
<https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Feafrd%2Fosa1%2F3%2F32%2F1181660545417.pdf>

SPOLEČNOST MLADÝCH AGRÁRNÍKŮ, Zahájení činnosti mladých zemědělců - vize [online]. Dostupné na: <<http://www.smacr.cz/zpravy/zahajeni-cinnosti-mladych-zemedelcu-vize/>>

ÚČETNÍ KAVÁRNA, Dotace v účetnictví a daních z příjmů, [online]. Dostupné na:
<http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d35012v44647-dotace-v-ucetnictvi-a-danich-z-prijmu/?search_query=>

SZIF, Oploceni.Agrotrans Dostupné na:
<http://oploceni.agrotrans.cz/Upload/Customers/Oploceni_Agrotrans_cz/CustomUpload/Aktuality/20.kolo_Preferen%C3%AD%20kriteria.pdf>

SZIF, Nejčastější dotazy - investice [online]. Dostupné na:
<https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fobecne_informace%2Fnejcastejsi_dotazy%2Fszp_2015_2020%2Fszp_ii%2Finvestice%2F1415093759915.xml>

SZIF, Hodnocení programu rozvoje venkova [online]. Dostupné na:
<https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fzpravy%2Feafrd%2F00%2F1460552728150.pdf>

OPLOCENÍ AGROTRANS, Preferenční kritéria [online]. Dostupné na:
<http://oploceni.agrotrans.cz/Upload/Customers/Oploceni_Agrotrans_cz/CustomUpload/Aktuality/20.kolo_Preferen%C3%AD%20kriteria.pdf>

ORGANIC FARMING, Organic farming [online]. Dostupné na:
<<http://ofrf.org/organic-faqs>>

POZEMKY A FARMY, , Dotace pro začínající zemědělce [online]. Dostupné na:
<<http://www.pozemkyafarmy.cz/magazin/dotace-pro-zacinajici-zemedelce-20.html>>

RACIO, Bio potraviny [online]. Dostupné na:
< <http://www.racio.cz/cz/poradna-radi-nutricni-odbornice-271/192-bio-potraviny>>

VÍTEJTE NA ZEMI, půdní fond [online]. Dostupné na:
http://vitejtenazemi.cz/cenia/index.php?p=pudni_fond_cr&site=puda>

SZIF, Hodnocení programu rozvoje venkova [online]. Dostupné na:
<https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fplatby_na_zaklade_jz%2Fjz%2Fjz%2F1460100113648.pdf>

SZIF, O podmínkách poskytování plateb [online]. Dostupné na:
<https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fplatby_na_zaklade_jz%2Fjz%2Fjz%2F1460100113648.pdf>

BUSINESS INFO, Hlavní město Praha, [online]. Dostupné na:
<<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/charakteristika-hlavniho-mesta-prahy-7279.html>>

Český úřad zeměměřický a katastrální [online]. Dostupné na:
<http://www.cuzk.cz/Periodika-a-publikace/Statisticke-udaje/Souhrne-prehledy-pudniho-fondu/Rocenska_pudniho_fondu_2015.aspx>

PRAŽSKÝ PATRIOT, [online]. Dostupné na: <<http://www.prazskypatriot.cz/i-praha-ma-pole-pestuje-se-na-nich-hlavne-obili-ale-take-brambory-cukrovka-kridlatka-a-laskavec/>>

ÚSTECKÝ KRAJ, [online]. Dostupné na: <<http://www.kr-ustecky.cz/zemedelstvi/ds-99371>>

ROČENKA ÚSTECKÉHO KRAJE, [online], strana 41. Dostupné na: <http://www.kr-ustecky.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1678524>

GE money bank, [online]. Dostupné na:
<<http://www.agrovenkov.cz/service.asp?act=email&val=96298>>

7 Přílohy

Tabulka 6A

Druh žádosti	PRAHA					
	Stavby	Celkem muži	Schváleno muži	Neschváleno muži	Celkem ženy	Schváleno ženy
2007	2	0	2	4	1	3
2008	6	5	1	4	2	2
2009	5	5	0	4	3	1
2010	18	11	7	6	1	5
2011	11	3	8	9	5	4
2012	4	4	0	3	1	2
Stroje						
2007	12	2	10	4	3	1
2008	23	12	11	9	4	5
2009	20	14	6	8	4	4
2010	16	1	15	16	3	13
2011	15	2	13	11	2	9
2012	10	9	1	10	4	6
Půda/ zvířata						
2007	5	0	5	5	3	2
2008	8	5	3	6	4	2
2009	11	5	6	5	3	2
2010	9	3	6	8	2	6
2011	6	1	5	9	3	6
2012	3	3	0	7	3	4

Zdroj: vlastní zpracování z interních dat SZIF

Tabulka 7A

Druh žádosti	Ústecký kraj					
	Stavby	Muži celkem	Schváleno muži	Neschváleno muži	Ženy celkem	Schváleno ženy
2007	3	2	1	5	3	2
2008	4	2	2	2	2	0
2009	6	3	3	6	5	1
2010	8	2	6	11	4	7
2011	3	1	2	8	2	6
2012	1	0	1	2	2	0
Stroje						
2007	16	9	7	7	2	5
2008	17	8	9	11	6	5
2009	17	5	12	13	11	2
2010	21	4	17	12	2	10
2011	14	2	12	10	3	7
2012	6	3	3	0	0	0
Půda/ zvířata						
2007	3	2	1	5	3	2
2008	5	4	1	3	0	3
2009	6	3	3	6	5	1
2010	8	2	6	3	1	2
2011	3	1	2	8	2	6
2012	2	1	1	1	1	0

Zdroj: vlastní zpracování z interních dat SZIF